

Jak to było...

2009-2014

Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie
Dla siebie znalezionej ścieżką

SPIS TREŚCI:

Materiały zebrała i opracowała Kazimiera Katarzyna Pitera.

Przytoczono relacje:

Kazimierza Bielawskiego, Pawła Dernogi, Doroty Graczyk, Kamili Janulewicz-Montuło,
Joanny Kozłowskiej, Anny Koziary, Jolanty Łukasiewicz, Klaudii Ostojewskiej, Marzeny Owsianej,
Anety Palińskiej, Małgorzaty Pawlak, Joanny Peczenenko, Katarzyny Pitery, Krzysztofa Raczka,
Edyty Rząsy, Anny Reizer, Ewy Steyer, Piotra Wilka, Anny Woźniak, Celine Żochowskiej

© by ....., 2014

ISBN 978-83-64313-

Wydawnictwo AD REM

58-500 Jelenia Góra, ul. Okrzei 12

www.adrem.jgora.pl

Ziemia Jeleniogórska – „Moja Mała Ojczyzna” – znana czy nieznana?	5
Pierwsza edycja. Rok szkolny 2009/2010.....	11
Druga edycja. Rok Szkolny 2010/2011	31
Trzecia edycja. Rok szkolny 2011/2012	59
Czwarta edycja. Rok szkolny 2012/2013	75
Piąta edycja. Rok szkolny 2013/2014	97
Moja przygoda z „Małą Ojczyzną”	121

Ziemia Jeleniogórska – „Moja Mała Ojczyzna” – znana czy nieznana?

Jelenia Góra i okolice to jeden z najpiękniejszych zakątków Polski, często odwiedzany przez turystów, zarówno polskich, jak i zagranicznych. Niestety, ta piękna Ziemia nie zawsze jest znana pokoleniu 15-20-latków. Choć mieszkają tutaj od urodzenia, to niewiele mówią im takie nazwy, jak: Grodna, Perła Zachodu, Samotnia, itp. Któż powinien pokazać im te miejsca, które pamięta się później do końca życia? Jeśli nie zrobią tego rodzice, to oczywiście powinna to zrobić szkoła.

Ten fakt był jednym z powodów powstania projektu „Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie” adresowanego do uczniów jeleniogórskich szkół ponadgimnazjalnych. Dodatkową inspiracją stworzenia tego projektu była lektura książki Małgorzaty Lutowskiej „Dla siebie znalezioną ścieżką”. Nazwałabym ją beletrystycznym przewodnikiem po Jeleniej Górze i okolicach. Każdy, kto ją przeczyta, będzie chciał zobaczyć miejsca, które odwiedziła bohaterka książki, a kiedy już się z nimi zapozna, z losami dawnych mieszkańców, na pewno zechce poznać kolejne, kolejne i kolejne, aż wreszcie stworzy „swoją ścieżkę” poznania Jeleniej Góry i okolic.

Ważnym elementem przemawiającym za tym projektem było stworzenie młodzieży szansy uczestnictwa w życiu kulturalnym naszego miasta. Mimo bogatej oferty instytucji kultury młodzież rzadko bywa na wykładach, wystawach i pokazach. Projekt „Moja Mała Ojczyzna” miał dać impuls do większej aktywności młodzieży na tym polu, albowiem zakładał poznanie przez młodzież zabytków Dolnego Śląska, a dokładniej Ziemi Jeleniogórskiej (wybranych zamków i pałaców – zamek Bolczów, Bolków, Czocho, Chojnik, Wieża w Siedlęcinie), atrakcji turystycznych (turniej rycerski), urokliwych miejsc w Karkonoszach, Górach Izerskich, Rudawach Janowickich, udział w imprezach organizowanych przez instytucje kultury (BWA, Książnicę Karkonoską, Muzeum Karkonoskie, Muzeum Miejskie Dom G. Hauptmanna), wycieczkę do Parku Miniatur, Huty Leśnej, Chaty Walońskiej, itp. W projekcie, jako fakultatywne działania, zaplanowano wycieczki do oczyszczalni ścieków i ujęć wody oraz do archiwum. Chcieliśmy uzmysłowić młodzieży, że przy ciągłym rozwoju gospodarczym zachowanie piękna krajobrazu wymaga rozwoju infrastruktury komunalnej oraz że istnieją instytucje gromadzące dane o regionie dla przyszłych pokoleń.

» *dzięki temu projektowi, nasi uczniowie dowiedzieli się, jak wiele jest miejsc wartych poznania, a znajdujących się w naszym zasięgu.*

» *Scenariusz projektu jedynie nakreślał główne zadania obowiązkowe, natomiast każda ze szkół mogła stworzyć dla swoich uczniów własną ścieżkę realizacji projektu.*

Scenariusz projektu jedynie nakreślał główne zagadnienia i zadania obowiązkowe, natomiast każda ze szkół mogła stworzyć dla swoich uczniów własną ścieżkę realizacji projektu. W naszych szkołach pracują wykwalifikowani nauczyciele, tworzący z młodzieżą i dla młodzieży niezwykle rzeczy, mający niesamowite pomysły oraz, śmiem stwierdzić, jako jedyna grupa zawodowa, potrafią je wcielić w życie z dużym zaangażowaniem i oddaniem, nie zważając na gratyfikację finansową. Projekt ten dawał korzyść uczniom, ale także, mam nadzieję przyjemność i satysfakcję nauczycielom. Wiele działań proponowanych w projekcie było już realizowanych w szkołach w postaci pojedynczych wycieczek, wyjść do galerii. Organizatorzy Mojej Małej Ojczyzny, zaproponowali połączenie poszczególnych działań w jedną całość, jako programu poznawania Małej Ojczyzny dla danej szkoły.

Zakładam, że dzięki temu projektowi, nasi uczniowie dowiedzieli się, jak wiele jest miejsc wartych poznania, a znajdujących się w naszym zasięgu. Mogliśmy tam dojść na piechotę, podjechać autobusem MZK, PKS lub szynobusem. Miało to tę zaletę, że nie wymagało dużych nakładów finansowych od młodzieży, a wrażenia i emocje były gwarantowane.

Projekt zakładał także zdobywanie punktów na odznakę, która świadczy o znajomości Ziemi Jeleniogórskiej. Regulamin przewiduje zdobycie 50 pkt. na odznakę zieloną, kolejne 50 pkt. – na odznakę srebrną i kolejne 50 pkt. – na odznakę złotą. Do tej pory, w ciągu 5 lat odznaki projektu zdobyło: zieloną – 1000 uczniów, srebrną – 200 i złotą – 100.

Kolejnym ważnym elementem projektu była organizacja i udział reprezentacji szkół w międzyszkolnych konkursach. Każda szkoła ma prawo zorganizować jedną potyczkę w roku szkolnym i brać udział we wszystkich.

Podejmowane w ramach projektu działania pozwalają młodzieży poznać nie tylko historię tych ziem, ale także teraźniejszość. Pozwalają też zawrzeć nowe przyjaźnie. Zwycięzcy konkursów otrzymują dyplomy i nagrody rzeczowe.

Każda edycja ma turystyczne zakończenie, tzw. Złot Gwiazdzisty (reprezentacje szkół idą różnymi trasami na miejsce zakończenia projektu).

Projekt jest dofinansowany przez Miasto Jelenia Góra. Pierwsza edycja miała miejsce w roku szkolnym 2009/2010. Obecnie rozpoczęła się VI edycja.

Uczestnicy projektu: 9 jeleniogórskich szkół ponadgimnazjalnych i 6 jeleniogórskich gimnazjów.

Organizatorzy projektu: Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w Jeleniej Górze – pomysłodawca i koordynator, Książnica Karkonoska, Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Jelenia Góra, Muzeum Miejskie Dom G. Hauptmanna i Muzeum Karkonoskie.

Koordynator projektu (społeczny) – Kazimiera Katarzyna Pitera (ZSET); w każdej szkole jest koordynator szkolny MMO.

Wszystko, albo prawie wszystko, znajdziecie Państwo na naszej stronie internetowej projektu www.sudetyzachodnie.pl.

Trudne początki

Marzec – Kwiecień 2009

Powstaje pierwowzór scenariusza projektu „Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie”.

Maj 2009

A teraz krótko o genezie projektu. Jego nazwa brzmiała początkowo *Moja Mała Ojczyzna. Dla siebie znalezioną ścieżką*. Projekt napisałam w 2009 r. i szukałam osób, które pomogą mi go realizować. Znalazłam takie osoby. Byli to: Alicja Raczek, wówczas Zastępca Dyrektora Książnicy Karkonoskiej, Marcin Zawila, wówczas poseł na Sejm Rzeczypospolitej i Dyrektor Książnicy Karkonoskiej oraz Barbara Latosińska, wówczas Główny Specjalista w Wydziale Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Jelenia Góra. Pierwsza moja rozmowa z panem posłem trwała dwie godziny. Po rozmowie – w głowie miałam mętlik, ale jedno było pewne, projekt jest ok., ale włączyć do niego należy: zwiedzanie archiwum, oczyszczalni, ujęć wody, ponieważ, cytuję: „Kotlina to nie tylko kwiatki i pałace, to także ujęcia wody i śmierdzące oczyszczalnie. O tym też trzeba wiedzieć.” Włączyłam więc zalecane obiekty do zadań projektu. Były obligatoryjne w I edycji. I tak projekt miał już wsparcie trzech ważnych osób. A oto pierwsze spotkanie potencjalnych sojuszników.

Udział w spotkaniu wzięli: Barbara Latosińska, Alicja Raczek, Jolanta Ratyńska – PCKK, Jerzy Zębik – Wydział Promocji UM Jelenia Góra, Wiesław Nowak – konsultant DO-DN-u, Barbara Różycka-Jaskólska – kierownik CITiK-u, Andrzej Mateusiak – Prezes oddziału Sudety Zachodnie PTTK, Gabriela Zawila, Dyrektor Muzeum Karkonoskiego i oczywiście autor projektu, czyli ja – Katarzyna Pitera. Z inicjatywy Jerzego Zębika zmieniony został tytuł projektu, który od tej pory brzmi: *Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie* z podtytułem: *Dla siebie znalezioną ścieżką, zaczerpniętym*

Foto: Angela

Foto: Angela

za zgodą Małgorzaty Lutowskiej, z jej książki o tym samym tytule. Otrzymałam też miejsce na portalu miasta dla stworzenia strony internetowej projektu. Barbara Różycka-Jaskólska zaproponowała, żeby włączyć do projektu potyczki międzyszkolne. I to był super pomysł.

Foto: Angela

O tym spotkaniu napisano na portalu Jelonka.com 26 sierpnia 2009 r. pt. „Moja Mała Ojczyzna”:

Poznają zabytki Dolnego Śląska, wezmą udział w imprezach, odwiedzą najważniejsze instytucje kulturalne w Jeleniej Górze, stoczą potyczki międzyszkolne w ramach różnych konkursów i warsztatów – to tylko niektóre z atrakcji i zadań, jakie będą czekały na uczestników projektu „Moja Mała Ojczyzna”, który będzie realizowany w jeleniogórskich szkołach ponadgimnazjalnych w najbliższym roku szkolnym*.

* Angela. *Moja Mała Ojczyzna*. W: Jelonka.com [online]. 26 sierpnia 2009 [dostęp 8 listopada 2014]. Dostępny w: http://www.jelonka.com/news/single_init/article,22853

Po przekazaniu informacji do szkół przez p. Barbarę Latosińską na sierpniowym spotkaniu dyrektorów i wyborze w każdej szkole nauczyciela – koordynatora ds. projektu, odbyło się I spotkanie koordynatorów. Przybyli reprezentanci 10 jeleniogórskich szkół ponadgimnazjalnych. Na tym spotkaniu ustaliliśmy kalendarz działań:

- 20 września 2009 r. – zgłoszenia szkół do udziału w projekcie wraz z załączonym własnym programem realizacji zadań przewidzianych w projekcie,
- 30 września 2009 r. – akceptacja programu przez komisję programową i ogłoszenie listy przyjętych do udziału w projekcie,
- 25 maja 2010 r. – przekazanie do komisji materiałów potwierdzających realizację zadań,
- 30 maja 2010 r. – wytypowanie najlepszych szkół,
- 02 czerwca 2010 r. – Złot Gwiazdzisty – zakończenie I edycji.

W I edycji udział wzięło 8 jeleniogórskich szkół ponadgimnazjalnych. Trzeba zaznaczyć, że były to wyłącznie szkoły zawodowe. Oto szkoły i szkolni koordynatorzy:

- Zespół Szkół Elektronicznych – Agnieszka Tomaszewska, od grudnia 2009 Klaudia Ostojewska,
- Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych – Katarzyna Pitera,
- Zespół Szkół Licealnych i Usługowych – Anna Reizer i Marzena Owsiana,
- Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych nr 1 – Paweł Dernoga,
- Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 – Kazimierz Bielawski,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych – Małgorzata Pawlak,
- Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych – Dorota Graczyk,
- Zespół Szkół Technicznych „Mechanik” – Piotr Wilk.

9 września 2009 roku Naczelnik Wydziału Oświaty i Wychowania pan Waldemar Woźniak wystąpił do Prezydenta Miasta Jeleniej Góry o objęcie projektu patronatem honorowym. Pan prezydent Marek Obrębalski wyraził zgodę. Mieliśmy się niejednokrotnie przekonać, że ten patronat nie był tylko honorowy. W I edycji mogliśmy liczyć na pana prezydenta i jego zastępcę – Miłosza Sajnoga. Uczestniczyli w wielu imprezach projektu i zadbał o materialną stronę projektu.

Patronat medialny przyjął na siebie portal *Jelonka.com*. Wszystkie „ojczyzniane” imprezy były relacjonowane na bieżąco.

I EDYCJA PROJEKTU

Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie

Rok szkolny 2009/2010

PROGRAM I EDYCJI:

I Rajd Lingwistyczno-Krajoznawczy	11
Spotkanie z Małgorzatą Lutowską	14
Konkurs piosenki turystycznej i konkurs literacki „Słowa wśród gór”	16
Spotkanie u Prezydenta Jeleniej Góry – Marka Obrębalskiego	19
Wielkie Dyktando o „Małej Ojczyźnie”	20
Konkurs filmowy „W 7 minut o Ziemi Jeleniogórskiej”	21
Konkurs historyczny „Zamki i pałace Kotliny Jeleniogórskiej”	22
Konkurs „Tropami Śląskiego Dziedzictwa”	22
Konkurs „Kulturotwórcza rola lasów”	23
Dzień Bibliotekarza w Książnicy Karkonoskiej	23
Podsumowanie działalności szkół na arenie szkolnej i międzyszkolnej	24
I Złot Gwiazdzisty. I to już koniec... I edycji projektu	24
Podsumowanie I edycji.....	26
Ocena rywalizacji szkół w projekcie	26
Wycieczki	27
Odnaka projektu „Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie”	27

Pierwszą wspólną imprezą uczestników projektu był Rajd Lingwistyczno-Krajoznawczy. Odbył się na dwóch trasach: angielskiej i niemieckiej. Tradycja rajdów lingwistycznych narodziła się w latach 70-tych w Zespole Szkół Ekonomiczno-Turystycznych. W najlepszych latach udział w nich, oprócz słuchaczy szkół policealnych z całej Polski, brała młodzież z Niemiec, Czech i Związku Radzieckiego. Chciałam więc nawiązać do najlepszych tradycji naszej szkoły. Ze względu na czas potrzebny do przygotowania uczniów i samej imprezy termin I Rajdu przypadł na 20 listopada 2009 roku. Wszyscy odradzali organizację tego rajdu w tym akurat terminie. Straszili, że będzie śnieg, że będzie mróz, plucha, bo przecież to jesień, a okazało się, że mimo szronu na trawie, kiedy rano wyruszyliśmy na trasę, przez cały dzień była piękna, słoneczna pogoda. To był dobry znak. Uda się, pomyślałam.

I Rajd Lingwistyczno-Krajoznawczy

Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych, wspólnie z Zespołem Szkół Licealnych i Zawodowych Nr 2 i przy wsparciu Oddziału PTTK „Sudety Zachodnie” zorganizował Rajd Lingwistyczno-Krajoznawczy, pierwszą międzyszkolną potyczkę w ramach projektu Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie. Uczestnicy rajdu pokonali trasy prowadzące na Chojnik:

- 1/ szlakiem czarnym z Podgórzyna – trasa z językiem niemieckim
  - 2/ szlakiem zielonym z Jagniątkowa – trasa z językiem angielskim
- Relacja Kazika Bielawskiego:

„Bigosowy” rajd na zamek (burg / castle) Chojnik

W mroźny, zwiastujący przepiękny słoneczny dzień, piątkowy poranek 20 listopada 2009 r. na przystanku autobusowym przy dworcu PKP grupa młodzieży wraz z opiekunami wsiada w nadjeżdżającą „4-kę”, by dojechać do Podgórzyna Górnego, skąd rozpocznie marsz czarnym szlakiem na Chojnik. Kilkadziesiąt minut później kolejna, podobna grupa wyrusza „15-ką” do Jagniątkowa, by dotrzeć na zamek

szlakiem zielonym. Tak wyglądał początek rajdu, wydawałoby się zwyczajnej wycieczki. Zwyczajną ona jednak nie była. W rajdzie wzięły udział reprezentacje szkół, biorących udział w projekcie: ZSLiZ Nr 1, ZSLiZ Nr 2, ZSOiT, ZSET, ZSEI, ZST „Mechanik”, ZSRA. Były to zespoły 6-osobowe, 3 osoby na trasie z językiem niemieckim (szlak czarny z Podgórzyna) i 3 osoby na trasie angielskiej (szlak zielony z Jagniątkowa). Na trasach zespoły rywalizowały prezentując swój slogan reklamujący turystykę, opowiadając anegdotę oraz odpowiadając na pytania dotyczące tras i samego zamku Chojnik – wszystkie zadania w języku obowiązującym na trasie!

Trasę „niemiecką” prowadził, przewodnik sudecki, Piotr Paliński wraz z Ewą Łapot – odpowiedzialną za stronę językową, trasę „angielską” – przewodnik sudecki Kazimierz Bielawski, za stronę językową odpowiedzialna była Monika Wachowicz.

Po dotarciu na zamek uczestnicy zostali „napojeni” w Schronisku Chojnik herbatą, sponsorowaną przez Radę Rodziców ZSET (dzięku-

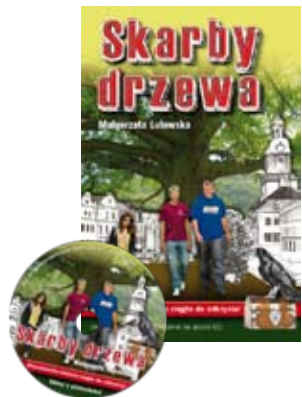
jemy!) i po krótkim odpoczynku, po „morderczym wysiłku” jakim było pokonanie trasy zebrali się na dziedzińcu zamkowym.

Po powitaniu uczestników przez Wiceprezesa Oddziału Sudety Zachodnie Andrzeja Mateusia, każda ze szkół zaprezentowała inscenizację legendy związanej z zamkami Bolków, Bolczów, Czocha, Chojnik i Wieżą Rycerską. Najciekawiej zaprezentował się ZST „Mechanik”; występem tej grupy przez cały czas towarzyszyły oklaski i śmiech. Jednak to nie chłopcy z „Mechanika” zrobili furorę. Wśród zainscenizowanych legend o Kunegundzie, studni niewiernych żon i innych zamkowych opowieści, najpopularniejszym bohaterem okazał się... bigos! Bigos, który za żadne skarby, nie chciał dojechać na zamek Chojnik, choć jako „bigos rycerski” tam właśnie powinien zostać skonsumowany. Przygotowany przez Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 czekał, niestety, na wygłodzonych uczestników dopiero u podnóża Chojnika na boisku Zespołu Szkół Licealnych i Zawodowych nr 1 u gościnniej Dyrektorki Heleny Kasperczyk. Na dziedzińcu zamkowym z uczestnikami rajdu spotkały się pracownicy Karkonoskiego Parku Narodowego, które przekazały uczniom garść istotnych informacji o Parku, a także – co najważniejsze – jak w razie potrzeby wzywać pomocy w górach. Następnie wraz z paniami z KPN wszyscy udali się czerwonym szlakiem na upragniony bigos...

Po nakarmieniu uczestników rajdu przez ZSLiZ nr 2 przystąpiono do ostatnich konkurencji: konkursu wiedzy o zamkach objętych projektem oraz znajomości zasad udzielania pierwszej pomocy. Zanim ogłoszono wyniki rywalizacji, Romuald Witczak znany regionalista, zaprezentował uczestnikom rajdu książki Małgorzaty Lutowskiej, stanowiące obowiązkowy element projektu „Moja Mała Ojczyzna”. Ostatnią z nich „Skarby drzewa” wraz z płytą, na której znajdują się fragmenty historyczne nagrane przez uczniów szkół uczestniczących w projekcie, została wydana dzień wcześniej tj. 19 listopada i jeszcze

„cieple” jej egzemplarze otrzymali wszyscy uczestnicy rajdu. Przy wręczeniu książek obecni byli „wizualni bohaterowie” Mateusz i Szymon znajdujący się na okładce „Skarbów drzewa”. Na zakończenie imprezy Kasia Pitera, komandor rajdu, wraz z Alicją Raczek, Zastępcą Dyrektora Książnicy Karkonoskiej i Heleną Kasperczyk, Dyrektorem ZSLiZ nr 1, ogłosiły wyniki rywalizacji i wręczyły dyplomy i nagrody.

Wiadomości i umiejętności językowe reprezentacji poszczególnych szkół były bardzo wyrównane. Mimo bardzo trudnego zadania Jury rajdu przyznało: I miejsce – ZSLiZ nr 2, II miejsce – ZSLiZ Nr 1, III miejsce zajął ZST „Mechanik”.

Każda szkoła otrzymała także do biblioteki jeden egzemplarz „Skarbów drzewa” podarowany przez Książnicę Karkonoską i materiały informacyjne Karkonoskiego Parku Narodowego. Nad prawidłowym przebiegiem rajdu czuwała Barbara Zając, Zastępca Dyrektora Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystycznych, głównego organizatora rajdu, a pobyt na zamku i na boisku szkolnym ZSLiZ Nr 1 umilała grupa uczniów z ZSET śpiewająca piosenki turystyczne przy akompaniamencie gitary. Z kronikarskiego obowiązku trzeba dodać, że organizatorami rajdu byli: Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych, Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 oraz Oddział PTTK „Sudety Zachodnie”.

(Portal Jelonka.com, zmieścił nasz tekst i nasze zdjęcia 21 listopada 2009 pt. „Lingwistyczne zmagania na szlakach”)*

Spotkanie z Małgorzatą Lutowską

Mała Ojczyzna to także literatura regionalna, pisarze, pochodzący z naszego regionu, ale przede wszystkim utwory, których akcja dzieje się w Jeleniej Górze i okolicach. Do pierwszej edycji wybraliśmy dwie książki Małgorzaty Lutowskiej: „Skarby drzewa” i „Dla siebie znalazioną ścieżkę”. Moja koleżanka, Monika, której na wyjazd wakacyjny do Ustki dałam książkę „Dla siebie znalazioną ścieżkę”, stwierdziła, że nie mogła się doczekać kiedy wróci, aby pojechać do tych miejsc, w których bywała główna bohaterka książki. I to jest najlepsza reklama, jak sądzę, dla książek Pani Małgorzaty.

* Angela. *Lingwistyczne zmagania na szlakach*. W: Jelonka.com [online]. 21 listopada 2009 [dostęp 8 listopada 2014]. Dostępny w: <http://www.jelonka.com/news,single,init,article,24381>

I już 3 grudnia 2009 dzięki Alicji Raczek i środkom z Instytutu Książki dla Dyskusyjnych Klubów Książki, uczniowie ze szkół – uczestników projektu mogli poznać autorkę tych książek.

Jak napisał redaktor portalu Jelonka.com:

„Miłą chwilą było także wręczenie przez koordynatorkę projektu „Moja Mała Ojczyzna” dyplomów i nagród dla laureatów konkursu związanego z tym przedsięwzięciem. Dyplomy dostali też uczniowie, którzy użyli głosu do nagrania „audiobooka”, dołączonego do powieści na płycie CD, a także ci, którzy na zdjęciach Cezarego Wiklika (ilustrujących tekst) wcieli się w trójkę bohaterów „Skarbów drzewa”.

Tak to przedstawił redaktor na portalu Jelonka.com Konrad Przeździek „Tejo”: *Lokalny sezam Małgorzaty Lutowskiej*:

„Na spotkaniu obecny był Miłosz Sajnog, zastępca prezydenta Jeleniej Góry. Tu plus dla wiceszefa miasta: tej rangi urzędnik na promocjach książek lokalnych poprzednio nie był nigdy. Nie jest też wykluczone, że „Skarby” mogą stać się elementem promocyjnym Jeleniej Góry, podobnie jak stało się to w przypadku cyklu powieści Marka Krajewskiego o dawnym Breslau i Eberhardzie Mocku. – A może pani Małgorzata opracuje grę opartą na fabule tej książki tak, jak uczyniono to na bazie powieści Krajewskiego? – zaproponowała Alicja Raczek, zastępca dyrektora Książnicy Karkonoskiej.

* Tejo. *Lokalny sezam Małgorzaty Lutowskiej*. W: Jelonka.com [online]. 15 grudnia 2009 [dostęp 14 listopada 2014]. Dostępny w: <http://www.jelonka.com/news,single,init,article,24895>

Konkurs piosenki turystycznej i konkurs literacki „Słowa wśród gór”

Działania projektu „Moja Mała Ojczyzna” realizowane były na dwóch płaszczyznach: szkolnej i międzyszkolnej. W ramach działań międzyszkolnych zasadą nr 1 było, że każda szkoła przygotowuje jedną potyczkę dla innych szkół. I tak kolejną potyczkę przygotował Zespół Szkół Zawodowych i Usługowych w Jeleniej Górze. Był to konkurs piosenki turystycznej.

Pierwsze miejsce zajęła reprezentantka Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych Kalina Pisarska. II miejsce przyznano zespołowi E=mc² z Zespołu Szkół Technicznych „Mechanik”, a III miejsce zajęła reprezentacja Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystycznych, czyli grupa „Nie z Tej Bajki...”. Wyróżnienia przyznano uczennicom z Zespołu Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 i z Zespołu Szkół Rzemiosł Artystycznych. Tutaj też ogłoszono wyniki konkursu literackiego. Konkurs literacki „Mój dom otoczony górami” zorganizowała Małgorzata Pawlak z Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych. A obok wyniki.

O tym konkursie też napisała Jelonka.com:

„Utalentowani wokalnie młodzi jeleniogórzanie zaprezentowali swoje umiejętności podczas Konkursu Piosenki Turystycznej. Wczoraj w Zespole Szkół Licealnych i Usługowych przy ulicy Leśnej w Jeleniej Górze wystąpili przedstawiciele ośmiu placówek. Na scenie wystąpili uczniowie szkół średnich. Publiczność i jury usłyszeli znane i lubiane piosenki, które towarzyszą pieszym wycieczkom. Przynajmniej trzy razy w sali zabrzmiały słowa piosenki harcerskiej „A ja mam swą gitarę”. Młodzi artyści pokusili się o własne interpretacje tego utworu. Wśród nich znalazły się prawdziwe talenty, o wyjątkowych głosach i zdolnościach scenicznych. Część z nich z pewnością ma szansę odnieść sukces w przyszłości.” *

* Ania. *Melodie miłości do małej Ojczyzny*. W: Jelonka.com [online]. 15 stycznia 2010 [dostęp 14 listopada 2014]. Dostępny w: <http://www.jelonka.com/news,single,init,article,25404>

I miejsce – DOMINIK GÓRSKI (ZSOiT)

STĄD JESTEM

Jestem z ostrego powietrza.
Pod stopą skrzypiał śnieg biały,
Gdy w mroźny dzień lutego
Żleby mnie przywitały.

Nim się zjawiłem na świecie
Kotysał mnie szlak nierówny,
A świerki do snu szumiały
Za oknem, w Karpaczu Górnym.

Jestem z tej jasnej wody,
Co ulgę niesie pragnieniu.
W niej – z gór płynącej, miękkiej
Myli mnie po urodzeniu.

Jestem z szorstkiego kamienia,
Co pachnie rozgrzany słońcem.
On daje siłę istnienia,
Uczucia trwałe, gorące.

Jestem z tych gór, z tych przestrzeni.
Tu oddycham wolnością.
Trud drogi jest pięknym wyzwaniem,
A każda chwila radością.

II miejsce – Patrycja Chmiel
Zespół Szkół Licealnych i Usługowych

MÓJ DOM OTOCZONY GÓRAMI

Było cicho tak jakby wszyscy poszli spać.
Zbudowałam go sama
otoczyłam górami
by widzieć wschód słońca
dostrzegać inaczej cały świat
doszukiwać się innych nierealnych rzeczy
uwielbiam góry wypełnione promieniem
dom jest ich oddechem
uzupełniającym je... uzupełniającym mnie...
potrzebowałam tego domu,
to miejsce było moim ratunkiem
z mego tajemniczego miejsca
wydobytą się głosy wołające o światło
mój dom potrzebował światła i gór
innej przestrzeni.
Bił jak serce
musiałam go otoczyć górami
chciałam by był taki jak one
wysoki i piękny.
Wszystko się udało...
Gdy nadejdzie starość...
Odejdę ja...
odejdzie mój dom otoczony górami...
zabiorę go ze sobą tam, gdzie będzie znów
taki piękny...

DLA NAS – O NAS

„Będzie tak, jakbyśmy się nigdy nie poznali.
Nie spotkali.
Nie pokochali.”
Po tych Twoich słowach,
Umarłam ja.
Umarłeś dla mnie Ty.
Nasza miłość, wspomnienia zginęły.
Nie liczy się już nic.
Prawie nic.
Tylko mój dom otoczony górami.
Źródłami, polanami i lasami.
Rześkie powietrze, uderzające do głowy.
Kocham te chwile kiedy wracam do tego
cudownego miejsca.
Dla tych wspomnień warto żyć.
Za takie wspomnienia warto umierać,
oddać wszystko.
Poranna rosa na trawie.
Mgła, niczym mleko rozlane.
Fotografie pięknych krajobrazów.
Wszystko to, aby godnie zapamiętać ten dom,
otoczony górami.
Moja Śnieżka, Biały Jar.
Górska chatka, w której nadal płonie ogień
w kominku.
Teraz już nie wiem, czy to prawda czy też sen.
Jeśli sen, to dość piękny, lecz nierealny.
Jakby jednak prawdą, to bezcenną.
Mój dom, otoczony górami.
Moje wspomnienia z tego domu.

Wyróżnienie
WERONIKA GOCKO (ZSE-T)

MÓJ DOM W GÓRACH

„Za górami, za lasami...”
Wszystko tak się rozpoczyna,
Lecz ta bajka, moi mili,
Wiele lepiej się zaczyna.

Za stodołą, gdzieś tam w dole
Beethovenem piesek szczeka,
Kotek miauczy Sofoklesem,
A mysz dzielnie na ser czeka.

Gdzie zaskroniec nurka daje,
Uciekając przed złą krową,
Gdzie do nieba skacze zając,
Uderzając w daszek głową,

Tam, gdzie rzeczka mała płynie
Tak głęboka, porywista
W białym puchu chatka stoi,
Dym z komina w niebo śwista.

Tuż przy chatce, na pół metra
Stoi bałwan ulepiony,
Wokół niego banda dzieci
Rzuca śnieg na wszystkie strony.

Dziadek laską grzebie w błocie,
Matka grzeje bigos stary,
Babcia dzierga wnukom sweter,
Ojciec szuka dziury w całym.

A w tej chatce, przy kominku
Gospodyni Zołza – Sknera
Wszystkim robi złe numery,
Cukiereczki – bombki zżera.

Za stodołą, gdzieś tam w dole,
W najpiękniejszym domku w górach
Mieszka sobie dając w czapę
Git rodzinika z głową w chmurach.

Spotkanie u Prezydenta Jeleniej Góry – Marka Obrębalskiego

21 stycznia 2010 roku na spotkaniu w Ratuszu Prezydent Miasta Jelenia Góra – Marek Obrębalski, doceniając działania szkół w projekcie „Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie” wręczył dyrektorom ośmiu szkół ponadgimnazjalnych kamery cyfrowe. Ucieszyli się dyrektorzy szkół, ale także koordynatorzy projektu: wreszcie będzie czym dokumentować działania! Radość była tym większa, że Zespół Szkół Elektronicznych ogłosił konkurs filmowy reklamujący Jelenią Górę „W siedem minut o Ziemi Jeleniogórskiej”.

A oto co napisał redaktor portalu Jelonka.com:

„Osiem kamer cyfrowych podarował dziś prezydent Jeleniej Góry szkołom, które biorą udział w projekcie „Moja Mała Ojczyzna”. Dotychczasowe działania młodzieży i nauczycieli podsumowano dziś w ratuszu. Nakreślono także plany na przyszłość” *

Foto: Tejo

* Tejo. *Siedem minut dla małej ojczyzny*. W: Jelonka.com [online]. 21 stycznia 2010 [dostęp 14 listopada 2014]. Dostępny w: <http://www.jelonka.com/news/single/photos/article,25522>

Wielkie Dyktando o „Małej Ojczyźnie”

Zgodnie z zapowiedzią, już 25 lutego 2010 reprezentanci ponad-gimnazjalnych szkół jeleniogórskich i regionu walczyli o tytuł „Mistrza Ortografii” w Zespole Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2. Wspaniała atmosfera, piękne dekoracje i serdeczni gospodarze. W VII Międzynarodowym Konkursie Ortograficznym uczestniczyło 39 uczestników z 13 szkół, każda z nich reprezentowana była przez 3 uczniów. Laureatkami

tegorocznego dyktanda zastały: Paulina Olejniczak z 2 LO. im. C.K. Norwida w Jeleniej Górze, Klaudia Jasińska z 1 LO. im. S. Żeromskiego w Jeleniej Górze, Joanna Ostrowska z Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w Jeleniej Górze.

Zwycięzcy zmagani ortograficznych otrzymała wieczne pióro, ufundowane przez Dyrektora Książnicy Karkonoskiej w Jeleniej Górze. Kolejne dwie nagrody książkowe zostały ufundowane przez Dyrektora ZSLiZ nr 2 w Jeleniej Górze. Rozdano

również nagrody książkowe kilkunastu wyróżniającym się uczestnikom dyktanda. Otrzymali oni różne publikacje o Jeleniej Górze i Kotlinie Jeleniogórskiej, nawiązujące do głównego celu projektu, jakim jest poznanie Małej Ojczyzny.

i... kolejna niezapomniana „potyczka” za nami. Gratulacje dla zwycięzców i podziękowania dla organizatorów!

Również Jelonka.com o dyktandzie napisała w artykule *Dyktando pełne smakowitych kąsków*:

Było o kulinariach i smakach potraw regionalnych na Dolnym Śląsku. Dyktando nie było bardzo trudne, ale – jak to w dyktandzie bywa – najeżono je ortograficznymi pułapkami. Sporo z nich tyczyło łącznej lub rozdzielnej pisowni partykuły „by”, stosowania wielkich i małych liter, a także zrostów wyrazowych, na co dzień niemal nieużywanych. – Poszło dobrze. Na początku wydawało się łatwe, pod koniec było gorzej, ale jesteśmy dobrej myśli – mówiły Justyna Rodacka, Daria Florczak oraz Joanna Ostrowska z Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystycznych.*

* Tejo. *Dyktando pełne smakowitych kąsków*. W: Jelonka.com [online]. 25 lutego 2010 [dostęp 14 listopada 2014]. Dostępny w: <http://www.jelonka.com/news,single,init,article,26147>

Konkurs filmowy „W 7 minut o Ziemi Jeleniogórskiej”

Przestrzeń niepoznaną jeszcze przez Małą Ojczyznę, z którą trzeba było się zmierzyć, był film o Jeleniej Górze. Organizator, czyli ZSE zaprosił 24 lutego 2010 przyszłych reżyserów na warsztaty, gdzie pod kierunkiem pana Konrada Żurawskiego, uczniowie uczyli się jak stworzyć film: „W 7 minut o Ziemi Jeleniogórskiej” i, widocznie warsztaty przemieniły uczniów w reżyserów, bo już 23 marca o godz. 12.00 w Książnicy Karkonoskiej wyświetlone zostały wszystkie filmy zgłoszone na konkurs pod takim właśnie tytułem. I tu niespodzianka: zwyciężył film nakręcony przez uczniów ZSOiT, ale pochodzących z Wlenia.

Nagrody zwycięzcom wręczyła Naczelnik Wydziału Promocji i Polityki Kulturalnej Katarzyna Młodawska. Wszystkie zgłoszone na konkurs filmy miały zostać zamieszczone na stronie Urzędu Miasta Jelenia Góra i w Bibliotece Cyfrowej Książnicy Karkonoskiej. Każdy z uczestników konkursu otrzymał „promocyjnego łosia” w kubraczku.

W artykule „Wlenianie górą w Jeleniej Górze” czytamy:

– Jesteśmy w Wlenia – zastrzegli autorzy. Ale – jak się okazało – ich pochodzenie chyba w tym przypadku to atut. Pokazali Jelenią Górę świeżym okiem, ciekawymi ujęciami, a wszystko ujęte w zgrabny montaż możliwy dzięki umiejętnemu wykorzystaniu programów komputerowych. Drugie miejsce przypadło młodzieży z ZSLiZ nr 1 z Sobieszowa za świetną fabularyzowaną etiudę o Jeleniej Górze. Trzecią lokatę zdobyli panowie z „Elektronika”.*

* Tejo. *Wlenianie górą w Jeleniej Górze*. W: Jelonka.com [online]. 23 marca 2010 [dostęp 14 listopada 2014]. Dostępny w: <http://www.jelonka.com/news,single,init,article,26637>

Konkurs historyczny „Zamki i pałace Kotliny Jeleniogórskiej”

Kolejną potyczkę zorganizował Piotr Wilk, koordynator projektu w ZST „Mechanik”. 24 marca 2010 reprezentanci 8 szkół ponadgimnazjalnych w ramach projektu, wzięli udział w konkursie „Zamki i pałace Kotliny Jeleniogórskiej”. Przed konkursem uczestnicy i licznie przybyli uczniowie „Mechanika”, wysłuchali wykładu Romualda Łuczyńskiego pod takim samym tytułem. W konkursie zwyciężyły: I miejsce – ZSE, II miejsce – ZSLiZ Nr 1, III miejsce ex aequo – ZSLiZ Nr 2 i ZSOiT.

Jelonka.com zamieściła artykuł „Znawcy zamków i pałaców – elektronik górą” cytując:

„Młodzi pasjonaci historii lokalnej wzięli udział we wczorajszym konkursie zorganizowanym w ramach projektu „Moja mała ojczyzna” przez Zespół Szkół Technicznych „Mechanik” w Jeleniej Górze. Główną nagrodę zdobył Zespół Szkół Elektronicznych w Jeleniej Górze.

Konkurs pt. „Zamki i pałace Kotliny Jeleniogórskiej i okolic” poprowadził Piotr Wilk, nauczyciel „Mechanika”. Wstępem do turnieju był wykład Romualda Łuczyńskiego. Dotyczył on czasów świetności tych historycznych obiektów i rodów królewskich, które tam zamieszkiwały. Prelekcji wysłuchali też uczniowie ZST. Do konkursu przystąpiło osiem szkół ponadgimnazjalnych z Jeleniej Góry. Każda szkoła była reprezentowana przez dwuosobowe drużyny. Wiedza uczestników została poddana próbie w trzech konkurencjach. Jedną z nich było rozpoznanie przedstawionych na zdjęciach zamków i pałaców.*

* Martyna. *Znawcy zamków i pałaców*. W: Jelonka.com [online]. 23 marca 2010 [dostęp 14 listopada 2014]. Dostępny w: <http://www.jelonka.com/news/single/init/article,26675>

Konkurs „Tropami Śląskiego Dziedzictwa”

Kolejną potyczkę „Tropami Śląskiego Dziedzictwa” zorganizował Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych.

W dniu 20 kwietnia 2010 wybrani uczniowie ze szkół projektu mogli sprawdzić swoją wiedzę na temat Walończyków, szklarzy, laborantów, ale także na temat minerałów i roślin chronionych. Dzięki Dorocie Graczyk, koordynatorowi z Zespołu Szkół Rzemiosł Artystycznych, wspaniale przyjęli nas w Chacie Walońskiej. Mieliliśmy szczęście. Przyjął nas sam Julian Naumowicz, Wielki Mistrz Waloński, współzałożyciel oraz nadzorujący działalność Sudeckiego Bractwa Walońskiego, prowadzący Muzeum Ziemi „JUNA” w Karczmie Głodowej z XVII w. oraz Starą Chatę Walońską w Szklarskiej Porębie, którą zamieszki-

wał. Biznesmen, nauczyciel, goprowiec, mistrz w zakresie wydobywania, szlifowania i rozmów z minerałami, autor najlepszej na świecie nalewki z piołunu. Dzięki niemu ta potyczka miała dużo większy wymiar niż zakładali organizatorzy, a może tak miało być?

Przed wyjazdem do Szklarskiej Poręby uczestnicy tego konkursu odpowiadali na pytania na platformie „Moodle” i już w ten sposób zdobywali punkty. W Chacie Walońskiej oprócz ceremoniału wtajemniczenia walońskiego uczniowie wzięli udział w II części konkursu. Rozpoznawali minerały i rośliny chronione. Bezkonkurencyjni byli uczniowie z Zespołu Szkół Rzemiosł Artystycznych, którzy zajęli I miejsce.

Konkurs „Kulturotwórcza rola lasów”

21 kwietnia 2010 o godz. 9.30 w Zespole Szkół Licealnych i Zawodowych reprezentacje szkół zmagaly się z zadaniami z zakresu roli lasów.

Dzień Bibliotekarza w Książnicy Karkonoskiej

I edycję projektu nazwałam „prezentową” i była to edycja prezentowa w pełni tego słowa znaczeniu.

Już 7 maja 2010 r. z okazji Dnia Bibliotekarza Prezydent Miasta Jelenia Góra Marek Obrębalski wręczył dyrektorom jeleniogórskich szkół ponadgimnazjalnych biblioteczki regionalne.

Spotkanie odbyło się w Książnicy Karkonoskiej, a wzięli w nim udział, oprócz przedstawicieli władz miasta, bibliotekarze z jeleniogórskich szkół, Książnicy Karkonoskiej i Biblioteki Pedagogicznej. **Książki, dotyczące Jeleniej Góry i okolic zostały wybrane i ładnie zapakowane przez Wydawnictwo „AD REM”.** W biblioteczkach znalazły się m.in. książki Małgorzaty Lutowskiej. Po spotkaniu autorka składała w nich autografy.

Podsumowanie działalności szkół na arenie szkolnej i międzyszkolnej

I... wreszcie po przejrzaniu sprawozdań ze wszystkich szkół, uczestników projektu, wytypowano zwycięzców i zaproszono wszystkich uczniów, którzy zdobyli odznaki projektu do wzięcia udziału w Zlocie Gwiazdzistym. Każda szkoła podążała „dla siebie znalezionej ścieżką” do Chaty Izerskiej w Szklarskiej Porębie. Dzień był wyjątkowo dżdżysty, ale uczestnicy imprezy nie tylko dlatego go zapamiętają.

I Zlot Gwiazdzisty. I to już koniec... I edycji projektu „Moja Mała Ojczyzna Sudety Zachodnie”

2 czerwca 2010 r. uczestnicy I Zlotu Gwiazdzistego zapamiętają jako wyjątkowo deszczowy, zimny, ale też wyjątkowo wesoły dzień.

Tak jak było zaplanowane, uczniowie z każdej szkoły na miejsce zbiórki, do Chaty Izerskiej w Szklarskiej Porębie, docierali własnym szlakiem, każda szkoła innym. Wszyscy powinni dotrzeć do Chaty na godzinę 12.00, na którą to godzinę zaplanowano uroczyste zakończenie. Niektórzy uczniowie byli tam już o godz. 10.00. Cóż, pogoda nas nie rozpieszczała. Zmoknięci uczestnicy Zlotu z niezbyt wesołymi minami docierali do Chaty, a tu już na nich czekał gorący bigos, herbata, kiełbaski i mimo deszczu – płonące

ognisko, o co zadbał właściciel Chaty Izerskiej, Maciej Stanisław. Na dolnym tarasie rozłożył swój sprzęt grający Marek Kamianowski, absolwent ZSET, i rozgrzewał zmarzniętych turystów dyskotekową muzyką. Można było tańczyć dla rozgrzewki (co też wkrótce niektórzy uczynili). Oprócz uczniów i nauczycieli z tras, do Chaty przed godziną 12.00 zaczęli docierać dyrektorzy szkół (Wanda Kozyra, Iwona Kumek, Danuta Pawłowicz, Mirosław Ciesielski lub ich zastępcy: Bogdan Helik, Barba-

ra Zająć), organizatorzy projektu (Barbara Latosińska, Alicja Raczek, Katarzyna Pitera), a także zaproszeni goście: Janina Hobgarska, Joanna Marczevska i Zastępca Prezydenta Miasta Jeleniej Góry Miłosz Sajnog oraz przedstawiciele miejscowych mediów: Jelonka.com i Nowin Jeleniogórskich.

Uroczystość oficjalnego zakończenia Zlotu, a tym samym I edycji projektu, rozpoczęła się około godziny 12.30. Uczniowie otrzymali zasłużone pamiątkowe długopisy, odznaki wraz z książeczką odznaki, która uprawnia jej właściciela do bezpłatnego wejścia na wystawy do BWA oraz zniżek na zakup książek w Wydawnictwie „AD REM” w Jeleniej Górze.

Zaproszeni goście również otrzymali honorowe odznaki wraz z książeczkami odznak i pamiątkowymi długopisami.

Następnie wręczono dyplomy uznania nauczycielom, którzy wraz ze swoimi uczniami uczestniczyli w Zlocie. Pozostali nauczyciele, angażujący się w realizację projektu, podziękowania, dyplomy i upominki otrzymali na uroczystościach zakończenia roku szkolnego w macierzystych szkołach.

Podczas trwania I edycji projektu nie tylko uczniowie zbierali punkty do odznak, ale także szkoły. Wyniki rywalizacji szkół ogłosiły Panie: Barbara Latosińska i Alicja Raczek, a Pan Miłosz Sajnog wręczył dyplomy dyrektorom szkół. I tak: I miejsce przyznano ZSET; II miejsce – ZSOiT, III miejsce – ZST „Mechanik”. Środki na odznaki, wycieczki (każda szkoła skorzystała z dwóch takich wycieczek), nagrody w konkursach, kamery dla szkół oraz na Zlot Gwiazdzisty pochodziły z dofinansowania Urzędu Miasta.

Rozdaniem dyplomów dla szkół zakończyła się cześć oficjalna. W części nieoficjalnej można było się jeszcze posilić, a dla chętnych na dolnym tarasie Chaty Izerskiej Marek Kamianowski, zorganizował dyskotekę. Młodzież chętnie skorzystała z okazji, a niektórzy nawet postanowili tańcem zaklinać deszcz i tańczyli na odkrytej części tarasu. O godzinie 14.00 w strugach ulewnego deszczu, wszyscy ruszyli do autobusów MZK, czekających na nich niedaleko Chaty Izerskiej, przy

„Jeśli uczestnicy projektu odkryli choć jeden zakątek swojej małej ojczyzny, do którego będą chcieli wrócić, to nasz cel został zrealizowany

kościół w Szklarskiej Porębie Dolnej. Tym samym I edycja projektu „Moja Mała Ojczyzna” odeszła do historii, ale nie w zapomnienie. Mamy nadzieję, że kolejne będą równie udane.

Jelonka.com w artykule „Zakochani w mieście i okolicach” i Nowiny Jeleniogórskie napisały o tym wydarzeniu na swoich łamach.

Na portalu Jelonka.com ukazała się relacja pod tytułem: „Święta miłości małej ojczyzny”

Jeśli uczestnicy projektu odkryli choć jeden zakątek swojej małej ojczyzny, do którego będą chcieli wrócić, to nasz cel został zrealizowany – mówiła K. Pitera, koordynatorka i pomysłodawczyni projektu „Moja Mała Ojczyzna” na jego piątkowym podsumowaniu.

Podsumowanie I edycji

Wydarzenie sumujące działania MMO odbyło się w Zespole Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 w Jeleniej Górze, w jednej z placówek uczestniczących w projekcie. Celem projektu było przybliżenie uczniom szkół ponadgimnazjalnych zakątków Jeleniej Góry i jej okolic. Jak mówi pomysłodawczyni, nie spodziewała się, że impreza nabierze takiego wymiaru i będzie cieszyła się tak dużym zainteresowaniem uczniów i nauczycieli jeleniogórskich placówek oświaty.*

.....
* Angela. *Święta miłości małej ojczyzny*. W: Jelonka.com [online]. 14 czerwca 2010 [dostęp 14 listopada 2014]. Dostępny w: <http://www.jelonka.com/news/single,init,article,28185>

I edycja do końca była „prezentowa”. **11 czerwca 2010 r. w Zespole Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 w Jeleniej Górze koordynatorzy i dyrektorzy szkół – uczestników projektu znowu spotkali się z władzami miasta, podsumowano I edycję .**

Na spotkaniu obecni byli także: Marek Obrębski, Prezydent Miasta Jelenia Góra, Zastępca Prezydenta, Miłosz Sajnog i Naczelnik Wydziału Oświaty i Wychowania, Waldemar Woźniak. W gorącej atmosferze (32 st. Celsjusza za oknem) dokonano oceny I edycji projektu Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie. Wśród wzajemnych podziękowań Pan Prezydent wręczył dyrektorom szkół laptopy, aby służyły koordynatorom w przyszłych edycjach projektu.

Ocena rywalizacji szkół w projekcie

I edycja projektu, patrząc z perspektywy, była wyjątkowo udana. I to nie „prezenty” miały wpływ na jej ocenę:

Po pierwsze: wszystkie szkoły – uczestnicy projektu bardzo się angażowały, tak uczestnicząc w potyczkach, organizując je, ale także realizując w szkole własną ścieżkę poznania Małej Ojczyzny.

.....
* Ania. *Zakochani w mieście i okolicach*. W: Jelonka.com [online]. 3 czerwca 2010 [dostęp 14 listopada 2014]. Dostępny w: <http://www.jelonka.com/news/single,photos,article,28007>

Po drugie: na niezobowiązującej arenie uczniowie z poszczególnych szkół mogli się wykazać nie tylko swoimi talentami, ale również wzajemnie się poznać. Z całą stanowczością należy to powiedzieć o koordynatorach szkolnych, którzy stworzyli grupę zaangażowanych, pełnych pomysłów ludzi. Dziękuję z całego serca za tę I edycję tak niezwykle udaną. Efekty przerosły moje najśmielsze oczekiwania.

Wycieczki

W ramach środków przyznanych na organizację zadań projektu przez Urząd Miasta Jelenia Góra każda ze szkół skorzystała z wycieczki do Kopańca do muzeum Wysoki Kamień i Parku Miniatur w Kowarach. W Kopańcu uczniowie mieli okazję zapoznać się ze średniowiecznymi obyczajami, strojami, tańcami, pieśniami, a nawet jadłem średniowiecznym, a w Parku Miniatur zobaczyli zabytki, które już mieli okazję zobaczyć i te, które jeszcze czekały na nich. Zabytki w miniaturze, ale za to wszystkie razem. Z wycieczek dofinansowanych przez Urząd Miasta Jelenia Góra, skorzystało około 500 uczniów szkół ponadgimnazjalnych, a w potyczkach międzyszkolnych wzięło udział 242 uczniów.

Odnaka projektu „Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie”

Widząc zaangażowanie uczniów uczestniczących w poszczególnych imprezach projektu, solidne przygotowanie do konkursów, koordynatorzy uznali wspólnie, że powinna powstać odznaka projektu. Opracowanie wzoru odznaki projektu powierzyliśmy państwu Małgorzacie i Waldemarowi Rutkowskiemu, właścicielom Pracowni Rzeczy Ładnych w Mysłakowicach. Skorzystalismy z ich zaproszenia, i w ich pracowni obejrzelismy wszystkie propozycje. Wybralismy najładniejszą, zdaniem wszystkich koordynatorów i organizatorów projektu. To były wspaniałe i niezapomniane chwile.

REGULAMIN ODZNAKI PROJEKTU „MOJA MAŁA OJCZYZNA – SUDETY ZACHODNIE”

Odznaka zielona – 50 pkt

1) Uczeń powinien być przynajmniej raz w:

- BWA (wykład – 10 pkt.; zwiedzanie wystawy – 5 pkt.)
- Książnicy Karkonoskiej (zwiedzanie – 5 pkt.; wykład, prelekcja – 10 pkt.; film – 10 pkt.)
- Muzeum Karkonoskim (prelekcja – 10 pkt.; warsztaty – 10 pkt.; zwiedzanie – 5 pkt.)

2) powinien przynajmniej raz uczestniczyć w wycieczce pieszej (10 pkt.):

- Sobieszów – Zamek Chojnik – Sobieszów
- Sobieszów – Zamek Chojnik – Zachełmie – Jagniątków
- Podgórzyn – Zachełmie – Zamek Chojnik – Sobieszów
- Przesieka – Wodospad Podgórnej – Zachełmie – Zamek Chojnik – Sobieszów
- Jelenia Góra – Perła Zachodu – Siedlęcina – Jelenia Góra
- Trzcianko – Szwajcarka – Zamek Bolczów – Janowice Wielkie
- Wojanów – Szwajcarka – Zamek Bolczów – Janowice Wielkie
- Cieplice – Grodna – Stanisławów – Witosza – Cieplice
- inne

3) zwiedzić przynajmniej jeden obiekt zabytkowy (10 pkt.):

- zabytki centrum Jeleniej Góry
- Zamek Chojnik
- Zamek Bolczów
- wieża mieszkalna w Siedlęcina

4) uczestniczyć przynajmniej raz w wycieczce autokarowej (10 pkt.):

5) obejrzeć przynajmniej jeden film o zamkach wymienionych w pkt. 2 (5 pkt.)

6) w miarę możliwości:

- odwiedzić Park Miniatur (10 pkt.)
- uczestniczyć w spotkaniu z kulturą średniowieczną w Muzeum Wysoki Kamień w Kopańcu (15 pkt.)

7) zapoznać się z książką projektu: *Skarby drzewa* Małgorzaty Lutowskiej

Uwaga: Odznaka zielona (legitymacja) upoważnia jej posiadacza do zniżki 15% w Wydawnictwie „AD REM” na zakup książek, map.

Odznaka srebrna – 50 pkt

Warunkiem otrzymania takiej odznaki jest posiadanie odznaki zielonej.

1) Uczeń powinien być przynajmniej raz w:

- BWA (wykład – 10 pkt.; zwiedzanie wystawy – 5 pkt.)
- Książnicy Karkonoskiej (zwiedzanie – 5 pkt.; wykład, prelekcja – 10 pkt.; film – 10 pkt.)
- Muzeum Karkonoskim (prelekcja – 10 pkt.; warsztaty – 10 pkt.; zwiedzanie – 5 pkt.)
- Muzeum Miejskim „Domu G. Hauptmanna” – 10 pkt.

2) powinien przynajmniej raz uczestniczyć w wycieczce pieszej (10 pkt.):

- Wojanów – Sokolik – Krzyżna Góra – Szwajcarka – Trzcianko
- Michałowice – Wodospad Szklarki – Piechowice
- Przesieka – Wodospad Podgórnej – Zachełmie – zamek Chojnik – Sobieszów
- Szklarska Poręba – Wodospad Kamieńczyka – Szklarska Poręba
- Karpacz – Samotnia – Karpacz
- inne

3) zwiedzić przynajmniej jeden obiekt zabytkowy (10 pkt.):

- zabytki Cieplic
- Zamek Bolków
- Zamek Grodziec
- Zamek Czocho
- inne

4) uczestniczyć przynajmniej raz w wycieczce autokarowej (10 pkt.):

- Jelenia Góra – Zamek Bolków – Zamek Świny – Zamek Grodziec

5) obejrzeć przynajmniej jeden film o zamkach wymienionych w pkt. 2 (5 pkt.)

6) odwiedzić:

- Chatę Walońską (10 pkt.)
- Leśną Hutę w Szklarskiej Porębie lub Hutę Szkła „Julia” w Piechowicach

7) zapoznać się z książką projektu *Walonowie u Ducha Gór* Przemysława Wiatera

Uwaga: Odznaka srebrna (legitymacja) upoważnia jej posiadacza do 50% zniżki w BWA

Odznaka złota – 50 pkt

Warunkiem otrzymania takiej odznaki jest posiadanie odznaki zielonej i srebrnej.

1) Uczeń powinien być przynajmniej raz w:

- BWA (wykład – 10 pkt.; zwiedzanie wystawy – 5 pkt.)
- Książnicy Karkonoskiej (zwiedzanie – 5 pkt.; wykład, prelekcja – 10 pkt.; film – 10 pkt.)
- Muzeum Karkonoskim (prelekcja – 10 pkt.; warsztaty – 10 pkt.; zwiedzanie – 5 pkt.)
- Muzeum Miejskim „Domu G. Hauptmanna” – 10 pkt.

2) powinien przynajmniej raz uczestniczyć w wycieczce pieszej (10 pkt.):

- Szklarska Poręba – Hala Szrenicka – Szrenica – Schronisko pod Łabskim
- Szklarska Poręba – Wysoki Kamień – Zakręt Śmierci – Piechowice
- Wojanów – Szwajcarka – Starościńskie Skały – Zamek Bolczów – Janowice Wielkie
- Karpacz – Samotnia – Strzecha Akademicka – Śnieżka – Karpacz
- inne

3) zwiedzić przynajmniej jeden obiekt zabytkowy (10 pkt.):

- zabytki centrum Jeleniej Góry
- Zamek Książ
- Zamek Czocho
- inne

4) uczestniczyć przynajmniej raz w wycieczce autokarowej (10 pkt.):

- Jelenia Góra – Zamek Książ – Jelenia Góra
- Jelenia Góra – Zamek Czocho – Jelenia Góra

5) obejrzeć przynajmniej jeden film o zamkach wymienionych w pkt. 2 (5 pkt.)

6) odwiedzić:

- Centrum Edukacji Ekologicznej w Szklarskiej Porębie (10 pkt.)
- Wziąć udział w spotkaniu z członkiem GOPR

7) zapoznać się z książką projektu *Legenda i podania Jeleniej Góry* Iwo Łaborewicza

II EDYCJA PROJEKTU

Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie

Rok szkolny 2010/2011

PROGRAM II EDYCJI:

Szkoły ponadgimnazjalne

II Rajd Lingwistyczno-Krajoznawczy	31
Konkurs literacki „Słowa wśród gór”	34
Potrawy regionalne Dolnego Śląska – konkurs gastronomiczny	39
Spotkania z pisarzami regionalnymi, autorami książek projektu	41
Konkurs i warsztaty teatralne	43
Jelenia Góra w Średniowieczu.....	44
Rozstrzygnięcie konkursu fotograficznego: „Barwy jesieni w Sudetach Zachodnich”	46
Konkurs plastyczny „Duch Gór jako postać na logo mojej szkoły”	47
Konkurs filmowy „Jelenia Góra w trzech odsłonach”	48
Konkurs o KPN „Karkonoski Park Narodowy – nasze dziedzictwo naturalne”	49
Wycieczki.....	50

Szkoły gimnazjalne

Konkurs krasomówczy.....	50
Konkurs wiedzy o Jeleniej Górze „Ja ci pokażę”	51
Konkurs plastyczny „Mit Karkonoszy”	52
Konkurs krajoznawczy „Znam moją Małą Ojczyznę”	52
Wycieczki.....	53
II Złot Gwiazdzysty – turystyczne zakończenie II edycji	53
Wycieczka nagrodowa do Oybin w Niemczech.....	55

Podziękowania, wrażenia z udziału w I edycji, zadowolenie młodzieży uczestniczącej w imprezach projektu Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie, upominki dla szkół, to wszystko spowodowało, że uczestniczący w projekcie z jeszcze z większym zapałem zadeklarowali udział w II edycji. Chęć uczestnictwa zgłosiły także oba licea jeleniogórskie i 4 gimnazja. W związku z tym realizacja potyczek międzyszkolnych odbywała się na dwóch poziomach edukacji: gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej. Do grona koordynatorów dołączyły: Agnieszka Słowik z Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Żeromskiego i Anna Koziara z Liceum Ogólnokształcącego im. C.K. Norwida. Zmienił się koordynator w ZSLiZ nr 2, została nim Edyta Rząsa, zastępując Kazimierza Bielawskiego.

Na pierwszym spotkaniu koordynatorów ze szkół gimnazjalnych, przewodniczenia gimnazjom podjęła się Joanna Peczenenko, koordynator z Gimnazjum nr 3. Poza Gimnazjum nr 3 do projektu przystąpiły: Gimnazjum nr 1 – koordynator Jolanta Łukasiewicz, Gimnazjum w zespole Szkół Rzemiosł Artystycznych – koordynator Celina Żochowska i Gimnazjum przy Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1 – koordynator Joanna Skórecka. I tak oto II edycję projektu rozpoczęło 14 jeleniogórskich szkół.

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

II Rajd Lingwistyczno-Krajoznawczy

Podobnie jak w pierwszej edycji, potyczki międzyszkolne rozpoczęły się od Rajdu Lingwistyczno-Krajoznawczego. Już po raz drugi Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych zorganizował w ramach projektu „Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie” Rajd Lingwistyczno-Krajoznawczy dla jeleniogórskich szkół ponadgimnazjalnych. W tym roku do projektu przystąpiło 10 szkół ponadgimnazjalnych i tyle też wzięło udział w rajdzie. W związku z długotrwałymi opadami deszczu w dniach poprzedzających imprezę, organizatorzy zmuszeni byli do-

konać niewielkich modyfikacji. Ostatecznie wszyscy uczniowie rywalizowali na jednej trasie: kościółek Wang – Stara Polana – Domek Myśliwski – Samotnia.

W Rajdzie każdą szkołę reprezentowały 7-osobowe zespoły uczniowskie:

- 3 osoby na trasie z językiem angielskim + opiekun,
- 3 osoby na trasie z językiem niemieckim + opiekun,
- 1 osoba na trasie „dla fotografów”.

Uczestnicy tras językowych prezentowali w języku obowiązującym na trasie informacje o karkonoskich schroniskach: Dom Śląski, Strzecha Akademicka, Odrodzenie, Samotnia, Domek Myśliwski, Na Śnieżce, Szrenica, Kochanówka, Kamieńczyk, Hala Szrenicka (punkcja: 0-5 za treść wypowiedzi i 0-2 za umiejętności językowe), rozwiązywali quiz o zwierzętach chronionych w Karkonoszach (0-1).

Imprezie towarzyszyły dodatkowe atrakcje. Karkonoski Park Narodowy zaprosił wszystkich uczestników do Domku Myśliwskiego na film o Karkonoszach. Podkreślić należy, iż film wyświetlany był dla każ-

dej grupy w obowiązującym na trasie języku. Po projekcji uczniowie mogli po raz kolejny wykazać się znajomością karkonoskich schronisk, rozpoznając je na starych i współczesnych fotografiach. Prawidłowe odpowiedzi Żaklina Antczak (KPN) nagrodziła drobnymi upominkami.

Po przejściu urokliwego odcinka wzdłuż kotła Małego Stawu do Samotni, wszyscy wreszcie mogli posilić się długo oczekiwanym pysznym bigosem i ciepłą wysokogórką herbatą.

Kolejnym i finalnym punktem programu był konkurs piosenki turystycznej. Trzeba dodać, że nie wszyscy odważyli się zaśpiewać. Najciekawiej zaprezentowali się chłopcy z „Mechanika” i zespół z „Ekonomia” (punkcja: 0-5).

Na trasach zadania były oceniane przez germanistów i anglistów, w zależności od trasy, natomiast piosenkę turystyczną oceniało jury w składzie: Bartosz Ostapiuk, Paweł Dernoga i Małgorzata Pawlak. Suma summarum pierwsze miejsce za całokształt wywalczył zespół II LO im C.K. Norwida wraz z opiekunami Renatą Gordziejonok i Wojciechem Dziedzielą. Tuż za nimi uplasowała się reprezentacja ZSET oraz ex aequo „Mechanik” i Zespół Szkół Przyrodniczo-Żywnościowych. Za organizację trasy odpowiadali nauczyciele ZSET: trasa niemiecka – Ewa Łopot, Piotr Paliński i Paweł Maczel; trasa angielska – Monika Wachowicz, Małgorzata Pac (przewodnik sudecki gościnnie wspierający ZSET), Edyta Judzińska. Nad całością czuwały: Komandor Rajdu – Katarzyna Pitera i Honorowy Komandor Rajdu – Joanna Marczevska, Dyrektor Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystycznych.

Impreza została oceniona wysoko. Uczestnicy już zadeklarowali chęć uczestniczenia w kolejnej edycji Rajdu.

Moja Mała Ojczyzna II. Przygoda rozpoczęta! Pod takim tytułem w Jelonce.com zamieszczono relację i zdjęcia przesłane przez organizatorów*.

* Angela. *Moja Mała Ojczyzna II. Przygoda rozpoczęta* W: Jelonka.com [online]. 7 października 2010 [dostęp 15 listopada 2014]. Dostępny w: <http://www.jelonka.com/news/single/init/article,30109>

Konkurs literacki „Słowa wśród gór”

Kolejną potyczką międzyszkolną był konkurs literacki „Słowa wśród gór”. Organizator Małgorzata Pawlak z ZSOiT połączyła konkurs z obchodami rocznicy urodzin Gerharda Hauptmanna. Podczas ustalania szczegółów Dyrektor Muzeum Miejskiego „Dom G. Hauptmanna” Julita Zaprocka poprosiła o przyjęcie jej jako przedstawiciela Muzeum do grona organizatorów projektu. Z radością powitaliśmy kolejną osobę i instytucję wspierającą projekt i jego działania. I tak 15 listopada 2010 roku Mała Ojczyzna zagościła w Muzeum Miejskim „Dom G. Hauptmanna” w Jagniątkowie. A tak o tej imprezie napisała organizatorka konkursu Małgorzata Pawlak: Impreza odbyła się w Domu Hauptmanna w Jagniątkowie i była związana z obchodami 148 rocznicy urodzin Noblisty. Reprezentanci 10 szkół spotkali się o godz. 10.00 z Panem Tomaszem Celem, który przygotował interesujący materiał filmowy. Po obejrzeniu filmu uczestnicy przystąpili do odpowiedzi na pytania związane z filmem, a dotyczące losów G. Hauptmanna i jego majątku. Drugą postacią konkursową był Jan Izidor Sztudynger związany ze Szklarską Porębą. Należało zapoznać się z danymi dotyczącymi jego życia, z jego twórczością, a następnie stworzyć własne fraszki dotyczące Małej Ojczyzny, szkoły i samego Sztudyngera. Jury w składzie: Elżbieta Kotlarska – Prezes Jeleniogórskiego Klubu Literackiego oraz Dyrektor Książnicy Karkonoskiej Alicja Raczek wybrało najlepsze utwory przydzielając punkty za zgodność z tematem, właściwą formę oraz kształt artystyczny. W tej części kolejność 3 pierwszych miejsc była następująca: ZSET; ZSOiT oraz II LO. O godzinie 12 udaliśmy się na spotkanie promujące książkę o Maxie Pinkusie. Tam też był czas na zadawanie gościom pytań. Uczniowie z ZSE-T, ZSLiZ nr 1 oraz z II LO wykazali się elokwencją i znajomością tematu, a także sprawnością językową (pytanie w języku gości), za co otrzymali dodatkowe punkty. Po podsumowaniu wyników wszystkich części konkursu okazało się, że I miejsce zajęli uczniowie z ZSE-T, II miejsce zajęli uczniowie z II LO im K.C.Norwida, a III miejsce uczniowie z III LO im J. Śniadeckiego.

Należy podkreślić, że wszyscy uczniowie byli bardzo dobrze przygotowani do konkursu.

Gratulujemy zwycięzcom i dziękujemy wszystkim za udział w konkursie. Bardzo gorąco dziękujemy za pomoc i współpracę panu Tomaszowi Celowi i Dyrekcji Muzeum Dom Gerharta Hauptmanna oraz Paniom: Eli Kotlarskiej i Ali Raczek, które poświęciły swój czas, aby ocenić prace uczestników konkursu.

Fraszki z konkursu literackiego „Słowa wśród gór”

Fraszki o Małej Ojczyźnie

I

Mała Ojczyzna, Ojczyzna Mała
Choć bywa ciasna to jest wspaniała.
Choć czasem czujesz, że Cię przygniata,
Nie oddałeś jej za skarby świata.

II

Otoczenia gór krzywizna,
Ot! Mała Ojczyzna.

III

Nie ma to jak własny kraj
Każdy ma swój mały raj
Zarówno młodzież jak i starszyzna
Zna wartość tego, czym jest Mała Ojczyzna!

IV

Mała Ojczyzna, mała jest,
W Dużej Ojczyźnie więcej jest,
Czy Polak duży, czy też mały
Zawsze znajdzie miejsce do zabawy,
Kocha Ojczyznę sercem całym.

V

Urodziłem się tutaj,
Ziemia jest tu żyzna,
I jest moja starszyzna.
To moja Mała Ojczyzna.

VI

W Małej Ojczyźnie dużo się dzieje,
Lecz ja się nigdy nie zachwieję.
Ludzie w niej się nie zmieniają,
I zawsze na tym wygrywają.

VII

Nasza Ojczyzna od morza do morza
W pamięci zostanie, ale prawda
Jest krótka:
Nasza Ojczyzna jest malutka.

VIII

Podczas dalekich wojaży
Moja Mała Ojczyzna mi się marzy.
A przecież nigdy o tym nie myślałam,
Niczego nie dostrzegałam!
Wróciwszy do domu nareszcie,
Mogłam mą Ojczyznę pokochać wreszcie.

IX

Mała Ojczyzna jest jak dziczyna
Trochę krwista, a trochę soczysta.

Fraszki o szkole

I

Lekcja – przerwa, lekcja – przerwa
Choć powoli cię to wnerwia
Chociaż tyle krwi ci psuje
Uczy, bawi, wychowuje.

II

„Kontemplacja belfra”
Po co nam nauka?
– Ten kto wie, i tak szuka.
Jeśli geniusz się w szkołach rodzi,
To skąd ci wszyscy idioci?

III

Nasza szkoła to takie miejsce,
Które daje wiedzę, rozum i szczęście
Lecz jest zbędna każda mrzonka,
Gdy na lekcji czekasz dzwonka!

IV

Różne są szkoły, różne przedmioty,
Lecz uczniowie mają te same figle i psoty.
Bez potrzeby się odzywają,
I na lekcjach pustki w głowach mają.

V

Szkoła jaka jest, każdy widzi
Albo jest za uczniem, albo go nienawidzi.

VI

W szkole zawsze jest wesoło,
Bo jest dużo ludzi wkoło.
Kartkówki, sprawdziany,
A my nadal ją kochamy.

VII

Wchodząc szybkim krokiem do szkoły
Wiem, iż czas umilą matyły.

VIII

Rzecz nauczyciel stary:
„Nie zwracaj koledze gitary!
Weź się do roboty,
Inaczej będą kłopoty”
Uczeń mądre rady miał w nosie,
A na klasówce kwiknął jak prosię!

IX

W potędzie drzemie szkoła
Ona wykształci nawet matoła.

X

Szkoła była, jest i będzie.
Uczniów pilnych pełno wszędzie.
Ocenami dziennik zapełniony,
Lecz nie zawsze bardzo dobre.

Fraszki o Sztaudyngerze

I

Wiele stworzył śmiałych fraszek
Specjalista od igraszek
Jak nikt znał kobiece chęci
Wiedział dobrze, co je kręci.

II

Recenzja na cztery wersy:
Twórczość Sztaudyngera,
Rozmiarem dech zapiera.
Choć utwór ma dwa słowa,
Myślenia cała głowa.

Potrawy regionalne Dolnego Śląska – konkurs gastronomiczny

III
Życie to nie igraszka
Sposobem na nie jest fraszka.

IV
Poeta był wielkim, poezją walczył z okupantami,
Utarł im nosa, gdyż w Rosji same
cielaki, ciągle walczy z analfabetami.

V
Kawalarz z niego hardy.
Lecz pisał fraszki nie na żarty.
Znał riposty za pan brat
Strzelał nimi niczym bat!

VI
Urodził w Krakowie
Každy ci o tym powie.
Zarzucał fraszkami
Jak Brzechwa bajkami i kucharz potrawami.
Sztudyngera dużo ludzi zna
I każdy o nim opowiada

VII
Był poetą bardzo ważnym
Mądrym, ciepłym i rozważnym.
Miał pomysłów bardzo wiele,
Lecz dramatów tak niewiele.

VIII
Sztudyngerowi marzyły się religijne uniesienia,
A skończył na przyrodniczych wrażeniach.
Odkrył Boga w kobietach, grzybach i kwiatach,
Załatwił fraszkami pół świata.
I z tego wynika radosna puenta:
Przyszłość choć niejasna jest zawsze uśmiechnięta.

IX
Niby mówisz życie to nie fraszka,
A ty ciągle o igraszkach.

X
Sztudynger wielki, sławny pisarz
Každy jego dzieła znał
A kiedyś nawet go cytował.
Cytowania czas przeminą
Chociaż z wielu dzieł zastyną

Zgodnie z przyjętą zasadą, że szkoły organizują potyczki międzyszkolne, wykorzystując profil nauczania danej szkoły, Zespół Szkół Licealnych i Usługowych przygotował konkurs gastronomiczny „Potrawy regionalne Dolnego Śląska”. Chociaż wszyscy uważają, że takich nie ma, że wszystko to potrawy przywiezione przez „ludność napływową”, to jednak konkurs przyniósł wiele nowych pomysłów i smakowitych dań wigilijnych.

9 grudnia 2010 roku w Zespole Szkół Licealnych i Usługowych 8 zespołów dwuosobowych z jeleniogórskich szkół ponadgimnazjalnych walczyło w konkursie gastronomicznym. Wykaz potraw opracował organizator konkursu – Anna Reizer, koordynator projektu w Zespole Szkół Licealnych i Usługowych – natomiast receptury opracowywali sami uczniowie.

Uczestnicy konkursu pod okiem doświadczonych nauczycieli zawodu z ZSLiU przez 2,5 godziny szykowali swoje dania. Kolejną częścią konkursu była prezentacja potrawy, na specjalnie w tym celu, ustawionych w korytarzu szkolnym stolikach, przykrytych białymi obrusami, a członkowie jury najpierw oceniali wygląd potrawy, a następnie jej smak, poprzez degustację. Znaczącym kryterium była także rozmowa z „twórcami” potrawy: o samej potrawie, jej pochodzeniu, składzie, itp.

I tak jury konkursowe: Barbara Latosińska, Alicja Raczek i szef kuchni jednej z jeleniogórskich restauracji przyznali:

- I miejsce – reprezentacji Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystycznych
- II miejsce – reprezentacji Zespołu Szkół Licealnych i Usługowych
- III miejsce – reprezentacji Zespołu Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2

Były też nagrody indywidualne w postaci książek kucharskich.

Gratulujemy wszystkim uczestnikom konkursu. Niełatwo jest pod okiem doświadczonych członków jury przygotowywać potrawy, a jeszcze trudniej, jeśli nie jest to ulubione zajęcie.

Jelonka.com napisała o konkursie

Ostatecznie jury w składzie: Piotr Lipski, szef kuchni jednej z jeleniogórskich restauracji, Barbara Latosińska, główny specjalista w wydziale oświaty magistratu, oraz Alicja Raczek, p.o. dyrektor Książnicy Karkonoskiej, wyłoniło zwycięzców. Wygrały Monika Pieczychlebek i Marta Sikora z Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystycznych za Wigilijne czebureki walońskie. Drugie miejsce przypadło Natalii Przygodzie i Tomaszowi Janiczakowi z Zespołu Szkół Licealnych i Usługowych za karpia wigilijnego. Trzecią lokatę za kotlety z kaszy gryczanej z serem wywalczyli Mateusz Żukowski i Paweł Kucharski z Zespołu Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2.*

Z kronikarskiego obowiązku muszę dodać, że można było skosztować przygotowanych dań. Smakowały bardzo, och jak bardzo.

* Angela. *Moja Mała Ojczyzna na talerzu. Święteczne smaki*. W: Jelonka.com [online]. 21 grudnia 2010 [dostęp 15 listopada 2014]. Dostępny w: http://www.jelonka.com/news/single_init/article,31438

Spotkania z pisarzami regionalnymi, autorami książek projektu

W ramach projektu młodzież ma obowiązek zapoznać się z książkami regionalnymi.

Koordinatorzy wspólnie uznali, że dla I etapu (to uczniowie, którzy dopiero rozpoczynają przygodę z projektem) będzie to książka Małgorzaty Lutowskiej *Skarby drzewa*. Stała się trochę naszą, poprzez to, że została wydana z okazji organizacji I Rajdu Lingwistyczno-Krajoznawczego. Każdy z uczestników rajdu i każda szkoła taką książkę otrzymała. Dla II etapu była to książka tej samej autorki *Dla siebie znalezioną ścieżką*, od której cały projekt przyjął dodatek do nazwy. Dla II edycji, ale jednocześnie też dla II etapu wybrano książkę Przemysława Wiatera *Walonowie u Ducha Gór*.

Kolejne już spotkanie uczestników projektu z Małgorzatą Lutowską odbyło się 14 stycznia 2011 r., a relację z tego spotkania przygotowała Joanna Peczenenko (Gimnazjum nr 3 i koordynator MMO dla gimnazjów):

W dniu 14 stycznia 2011 roku w Książnicy Karkonoskiej odbyło się spotkanie z Małgorzatą Lutowską. Autorka spotkała się z uczniami gimnazjów i szkół średnich, które przystąpiły do projektu edukacyjnego „Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie”. Tematem rozmowy stała się ostatnia książka Małgorzaty Lutowskiej *Skarby drzewa*. Jest to powieść ukazująca uroki Jeleniej Góry, historię naszego miasta, w której autorka łączy informacje typowo historyczne ze współczesnością. Bohaterowie, grupa nastolatków, poszukują łańcucha Krzywoustego. Małgorzata Lutowska opowiadała uczestnikom spotkania, jak doszło do napisania książki oraz do kogo jest ona adresowana. Wywiązała się dyskusja dotycząca Skarbów drzewa oraz innych, ważnych ze względów historycznych, zakątków naszej „Małej Ojczyzny”, którą poprowadziła Alicja Raczek.

„...autor ukazał nam Karkonosze oraz Izery w postaci onirycznej krainy, bogatej w drogocenne kruszce i kamienie szlachetne, którą do dnia dzisiejszego rządzi niepodzielnie mityczny Duch Gór.”

W ramach przygotowań do spotkania z Panią Małgorzatą Lutowską w ZSET zorganizowano wewnętrzny konkurs „Bogactwo wiedzy o Mojej Małej Ojczyźnie w utworach pisarzy regionalnych”.

Zwyciężczynią konkursu została Joanna Szydłowska. Nagrodzono również Paulinę Czerwińską i Katarzynę Latto. Nagrody i dyplomy wręczyła: Joanna Marczevska – Dyrektor ZSET wraz z autorką „Skarbów drzewa”. Na zakończenie organizatorzy projektu poprosili uczestników spotkania o napisanie pracy literackiej (np. list, opowiadanie, recenzja, rozprawka, wiersz), która będzie nawiązywała do „Skarbów drzewa” oraz stanie się formą dialogu pomiędzy młodzieżą, a autorką książki.

18 stycznia 2011 uczniowie ze szkół ponadgimnazjalnych wzięli udział w spotkaniu z autorem książki *Walonowie u Ducha Gór* w Książnicy Karkonoskiej. Na tym spotkaniu odbyła się też promocja książki.

W ZSET odbył się konkurs wiedzy o Walonach na podstawie tej książki, a laureaci tego konkursu mieli szansę otrzymać nagrody od pisarza. Wyniki ogłosiła Katarzyna Pitera, a nagrody wręczyła Joanna Marczevska – Dyrektor ZSET.

Jelonka.com napisała po spotkaniu, cytując:

Ku wielkiej radości organizatorów spotkania, jak również samego dr Wiatera, do sali konferencyjnej Książnicy Karkonoskiej tłumnie przybyli zarówno „starzy”, jak i „młodzi” jeleniogórzanie, by wspólnie wysłuchać tajemniczej, niekiedy wręcz fantastycznej opowieści o Karkonoszach i Izerach – królestwie Ducha Gór, które w XII wieku zaczęły odwiedzać Walonowie.

Podczas wczorajszego spotkania, które (w założeniu) było poświęcone promocji najnowszej książki dr Wiatera, autor ukazał nam Karkonosze oraz Izery w postaci onirycznej krainy, bogatej w drogie kamienie szlachetne, którą do dnia dzisiejszego rządzi niepodzielnie mityczny Duch Gór. – W krainie tej – mówił Wiater – niegdyś pojawili się Walonowie, „poszukiwacze skarbów”, którym Duch Gór płatał najrozmaitsze figle, zazwyczaj nieprzyjemne, aby przeszkodzić im w grabieniu swojego królestwa. To właśnie owym Walonom należą się liczne zasługi w odkrywaniu bogactw geologicznych naszej „Małej Ojczyzny.”

* Petr. *Thumy z Przemysławem Wiaterem i Duchem Gór*. W: Jelonka.com [online]. 19 stycznia 2011 [dostęp 16 listopada 2014]. Dostępny w: <http://www.jelonka.com/news/single,photos,article-31870,p,0#photos>

Przygoda z teatrem to dzieło Agnieszki Słowik, koordynatora z I LO. Na portalu Jelonka.com ukazał się artykuł „Moja Mała Ojczyzna: młodzież na teatralnych deskach”*

W którym roku zbudowano Teatr im. Norwida i od kiedy nosi on imię wieszka? Jaka sala nazywała się bankietową, i czy w teatrze była piwiarnia? To tylko niektóre z pytań zaproponowanych uczestnikom dzisiejszego konkursu wiedzy o teatrze w ramach projektu Moja Mała Ojczyzna. Zmagania miały też część praktyczną: odegranie krótkich etud na wylosowany temat.

Reprezentanci ośmiu placówek oświaty z Jeleniej Góry, „teatralnie” rozpoczęli pierwszy dzień zajęć po feriach zimowych.

Zamiast do szkoły udali się do Teatru im. Norwida, gdzie czekali na nich Bogdan Koca, dyrektor placówki oraz aktorzy: Katarzyna Janekowicz i Tadeusz Wnuk, odpowiedzialny jednocześnie za edukację sceniczną.

Zmagania odbyły się w ramach drugiej już edycji projektu Moja Mała Ojczyzna, który po raz pierwszy „przekroczył” progi Teatru im. Norwida. Uczestnicy musieli rozwiązać test składający się z kilkunastu pytań dotyczących przede wszystkim historii placówki jeleniogórskiej. Pojawiła się także podstawowa wiedza o teatrze jako takim. Czy aktor ma prawo odmówić reżyserowi gry w sztuce? Na którą próbę powinien opanować tekst na pamięć? Za „rządów” którego dyrektora powstała scena studyjna? Czy przed 1945 rokiem w Hirschbergu był stały zespół aktorski? – to tylko nieliczne z zagadnień. Po rozwiązaniu testu, kolejne wyzwanie: dużo trudniejsze. Rywalizujący losowali po jednym z przygotowanych przez Bogdana Kocę haseł/zadań, na podstawie których trzeba było w ciągu 15 minut opracować etiudę teatralną. I wyjść z nią na scenę w celu prezentacji. Każda z drużyn liczyła po dwie osoby: z powodu choroby nie wystartowała ekipa Zespołu Szkół Rzemiosł Artystycznych. Tematy scenek? U sąsiadów jest zawsze głośno. Nieproszony gość. Dlaczego z pokoju wyniesiono wszystkie meble. Uciekłem stąd, wróciłem tu. – Bardzo przepraszam, jeśli sprawiłam ci trudność, ale liczę na waszą spontaniczność i wyobraźnię – mówił Bogdan Koca. Młodzież na ogół dobrze radziła sobie ze scenkami zwłaszcza zważywszy na fakt, że niektórzy po raz pierwszy w życiu wystąpili na scenie!

* Tejo. *Moja Mała Ojczyzna: Młodzież na teatralnych deskach*. W: Jelonka.com [online]. 28 lutego 2011 [dostęp 16 listopada 2014]. Dostępny w: <http://www.jelonka.com/news/single,init,article,32601>

„...autor ukazał nam Karkonosze oraz Izery w postaci onirycznej krainy, bogatej w drogie kamienie szlachetne, którą do dnia dzisiejszego rządzi niepodzielnie mityczny Duch Gór.”

Byli też uczniowie bardziej „obcy” z teatrem. I to oni zdecydowanie – zdaniem jury (Bogdan Koca, Katarzyna Janekowicz, Tadeusz Wnuk) – okazali się najlepsi. Wygrała ekipa Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych interpretacją scenki „Skąd my się znamy?”. Drugie miejsce zajęli licealiści z II LO im. Norwida ze scenką „Twoja matka umiała gotować”, a trzecie – drużyna I LO im. Żeromskiego „Wiesz, że jesteś nieproszonym gościem”. Wśród laureatów byli: Dominik Górski, Mateusz Barta i Wojciech Sałaputa, którzy dali poznać swoje uzdolnienia sceniczne podczas warsztatów „Lato w teatrze”. Bogdan Koca – w podsumowaniu – zwrócił młodzieży uwagę na szacunek do prawidłowej wymowy i kultury języka. Katarzyna Janekowicz pochwaliła młodych za odwagę w pokazaniu własnych możliwości twórczych. Tadeusz Wnuk docenił ekspresję, choć zauważył, że młodzież za bardzo skupiła się na rekwizytach, a za mało uruchomiła ciało.

Jelenia Góra w Średniowieczu

Również w marcu uczestnicy projektu mieli okazję wziąć udział w konkursie, przygotowanym przez Piotra Wilka, koordynatora ZST „Mechanik”.

Konkurs odbył się 22 marca 2011r. Przedstawiciele dziesięciu jeleniogórskich szkół ponadgimnazjalnych spotkali się o godzinie 9.00 na Placu Ratuszowym przy fontannie z Neptunem. Tam rozpoczął się

pierwszy etap konkursu, czyli wycieczka po średniowiecznej Jeleniej Górze. Grupa została oprowadzona przez doświadczonego przewodnika sudeckiego, a zarazem pracownika Muzeum Karkonoskiego, Tomasza Miszczyka.

A tak wycieczka została opisana na Jelonka.com pt. *Moja Mała Ojczyzna. Dawne dzieje na wyciągnięcie ręki.*

Piękna wiosenna pogoda sprzyjała dziś uczniom szkół jeleniogórskich, którzy wzięli udział kolejnej odsłonie projektu „Moja Mała Ojczyzna”. Tym razem była to wycieczka po mieście i jego najbliższej okolicy. W organizacji tej pouczającej lekcji na świeżym powietrzu pomogło Muzeum Karkonoskie. Co to jest „fundacja na surowym korzeniu”, gdzie w dawnej Jeleniej Górze osiedliła się grupa społeczności żydowskiej, dlaczego zburzono zamek na Wzgórzu Zamkowym, co można znaleźć w nawarstwieniach pochodzących sprzed kilkuset lat? Na te i inne pytania odpowiedź można było poznać dziś podczas kolejnego etapu projektu MMO, który pod patronatem prezydenta Jeleniej Góry realizują jeleniogórskie szkoły ponadgimnazjalne. ...Na początku przewodnik odpowiedział o początkach miasta, które zaczęło powstawać w Rynku, o pierwszych lokacjach, dokumentach, które się zachowały, i pierwszych mieszkańcach, wśród których byli Słowianie. Z upływem czasu byli asymilowani przez ludność niemieckojęzyczną, która stworzyła dziedzictwo historii Jeleniej Góry. Wycieczka udała się następnie na Wzgórze Zamkowe (Krzywoustego), na teren grodziska średniowiecznego u stóp nieczynnej jeszcze wieży widokowej zwanej „grzybkiem” (ma zostać otwarta w kwietniu). Tu Tomasz Miszczyk powiedział o „służebności” ideologicznej pewnych historyków, którzy po 1945 roku na siłę udowadniali polskość ziem zachodnich. Wtedy też ukuto przekonanie, że legendarna data założenia miasta może być uznana za historyczną prawdę. W drodze powrotnej (spacerkiem wzdłuż linii dawnych murów obronnych i ich pozostałości) Tomasz Miszczyk opowiedział o fortyfikacjach i ich wyburzeniu z początku XIX wieku. Część murów zachowała się jednak w okolicy kościoła św. Erazma i Pankracego, bo gospodarze miasta zorientowali się zbyt późno, że jednak mury obronne mogą być jakąś atrakcją. Wysłuchano jeszcze informacji o najstarszej jeleniogórskiej świątyni, a także o kościółku św. Anny i Bramie Wojanowskiej z basztą.”*

* Tejo. *Moja Mała Ojczyzna. Dawne dzieje na wyciągnięcie ręki.* W: Jelonka.com [online]. 22 marca 2011 [dostęp 16 listopada 2014]. Dostępny w: <http://www.jelonka.com/news/single-init,article,33013>

„Wtedy też ukuto przekonanie, że legendarna data założenia miasta może być uznana za historyczną prawdę.”

Drugą częścią konkursu był test z wiedzy o średniowiecznej Jeleniej Górze, który rozpoczął się godzinie 12.00 w głównym gmachu Muzeum Karkonoskiego w Jeleniej Górze. Test składał z 25 pytań opracowanych przez pracowników Muzeum.

Jury konkursu przyznało:

I miejsce – Zespół Szkół Technicznych „Mechanik”

II miejsce – Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych

III miejsce – Zespół Szkół Licealnych i Usługowych

Za pomoc w przygotowaniu całego przedsięwzięcia Piotr Wilk, koordynator ZST „Mechanik” złożył podziękowanie Dyrektor Muzeum Karkonoskiego w Jeleniej Górze, Gabrieli Zawile – za umożliwienie przeprowadzenia konkursu „Jelenia Góra w średniowieczu” w gmachu budynku, a także wszystkim pracownikom Muzeum, którzy wsparli projekt „Moja Mała Ojczyzna” i przyczynili się do jego odbycia, a w szczególności: Anecie Firszt, Tomaszowi Miszczykowi i Stanisławowi Wilkowi.

Rozstrzygnięcie konkursu fotograficznego: „Barwy jesieni w Sudetach Zachodnich”

Na początku października 2010 roku odbył się II Rajd Lingwistyczno-Krajoznawczy, organizowany przez Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych. W ramach tego rajdu przewidziana była „trasa fotograficzna”. Uczestnicy na tej trasie wykonywali zdjęcia konkursowe pod kierunkiem Doroty Graczyk. Następnie nadsyłali wybrane prace do Zespołu Szkół Rzemiosł Artystycznych im. Stanisława Wyspiańskiego. Tak zrelacjonowała zakończenie konkursu Dorota Graczyk, koordynator w Zespole Szkół Rzemiosł Artystycznych. W konkursie udział wzięło 7 jeleniogórskich szkół ponadgimnazjalnych:

Rozstrzygnięcie konkursu nastąpiło 25 lutego 2011 roku. Jury w składzie: Marcin Oliva Soto przewodniczący komisji – znany i ceniony fotograf jeleniogórski, Barbara Latosińska przedstawiciel Wydziału Oświaty i Wychowania w Jeleniej Górze i Alicja Raczek Dyrektor Książnicy Karkonoskiej w Jeleniej Górze, wyłoniło laureatów. Poziom nadesłanych prac był bardzo wysoki. Jury miało problemy w wyłonieniu najlepszych prac. Po burzliwych obradach ustalono następujące wyniki:

I miejsce – Katarzyna Onoszko (Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych) – za całokształt nadesłanych prac (niekonwencjonalne spojrzenie, dobre kadrowanie, ostrość fotografii oraz kolorystykę).

II miejsce – Karolina Duda (Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych) – za całokształt nadesłanych prac (dobre kadrowanie, ostrość fotografii oraz barwę).

III miejsce – Emilia Szczyпка (I Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego) – za element „człowieka” oraz poprawność wykonania zdjęć.

Wyróżnienie: Igor Dyjach (Zespół Szkół Technicznych „Mechanik”) oraz Paulina Pik (Zespół Szkół Przyrodniczo-Żywnościowych).

Prace zostały zaprezentowane na seminarium: Edukacja i propagowanie turystyki wśród uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych” 22.01.2013 r.

Konkurs plastyczny „Duch Gór jako postać na logo mojej szkoły”

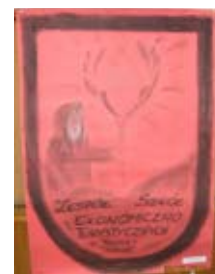
W dniu 03.03.2011 r. w Zespole Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 w Jeleniej Górze, przy okazji VIII dyktanda międzyszkolnego, w którym wzięły udział wszystkie szkoły projektu Moja Mała Ojczyzna, odbyło się podsumowanie konkursu plastycznego „Duch Gór jako postać na logo mojej szkoły”. Do konkursu przystąpiło dziewięć szkół. Prace ocenił Pan Grzegorz Jędrasiewicz – edukator, od 20 lat pracownik galerii BWA. Celem konkursu było przybliżenie młodzieży barwnej postaci Ducha Gór, poprzez sięgnięcie do historii naszego regionu, odszukanie ilustracji, rycin itp. związanych z bohaterem prac. Drugim celem konkursu była promocja własnej szkoły poprzez stworzenie logo szkoły, którego bohaterem miał być sam Duch Gór.

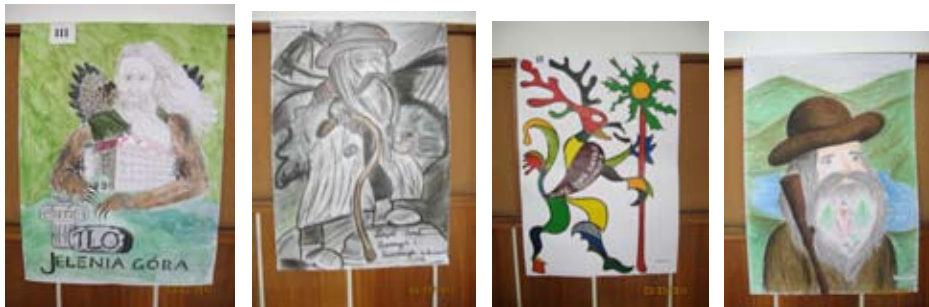
Technika prac była dowolna: młodzież posłużyła się farbami, ołówkiem, węglem. Wszystkie prace były bardzo pomysłowe i starannie wykonane. A oto wyniki:

I miejsce: Alicja Płoszońska z Zespołu Szkół Technicznych Mechanik

II miejsce: Karolina Duda z Zespołu Szkół Rzemiosł Artystycznych

III miejsce: Anita Domagała, Joanna Pawlikowska z I Liceum Ogólnokształcącego

Wyróżnienie: Jakub Płandowski z Zespołu Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2

Wyróżnienie: Magdalena Dubiel, Mateusz Tomkiewicz, Adrian Cieniała z Zespołu Szkół Elektronicznych

Konkurs przygotowała, przeprowadziła i zrelacjonowała Edyta Rząsa – koordynator z Zespołu Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2.

Konkurs filmowy „Jelenia Góra w trzech odśtonach”

19 kwietnia 2011 roku uczniowie siedmiu jeleniogórskich szkół uczestniczących w projekcie Moja Mała Ojczyzna spotkali się w Książnicy Karkonoskiej na konkursie filmowym. Tegoroczna edycja konkursu organizowanego przez Zespół Szkół Elektronicznych przebiegała pod hasłem *Jelenia Góra w trzech odśtonach*. Aby ukazać piękno naszego miasta i regionu w trzech porach roku, młodzi reżyserzy kręcili swoje dzieła od października do kwietnia. Stąd w tegorocznych filmach pojawiła się Jelenia Góra w szatach jesiennych, zimowych i wiosennych.

Poszczególne ekipy wykazały się nie tylko ciekawymi pomysłami, ale również wiedzą dotyczącą montażu filmów i włączaniu w nie efektów specjalnych. Wszelkie wiadomości techniczne uczniowie mieli szansę zdobyć i przećwiczyć na warsztatach zorganizowanych 5 kwietnia w Zespole Szkół Elektronicznych.

Jury w składzie: Barbara Latosińska, Jan Lercher, Łukasz Musiał i Konrad Żurawski oceniając filmy brało pod uwagę pomysł, pokazanie poszczególnych pór roku, wykorzystane efekty, ścieżkę dźwiękową oraz czas projekcji.

Zwycięzcą tegorocznej edycji konkursu został film Kamila Smolińskiego

go i Bartłomieja Gałki z Zespołu Szkół Elektronicznych. Tuż za nim w punktacji uplasowało się dzieło Kamila Fudala z Zespołu Szkół Przyrodniczo-Żywnościowych, natomiast trzecie miejsce zajął film Błażeja Kabelisa – Szostakowskiego i Jakuba Walickiego z Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1.

Publiczności najbardziej spodobał się film Kamila Fudala.

Relacja organizatora konkursu Klaudii Ostojewskiej, koordynatora w Zespole Szkół Elektronicznych.

Konkurs o KPN „Karkonoski Park Narodowy – nasze dziedzictwo naturalne”

W dniu 19 kwietnia 2011 roku odbył się konkurs wiedzy o Karkonoskim Parku Narodowym. Konkurs został przygotowany przez nauczycieli Zespołu Szkół Przyrodniczo – Żywnościowych w Jeleniej Górze: Agnieszkę Zakens i Pawła Dernogę, a przeprowadzony w sali konferencyjnej Książnicy Karkonoskiej.

Oto relacja Pawła Dernogi:

Konkurs został poprzedzony wykładem i prezentacją „Tradycje polowań na przestrzeni wieków” autorstwa Agnieszki Zakens i Pawła Dernogi. Prezentacja dotyczyła podstawowych zagadnień z zakresu myśliwstwa historycznego i współczesnego z uwzględnieniem rodzajów broni przeznaczonej do polowań i zwierząt łownych w Polsce. Po prezentacji przeprowadzono test wiedzy o Karkonoskim Parku Narodowym.

Test pisały dwuosobowe drużyny spośród szkół biorących udział w II edycji projektu Moja Mała Ojczyzna. Test składał się z 20 pytań otwartych i zamkniętych i odnosił się do informacji zawartych na stronie www.kpnmab.pl.

Pierwsze miejsce w konkursie zajęli uczniowie z Zespołu Szkół Technicznych Mechanik: Michał Popczyński i Mateusz Dzik, drugie miejsce zajęli uczniowie z Zespołu Szkół Przyrodniczo-Żywnościowych: Kamila Nicpoń i Jacek Sołek, a trzecie miejsce uczniowie z Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystycznych: Eunika Ratajczyk i Michał Piwoński. Wszyscy uczniowie otrzymali dyplomy za udział w konkursie, a laureaci nagrody książkowe.

Wycieczki

Dzięki dofinansowaniu Urzędu Miasta z każdej szkoły 45-osobowe grupy uczniów mogły wziąć udział w wycieczce na trasie: Jelenia Góra – Bolków – Świny – Grodziec. Te zamki zostały wybrane do II edycji. Szkoły ponosiły koszt przewodnika i płaciły za bilety wstępu. Z tej formy poznawania Małej Ojczyzny skorzystało około 500 uczniów jeleniogórskich szkół ponadgimnazjalnych.

SZKOŁY GIMNAZJALNE

Do II edycji przystąpiły 4 gimnazja: nr 1, nr 3, Gimnazjum w ZSO nr 1 i Gimnazjum w ZSRA. Koordynatorem dla szkół gimnazjalnych została Joanna Peczenenko. Odbyły się 4 potyczki: Konkurs krasomówczy, konkurs „Znam Moją Małą Ojczyznę”, Konkurs plastyczny „Mit Karkonoszy” i konkurs „Ja ci pokażę”.

Konkurs krasomówczy

O konkursie krasomówczym napisała Joanna Peczenenko, organizator konkursu. W ramach projektu edukacyjnego „Moja Mała Ojczyzna” w Gimnazjum nr 3 im. Janusza Kusocińskiego odbyła się pierwsza potyczka skierowana do gimnazjalistów – konkurs krasomówczy, którego hasłem przewodnim stały się słowa: „Moja Mała Ojczyzna to świat, w którym żyjemy na co dzień. To miasto, szkoła, rodzina, to wspólnota żyjąca w konkretnym miejscu. To tu każdy z nas jest u siebie”. Konkurs przygotowała Joanna Peczenenko z pomocą Agnieszki Stolarskiej i Marzeny Grzeszczakowskiej, które odpowiedzialne były za dekoracje. Do konkursu przystąpiły szkoły: Gimnazjum nr 1, Gimnazjum nr 3, Gimnazjum w ZSO nr 1 oraz Gimnazjum w ZSRA.

Głównym celem konkursu było wzbudzanie zainteresowania regionem wśród uczniów szkół gimnazjalnych. Konkurs polegał na przygotowaniu 10-15 minutowego wystąpienia, w którym każdy uczestnik przedstawił swoją „Małą Ojczyznę” – miejsce, które dla niego, z konkretnych powodów, jest bardzo bliskie. W wystąpieniu należało uwzględnić walory historyczne, turystyczne, kulturalne danego miejsca wzbogacone np. legendami, anegdotami, wypowiedziami osób związanych z regionem. Uczestnicy mieli możliwość wykorzystania w swoim wystąpieniu przygotowanych wcześniej prezentacji multimedialnych, ulotek, zdjęć. Ważnym aspektem wystąpienia uczestni-

„Chcieliśmy, by uczestnicy pokazali nam wyjątkowe miejsca swojej małej ojczyzny, ale nie pod kątem typowo historycznym, ale współczesnym

ka konkursu był sposób wypowiedzi, język, którym się posługiwał, nawiązanie kontaktu z publicznością oraz ciekawy i oryginalny sposób przedstawienia swojej „Małej Ojczyzny”. Uczestnicy opowiadali o Wzgórzu Kościuszki, Wieży w Siedlęcinie, Jeziorze Pilchowickim, Górze Szybowcowej, Hucie Szklą w Szklarskiej Porębie i o Cieplicach.

Każdą ze szkół reprezentowało dwóch uczestników, których wystąpienia były oceniane osobno. Suma uzyskanych przez nich punktów wyłoniła zwycięzcę. I miejsce zdobyło Gimnazjum w ZSO nr 1 w Jeleniej Górze (Arkadiusz Siwko – 70 pkt., Bartosz Sójka – 63 pkt.) łącznym wynikiem 133 pkt., Na drugiej pozycji uplasowało się Gimnazjum nr 1 w Jeleniej Górze (Marek Kwidziński – 66 pkt., Patryk Grunt – 63 pkt.), uzyskując 129 pkt., III miejsce zdobyło Gimnazjum nr 3 w Jeleniej Górze (Julita Danicka – 65 pkt., Paulina Gac – 55 pkt.) – wynik szkoły 120 pkt. Na czwartej pozycji uplasowało się Gimnazjum w ZSRA w Jeleniej Górze (Paulina Kaczorowska – 59 pkt., Roksana Wójcik – 60 pkt.), zdobywając łącznie 119 pkt.

Jury przyznało dodatkowo nagrodę indywidualną za najlepszy wynik, która przypadła Arkadiuszowi Siwko z Gimnazjum w ZSO nr 1 w Jeleniej Górze. Przybyli uczniowie docenili wystąpienie Julity Danickiej z Gimnazjum nr 3 w Jeleniej Górze, która otrzymała nagrodę publiczności. Dodatkowe nagrody przyznały: Katarzyna Pitera – główna koordynatorka i pomysłodawczyni projektu oraz Alicja Raczek – Dyrektor Książnicy Karkonoskiej. Nagrodę specjalną zdobył Bartosz Sójka (Gimnazjum w ZSO nr 1 w Jeleniej Górze), a wyróżnienie Roksana Wójcik (Gimnazjum w ZSRA w Jeleniej Górze).

O tym konkursie Jelonka.com napisała:

– Chcieliśmy, by uczestnicy pokazali nam wyjątkowe miejsca swojej małej ojczyzny, ale nie pod kątem typowo historycznym, ale współczesnym. Chcieliśmy usłyszeć, dlaczego warto te miejsca odwiedzić i co jest w nich niezwykłego. Poziom konkursu był zróżnicowany, ale wszyscy uczestnicy włożyli w swoje wystąpienia sporo serca i emocji. Warto dodać, że dla wielu z nich sporym wyzwaniem było już samo wyjście na środek i zaprezentowanie przygotowanych treści – mówi Joanna Peczenenko, organizatorka konkursu z Gimnazjum nr 3 w Jeleniej Górze. *

* Angela. Mała Ojczyzna odnaleziona w sercu i na języku.. W: Jelonka.com [online]. 14 grudnia 2010 [dostęp 16 listopada 2014]. Dostępny w: <http://www.jelonka.com/news/single/init/article,33013>

Konkurs wiedzy o Jeleniej Górze „Ja ci pokażę”

Młodzi przewodnicy – zespoły dwuosobowe – opowiadali o wybranych przez siebie obiektach. Konkurs zorganizowała Joanna Skórecka – koordynator w Gimnazjum w ZSO nr 1.

Konkurs plastyczny „Mit Karkonoszy”

Dnia 28 marca 2011 r. w Zespole Szkół Rzemiosł Artystycznych im. Stanisława Wyspiańskiego w Jeleniej Górze w ramach projektu „Moja Mała Ojczyzna” odbył się międzyszkolny konkurs plastyczny dla uczniów z jeleniogórskich gimnazjów. Każdą szkołę reprezentowały dwie osoby. Celem spotkania było odkrywanie wśród młodzieży talentów plastycznych i ich prezentacja. Uczestnicy wykazali się talentem zarówno w rysunku jak i malarstwie.

Kryteria oceniania prac stanowiły: kreatywność, inwencja twórcza oraz estetyka prac.

Jury w składzie: Marcin Znamienkiewicz – artysta plastyk, Julia Znamienkiewicz, Karol Nienartowicz przyznało:

I miejsce – Katarzynie Jastrzęb z Gimnazjum w Zespole Szkół Rzemiosł Artystycznych im. Stanisława Wyspiańskiego w Jeleniej Górze

II miejsce – Jagodzie Kolanus z Gimnazjum nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Jeleniej Górze

III miejsce – Jowicie Misiakowskiej z Gimnazjum w ZSO nr 1 im. Stefana Żeromskiego w Jeleniej Górze

Wszyscy uczestnicy konkursu otrzymali dyplomy i zostali obdarowani gipsowymi figurkami wykonanymi przez uczniów Liceum Plastycznego. Najlepsze dzieła nagrodzono książkami. Relacja Celinę Zochowskiej.

Konkurs krajoznawczy „Znam moją Małą Ojczyznę”

Konkurs wiedzy o regionie „Znam moją Małą Ojczyznę” odbył się 24 maja 2011 roku w Gimnazjum nr 1 im. T. Kościuszki w Jeleniej Górze. Wzięły w nim udział cztery dwuosobowe drużyny z następujących gimnazjów: Gimnazjum w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Jeleniej Górze, Gimnazjum nr 3 w Jeleniej Górze, Gimnazjum w Zespole Szkół Rzemiosł Artystycznych w Jeleniej Górze, Gimnazjum nr 1 w Jeleniej Górze.

Młodzież w formie pisemnej odpowiadała na 25 pytań dotyczących terenów i zabytków, które zwiedzaliśmy w trakcie trwania projektu „Sudety Zachodnie – nasza Mała Ojczyzna”. Do zdobycia było maksymalnie 50 pkt. Najwięcej punktów zdobyły dwie drużyny: Gimnazjum w ZSO i Gimnazjum nr 1, czyli dwie jeleniogórskie „Jedynki”, więc komisja konkursowa, którą stanowili opiekunowie drużyn, przyznała dwa równorzędne pierwsze miejsca. Drugie miejsce zajęli reprezentanci Gimnazjum w ZSRA, trzecie zaś – drużyna Gimnazjum nr 3 w Jeleniej Górze. Największą ilość punktów indywidualnie zdo-

był Arkadiusz Siwko, reprezentant Gimnazjum w ZSO nr 1 w Jeleniej Górze. Laureaci konkursu otrzymali dyplomy pamiątkowe i nagrody książkowe.

Organizatorem konkursu była Jolanta Łukasiewicz – koordynator projektu w Gimnazjum nr 1, która również napisała powyższą relację.

Wycieczki

W maju i kwietniu uczniowie gimnazjów uczestniczących w II edycji projektu skorzystali z wycieczek do Chaty Walońskiej w Szklarskiej Porębie i mieli okazję odwiedzić muzeum Wysoki Kamień w Kopańcu, gdzie uczestniczyli w prezentacji strojów, instrumentów muzycznych, tańców i pieśni średniowiecznych, a na koniec kosztowali jadło średniowieczne przygotowane przez gospodarzy muzeum, Piotra i Emanuele. W wycieczkach wzięło udział 240 uczniów jeleniogórskich gimnazjów.

II Złot Gwiazdzisty – turystyczne zakończenie II edycji

Zakończyła się II edycja projektu „Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie”. W roku szkolnym 2010/2011 uczestniczyło w projekcie 14 szkół.

II edycja zakończyła się 10 czerwca 2011 r. Złotem Gwiazdzistym. Uczniowie różnymi trasami docierali do Zachełmia, do hotelu Chojnik. Tam czekały na nich gorące kiełbaski. Wszyscy też otrzymali odznaki projektu, na które pracowali cały rok szkolny oraz pamiątkę – breloczek w postaci kompasu. W bieżącym roku szkolnym odznaki I stopnia zdobyło 280 uczniów, a II stopnia 78. Najwięcej odznak zdobyli tak jak i w roku ubiegłym uczniowie z Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystycznych. W sumie odznaki I i II stopnia otrzymało tam 138 uczniów.

Oprócz zbierania punktów uczniowie uczestniczyli w potyczkach międzyszkolnych. Każda szkoła organizowała jedną taką potyczkę, a uczestniczyła we wszystkich. W rywalizacji konkursowej na poziomie szkół ponadgimnazjalnych zwyciężył „Mechanik” a na poziomie szkół gimnazjalnych – Gimnazjum Nr 1. Jednak oprócz rywalizacji w konkursach organizatorzy, tak jak i w roku ubiegłym, oceniali zaangażowanie szkół w realizacji zadań projektu. Każda szkoła pisała sprawozdanie wykazując w nim ilość działań, ilość zdobytych odznak, ilość nauczycieli zaangażowanych w danej szkole w projekcie. Ważnym elementem oceny była także informacja o uczestnictwie w projekcie na stronie internetowej szkoły. Najciekawiej swoje działania prezentowało Gimnazjum nr 3, następnie „Mechanik” i ZSET.

Podsumowując wszystkie działania na podstawie złożonych przez koordynatorów sprawozdań jury przyznało I miejsce za całokształt działań Zespołowi Szkół Ekonomiczno-Turystycznych i przechodni Puchar Prezydenta Miasta Jelenia Góra, II miejsce Zespołowi Szkół Rzemiosł Artystycznych i III miejsce ZST „Mechanik”.

Wśród szkół gimnazjalnych jury przyznało I miejsce i Puchar Rady Miasta – Gimnazjum nr 1, II miejsce – Gimnazjum nr 3 i III miejsce Gimnazjum w ZSO nr 1.

Na szczególne podziękowania wśród koordynatorów szkół gimnazjalnych zasłużyła Joanna Peczenko, koordynator w Gimnazjum nr 3 i równocześnie koordynator szkół gimnazjalnych. W Zachełmiu podziękowania i upominki otrzymali koordynatorzy, nauczyciele współpracujący z koordynatorami, dyrektorzy szkół. Ponadto wszystkie szkoły otrzymały pakiety książek związanych z regionem, wydanych przez Wydawnictwo „AD REM” i 10 map wydawnictwa „Plan”. Uczniowie, którzy posiadają odznaki projektu i legitymacje imienne mogą w tych wydawnictwach kupować ich produkty z dużą zniżką.

Na zakończenie koordynator projektu podziękowała organizatorom projektu Barbarze Latosińskiej, Głównemu Specjaliście w Wydziale Edukacji i Polityki Społecznej Miasta Jelenia Góra, Alicji Raczek – Dyrektorowi Książnicy Karkonoskiej oraz Julicie Zapruckiej – Dyrektorowi Muzeum Miejskiego Dom G.Hauptmanna i Panu Tomaszowi Celowi – pracownikowi tej instytucji. O II Zlocie Gwiazdzistym zamieszczono artykuł na Jelonka.com, a TV „Dami” nakręciła 15 minutowy film.*

Wycieczka nagrodowa do Oybin w Niemczech

Dzięki współpracy MM Dom G. Hauptmanna z miastem Oybin najbardziej zaangażowani uczestnicy projektu, uczniowie, koordynatorzy i organizatorzy projektu mogli uczestniczyć 13 czerwca 2011 roku w wycieczce do tej niemieckiej miejscowości turystycznej i mieli okazję podziwiać: piękną miejscowość – kurort Oybin, kościół zabytkowy oraz ruiny zamku i klasztoru.

* agrzywacz. *Moja Mała Ojczyzna – Wielki finał II edycji*. W: Jelonka.com [online]. 16 czerwca 2011 [dostęp 16 listopada 2014]. Dostępny w: <http://www.jelonka.com/news/single/init/article,34530>

W roku szkolnym 2010/2011 do grona organizatorów projektu „Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie” przystąpiło Muzeum Miejskie Dom G. Hauptmanna, które zaproponowało uczniom ze szkół uczestniczących w projekcie możliwość nieodpłatnego zwiedzania wystaw w muzeum. Stanowiło to jedno z zadań obowiązkowych dla II

etapu. W marcu 2011 uczniowie z Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystycznych byli na otwarciu wystawy „Atrakcje turystyczne kurortu Oybin w Niemczech”. Elke Manke, która prezentowała wystawę, zaprosiła młodzież do odwiedzenia Oybin i zagwarantowała nieodpłatne zwiedzanie obiektów zabytkowych. I tak w nagrodę za zaangażowanie w realizację zadań w II edycji projektu na wycieczkę do Oybin 13 czerwca 2011 r. pojechali uczniowie wraz z koordynatorami z 12 szkół. Wycieczka była bardzo udana. Zwiedziliśmy zabytkowy kościół oraz ruiny zamku i klasztoru Oybin. Dodatkową atrakcją była Camera obscura (*Camera obscura* z łac. *ciemna komnata*) – prosty przyrząd optyczny pozwalający uzyskać rzeczywisty obraz. Była pierwowzorem aparatu fotograficznego. Uczestnicy wycieczki mieli mało czasu na samodzielne zwiedzenie miasta. Mam nadzieję, że wkrótce to nadrobią jadąc tam ze swoimi rodzinami. Nie wiem

jak uczniowie, ale w powrotnej drodze takie plany snuli nauczyciele uczestniczący w wycieczce.

Przyjemnymi wrażeniami z turystycznego zakończenia projektu, jak również z wycieczki nagrodowej dla wyróżniających się uczniów i nauczycieli zakończyliśmy drugą edycję.

Refleksja:

Założenia projektu w tej edycji zostały, moim zdaniem, zrealizowane. Jednak na II Zlocie Gwiazdzistym zabrakło uczniów z dwóch szkół – poza nauczycielami nie było ani jednego ucznia, z innych przybyli w bardzo ograniczonym składzie. Dopisali uczniowie z Ekonoma i Mechanika. Mieliśmy też okazję przekonać się, że znana Mała Ojczyzna, nie jest znana, albowiem grupa uczniów z jednej ze szkół zabiłdziła, i dotarła na miejsce, kiedy już wszyscy zbierali się do domu. Wyraziłam żal, że tak późno dotarli, kiełbaski zjedzone, herbata wypita, i jakież było moje zdziwienie, kiedy usłyszałam, że są szczęśliwi, że dotarli wreszcie na miejsce i już z nami wrócą do domu autokarem. A więc znana czy jednak nieznaną ta „Mała Ojczyzna”?

III EDYCJA PROJEKTU

Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie

Rok szkolny 2011/2012

PROGRAM III EDYCJI:

III Rajd Lingwistyczno-Krajoznawczy	59
Konkurs na nakrycie stołu: Bożonarodzeniowe trendy	62
Spotkanie „Znam swój region – biblioteczka regionalna w każdej szkole”	63
Spotkanie z pisarzem, twórcą kabaretowym Grzegorzem Żakiem. Wyniki konkursu „Limeryk z Kotliny”	64
Spotkanie z jeleniogórskim himalaistą Rafałem Fronią	65
Konkurs historyczny „Zamki Kotliny Jeleniogórskiej”	66
„Moja Mała Ojczyzna” w BWA	67
Wycieczki do Huty Szkła „Julia” w Piechowicach i do Zamku Książ	70
III ZLOT GWIAZDZISTY – turystyczne zakończenie III edycji projektu	70
Wycieczka nagrodowa do Czeskiego Raju.....	72

Na spotkaniu sierpniowym do grona koordynatorów dołączyła Ania Ziętek z Zespołu Szkół Licealnych i Usługowych, która zastąpiła Anię Reizer z tej samej szkoły. ZSzRzA reprezentują wspólnie Dorota Graczyk i Krzysztof Raczek. Na spotkaniu omówiono sposób funkcjonowania projektu w szkołach oraz wstępny plan potyczek międzyszkolnych na rok szkolny 2011/2012.

Tradycją już stało się, że potyczki międzyszkolne rozpoczynają się od Rajdu Lingwistyczno-Krajoznawczego. Tak też stało się i tym razem. 7 października 2011 roku odbył się III Rajd Lingwistyczno-Krajoznawczy. Po raz pierwszy oprócz zespołów z jeleniogórskich szkół ponadgimnazjalnych w Rajdzie udział wzięli uczniowie z Turnowa.

III Rajd Lingwistyczno-Krajoznawczy

Na początek kilka słów o tym jak do tego doszło, że Rajd został zorganizowany z zaangażowaniem szkoły czeskiej i Euroregionu Nysa.

Otóż 9 maja 2011 roku przedstawiciele organizatorów projektu „Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie” (Alicja Raczek, Barbara Latosińska, Joanna Marczevska i Katarzyna Pitera) spotkali się w bibliotece ZSET w celu omówienia organizacji Rajdu Lingwistyczno-Krajoznawczego. Rajd miał być organizowany po raz trzeci. Organizatorzy postanowili w tym roku zaprosić do udziału w Rajdzie również szkołę czeską lub niemiecką. W związku z tym, że Rajd odbywa się na dwóch trasach niemieckiej i angielskiej, nie byłoby bariery językowej, obowiązkiem bowiem uczestników jest porozumiewać się podczas Rajdu w języku trasy. Poszukiwania szkoły trwały do końca maja, wtedy to Stredni Zdravotnicka Skola z Turnowa reprezentowana przez Dyrektora Lenkę Novakovą, zgłosiła chęć udziału w Rajdzie. Rozmowy z przedstawicielami strony czeskiej (Lenka Novakova, Miluszka, Michał i Swietlana) trwały do końca czerwca 2011, kiedy to organizatorzy projektu podjęli decyzję o złożeniu wniosku do Euroregionu z prośbą o dofinansowanie imprezy turystycznej. Ostatecznie wniosek został

przetłumaczony na język czeski, podpisany przez stronę czeską w osobie Lenki Novakovej i stroną polską w osobie Zofii Czernow, Zastępcy Prezydenta Miasta Jelenia Góra i 13 września złożony w siedzibie Euroregionu Nysa. Od tej pory zaczęły się intensywne przygotowania do realizacji imprezy. Organizatorem Rajdu byli nauczyciele z Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystycznych: Katarzyna Piłtera – Komandor Rajdu, Ewa Łopot – ekspert języka niemieckiego, Patrycja Dawidowicz – ekspert języka angielskiego, Krzysztof Raczek – przewodnik na trasie angielskiej reprezentujący Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych, Paweł Maczel – kierownik trasy angielskiej, Ewa Ignaczak – asystent kierownika trasy angielskiej, Piotr Paliński – przewodnik na trasie niemieckiej, Michał Judziński – kierownik trasy niemieckiej, Małgorzata Sokołowska – asystent kierownika trasy.

Najwcześniej do pracy zabrali się eksperci językowi. Przygotowali zakres materiału do opanowania przez uczniów biorących udział w Rajdzie oraz konkursy do przeprowadzenia na trasie. Zagadnienia przewidziane do przygotowania to: zamki Kotliny Jeleniogórskiej, Muzeum Przyrodnicze w Cieplicach, Muzeum Miejskie Dom G. Hauptmanna w Jagniątkowie, Jelenia Góra i Zamek Chojnik. Strona czeska otrzymała wszystkie dokumenty związane z rajdem/regulamin, harmonogramy tras/ w języku angielskim oraz materiały do przygotowania się do udziału w Rajdzie. Szkoły jeleniogórskie miały obowiązek do końca września przesłać do Komandora Rajdu składy imienne drużyn: 6 osób na trasę angielską i 6 osób na trasę niemiecką na adres mailowy: mmojczyzna@op.pl.

W dniu rajdu tj. 7 października 2011 r. wszyscy uczniowie spotkali się na ulicy Teatralnej, przed budynkiem ZSET, gdzie po sprawdzeniu przez kierowników tras obecności otrzymali gadżety: kapelusze (trasa angielska – czerwone, trasa niemiecka – niebieskie, nauczyciele – pomarańczowe), plan Jeleniej Góry i okolic, obejmujący trasy Rajdu i smycze z napisem „Moja Mała Ojczyzna” wraz z identyfikatorem imiennym. Stąd dwoma autobusami uczestnicy zostali przewiezieni na początek tras: uczniowie z trasy niemieckiej do Muzeum Miejskiego Dom G. Hauptmanna w Jagniątkowie, uczniowie z trasy angielskiej do Muzeum Przyrodniczego w Cieplicach.

Program tras: zwiedzanie muzeum, prezentacja w języku trasy zespołu, konkurs z wiedzy o muzeum i Jeleniej Górze, przejście na Zamek Chojnik, wysłuchanie historii zamku i legendy w języku trasy, konkurs wiedzy o Chojniku i zamkach Kotliny jeleniogórskiej, przejście do hotelu Zamku Chojnik w Zachełmiu, gorący posiłek, prezentacja piosenek turystycznych, podsumowanie rywalizacji, wystąpienie Naczelnika Wydziału Edukacji i Polityki Społecznej, Pawła Domagały, ogłoszenie wyników i wręczenie nagród. Przejście do Jagniątkowa i stamtąd powrót autokarami do Jeleniej Góry. Zakończenie Rajdu. Grupa czeska przed odjazdem zwiedziła jeszcze centrum Jeleniej Góry. W zabykowym tramwaju Czesi otrzymali na pamiątkę pobytu widokówki z Jelenią Górą.

W Rajdzie wzięło udział 150 osób, w tym 125 Polaków i 25 Czechów z 9 szkół (8 jeleniogórskich ponadgimnazjalnych i 1 czeska) reprezentowanych przez 18 zespołów: trasa angielska 10 zespołów, trasa niemiecka 8 zespołów. Każdy zespół liczył 6 uczniów + 1 opiekun. Na trasach było ponadto 9 nauczycieli – obsługa tras, 3 uczniów ZSET jako obsługa tras (fotografowie) i 11 zaproszonych gości.

W komunikacji między uczestnikami, szczególnie na etapie przygotowań, pomagał tłumacz języka czeskiego Joanna Jagodzińska z Książnicy Karkonoskiej. Dziękujemy.

W czasie realizacji spotkań z udziałem przedstawicieli obu stron oraz organizatorów Rajdu nauczyciele i uczniowie nawiązali bezpośrednie kontakty, mieli okazję spotkać się z dyrektorami szkół Lenką Novakovą i Joanną Marczewską oraz przedstawicielem organu prowadzącego szkołę Naczelnikiem Wydziału Edukacji i Polityki Społecznej Urzędu Miasta Jelenia Góra Pawłem Domagałą. Należy wspomnieć, że już w tydzień po Rajdzie zostaliśmy zaproszeni na obchody 50-lecia szkoły czeskiej, w których uczestniczyła grupa 6 osób z Jeleniej Góry: z Książnicy Karkonoskiej A. Raczek, J. Jagodzińska, A. Kozek,

z Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystycznych – K. Pitera, P. Maczel i M. Judziński. W trakcie pobytu omawiano już następne projekty, możliwe do zrealizowania przez szkoły. Nie bez znaczenia jest fakt, że tak uczniowie jak i nauczyciele z udziału w Rajdzie byli bardzo zadowoleni. Przyjaźnie, które się nawiązały podczas Rajdu gwarantują kontynuację działań.

Materiały, które zostały stworzone na potrzeby Rajdu, posłużą w latach następnych, jako baza do przygotowań IV Rajdu Lingwistyczno-Krajoznawczego. Jednak najcenniejszym, co zostało po tym Rajdzie, to wiedza zdobyta o naszym regionie na dodatek w językach obcych. Nasi uczniowie są więc wyposażeni w wiedzę i umiejętność jej przekazywania w języku niemieckim i angielskim.

Jelonka.com. napisała: Ruszyła kolejna edycja <http://www.jelonka.com/news,single,init,article,36505> Cytuję:

– Fajna impreza, dobrze się wszyscy spisali organizując ten rajd. Można się rozwinąć, podszlifować w niemieckim, bądź angielskim. Część uczniów przyszła z tego powodu, że nie pójdą na lekcje, ale jest też spora ilość uczniów, którzy przyszli się tu dobrze bawić i przy okazji czegoś nauczyć – podkreślił Rafał Illis z Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w Jeleniej Górze. Bardzo jesteśmy zadowoleni, że mogliśmy do Was przyjechać, bo nasza szkoła w tym roku ma uroczystość 50-lecia powstania i to jest taki jakby prezent, że możemy wziąć udział w tym właśnie rajdzie. W przyszłym roku chcieliśmy was zaprosić do nas i taką imprezę zrobić w naszym Czeskim Raju – powiedziała Miluska Sirava, nauczycielka ze szkoły medycznej w Turnovie.*

* Jakub Thauer. *Moja Mała Ojczyzna. Ruszyła kolejna edycja.* W: Jelonka.com [online]. 9 października 2011 [dostęp 8 listopada 2014]. Dostępny w: <http://www.jelonka.com/news,single,init,article,36505>

Konkurs na nakrycie stołu: Bożonarodzeniowe trendy

9 grudnia 2011 r. „Moja Mała Ojczyzna” gościła w „Bosmanie”. Konkurs na nakrycie stołu „Bożonarodzeniowe trendy 2011” zorganizowała tam Edyta Rząsa – koordynator z ZSLiZ nr 2. Oto jej relacja:

W konkursie udział wzięły reprezentacje z „Ekonomi”, „Norwida”, „Handlówki”, „Leśnika”, „Żeroma”, „Rzemiosł”, „Mechanika”, nie zabrakło uczniów z Sobieszowa. Każda ze szkół, która zgłosiła się do konkursu, musiała zaprezentować swój własny pomysł na świąteczne nakrycie.

Oceniane były wrażenia ogólne, nawiązanie do tradycji, walory estetyczne, dobór produktów i zastosowanie technik dekoracji. Nie

zabrakło szopek, choinek, suszonych owoców, sianka, szyszek, pierników, a nawet Pisma Świętego. A oto wyniki: pierwsze miejsce w konkursie wywalczyły Weronika Kretkiewicz i Angelika Górecka z Zespołu Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 w Jeleniej Górze, pod opieką Agnieszki Pacek. Za nimi uplasowali się Natalia Przygoda i Tomasz Janiczak z Zespołu Szkół Licealnych i Usługowych, pod opieką Elżbiety Owczarek. Trzecie miejsce zajęły Marta Kopacz i Aldona Jamro z Zespołu Szkół Rzemiosł Artystycznych, pod opieką Krzysztofa Raczka. Wyróżnienie zdobyły Elżbieta Gałęska i Katarzyna Sikorska z Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1, pod opieką Agnieszki Słowik.

Jelonka.com napisała:

Komu brakuje pomysłów, aby zaskoczyć swoich gości nowymi aranżacjami bożonarodzeniowymi, może podejrzeć je od jeleniogórskich licealistów. Każda ze szkół w ramach projektu „Moja mała ojczyzna” przygotowuje swój własny konkurs np. historyczny, czy na regionalną potrawę. Tym razem konkurs wymyślili uczniowie z ZSLiZ nr 2.*

* Agrańka. *Bożonarodzeniowe trendy.* W: Jelonka.com [online]. 10 grudnia 2011 [dostęp 16 listopada 2014]. Dostępny w: <http://www.jelonka.com/news,single,init,article,37576>

Spotkanie „Znam swój region – biblioteczka regionalna w każdej szkole”

20 grudnia 2011 r. w Książnicy Karkonoskiej na półmetku III edycji projektu spotkali się organizatorzy i przedstawiciele szkół: dyrektorzy, koordynatorzy, uczniowie i przedstawiciele władz miasta Jeleniej Góry. Spotkanie odbyło się pod hasłem: „Znam swój region – biblioteczka regionalna w każdej szkole”.

Zbliżał się półmetek trwania projektu „Moja Mała Ojczyzna” i należało zapytać władze miasta, dyrektorów szkół, koordynatorów: kontynuujemy projekt, czy kończymy na III edycji? Na początku spotkania przedstawiono filmy z wypowiedziami uczniów na temat ich udziału

w projekcie, ich wrażeń, następnie wypowiedzieli się dyrektorzy szkół i władze miasta w osobie Zastępcy Prezydenta Miłosza Sajnoga i... jednogłośnie uznano, że projekt powinien być kontynuowany. W dalszej części spotkania wręczono dyrektorom szkół kolejną część bibliotekzek regionalnych i wysłuchano koncertu zespołu „Szyszak” – Karkonoskiego Zespołu Folkowego.

Spotkanie było bardzo udane. Każda szkoła otrzymała płytę zespołu na pamiątkę i co najważniejsze, podjęto decyzję o kontynuacji projektu.

Spotkanie z pisarzem, twórcą kabaretowym Grzegorzem Żakiem. Wyniki konkursu „Limeryk z Kotliny”

W ramach spotkań z pisarzami regionalnymi 14 lutego 2011 r. uczniowie z jeleniogórskich szkół ponadgimnazjalnych mieli okazję obejrzeć znakomity występ Grzegorza Żaka, autora wielu żartobliwych utworów, m.in. *Limerykiem dookoła Jeleniej Góry*, który recytował swoje wiersze (nie tylko limeryki) i śpiewał żartobliwe piosenki, wciągając do zabawy całą publiczność.

Spotkanie to stało się także pretekstem do ogłoszenia wyników konkursu literackiego, zorganizowanego przez Małgorzatę Pawlak – koordynatora projektu w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Technicznych „Limeryk z Kotliny”. Wzięło w nim udział 14 uczniów i 5 nauczycieli z 8 szkół. Nadesłano 23 limeryki, które oceniło jury w składzie: Elżbieta Kotlarska – prezes Jeleniogórskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego oraz Jeleniogórskiego Klubu Literackiego oraz Alicja

Raczek – Dyrektor Książnicy Karkonoskiej. I tak: I miejsce zajął Aleksander Bańdura z ZSOiT limerykiem pt. „Kotlina”, II miejsce jury przyznało ex aequo Danucie Niestrój z Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystycznych oraz Robertowi Wilskiemu z I Liceum Ogólnokształcącego. Miejsce trzecie zajęli przedstawiciele 3 szkół: Karol Warczak z II LO, Adrian Ciaś z „Mechanika” oraz Dominik Górski z ZSOiT. W przypadku nauczycieli wyróżniono: Jana Owczarka z I LO i Anetę Palińską z „Mechanika”. Laureaci otrzymali dyplomy oraz książki. Wszystkim uczestnikom konkursu rozdano także walentynkowe serduszka z takociami oraz książeczki z limerykami Grzegorza Żaka.

Spotkanie z jeleniogórskim himalaistą Rafałem Fronią

29 lutego 2012 r. uczniowie z jeleniogórskich szkół ponadgimnazjalnych tłumnie przybyli na spotkanie z Rafałem Fronią. O sobie na stronie Arbackiego GOGO napisał: „Wspinałem się w Tatrach, Alpach, Kaukazie, Andach i Himalajach, odwiedziłem Karakorum i góry Afryki, przeżyłem wybuch wulkanu, pobyt w strefie śmierci i smak świnki morskiej”. Na spotkaniu mówił o problemach, jakie mają wspinacze, o tym jak często śmierć zagląda im w oczy, ale także o tym, że jak raz się zakosztuje smaku przygody to już nie można bez tego żyć. Uczestnicy spotkania mieli okazję obejrzeć kilka krótkich filmów o trudach wspinaczki, walki z wiatrem, mrozem i z samym sobą i, co nie mogło się nie podobać, kąpiel alpinisty. Mogli też usłyszeć szum wiatru, który zmiata z powierzchni całe obozowiska. Rafał Fronia o swoich wyprawach opowiadał z humorem często wzbudzając wesołość wśród słuchaczy. Obecni na spotkaniu, niektórzy zapewne po raz pierwszy, mogli zobaczyć ekwipunek wspinacza, czekan, kombinezon, podwójne rękawice i podwójne buty. Na zakończenie spotkania Rafał Fronia otrzymał odznakę projektu Moja Mała Ojczyzna, kompas oraz wiele serc walentynkowych z życzeniami udanych kolejnych wypraw.

Konkurs historyczny „Zamki Kotliny Jeleniogórskiej”

Relacja Anety Palińskiej:

30 marca 2012 r. – odbył się konkurs historyczny „Zamki Kotliny Jeleniogórskiej”, zorganizowany przez Anetę Palińską, koordynatora w Zespole Szkół Technicznych „Mechanik” i Piotra Wilka, wicedyrektora szkoły, dla 10 szkół ponadgimnazjalnych biorących udział w projekcie „Moja Mała Ojczyzna”. Składał się z kilku elementów. O godzinie 8.00 uczestników konkursu przywitała w Książnicy Karkonoskiej Dyrektor ZST „Mechanik” Wanda Kozyra. Podziękowała Dyrektorowi Książnicy Karkonoskiej Alicji Raczek za współpracę w organizacji konkursu i przekazała na rzecz Książnicy katalog „Via regia” – na temat III Saksońskiej Wystawy Krajowej. Następnie uczniowie wraz z nauczycielami wysłuchali wykładu dr. Romualda Łuczyńskiego – autora wielu wydań na temat zamków i pałaców Dolnego Śląska, znanego castelologa i redaktora naczelnego czasopisma „Sudety”. Wykład dotyczył „Życia w średniowiecznym zamku” i łączył się z dalszą częścią konkursu, w której uczestnicy rozwiązywali test historyczny (2 uczniów z każdej szkoły) i pisali pracę literacką na zadany temat: „Zaproszenie na ucztę w średniowiecznym zamku z podaniem menu tej ucztę” (2 uczniów z każdej szkoły). W sumie w konkursie wzięło udział 40 uczniów i 10 opiekunów – nauczycieli.

Po napisaniu testów wszyscy uczestnicy konkursu pod kierunkiem przewodnika Anety Palińskiej przeszli trasę wycieczki z Jeleniej Góry przez Perłę Zachodu do Wieży Książęcej w Siedlęcinie. Tu odbyła się druga część imprezy. Uczniowie zwiedzili Wieżę Książęcą i wzięli udział w pokazie walk Średniowiecznego Bractwa Rycerskiego, które przybliżyło batalistyczną stronę średniowiecza. Na zakończenie imprezy odbyło się integracyjne ognisko z kiełbaskami, podczas którego ogłoszone zostały wyniki testu historycznego. Na zwycięstwo poszczególnych szkół złożyła się suma punktów uzyskanych w teście historycznym (28 pkt.) i stworzeniu tekstu literackiego (6 pkt.). A oto wyniki:

I miejsce zajęli uczniowie z ZSO-IT w Jeleniej Górze im. J. Śniadeckiego w składzie: Martyna Miturska, Marlena Karakuła, Izabela Mackiewicz, Magda Zazulak,

II miejsce zajęli uczniowie z Zespołu Szkół Technicznych „Mechanik” w składzie: Alicja Płoszańska, Adrian Ciaś, Laura Frencko, Izabela Bardyga,

III miejsce zajęli uczniowie z Zespołu Szkół Rzemiosł Artystycznych w składzie: Daria Kiwacz, Monika Sopata-Ochrymczuk, Samanta Burdach, Kamila Różycka.

Impreza zakończyła się wspólną fotografią z rycerzami ze Średniowiecznego Bractwa Rycerskiego.

„Moja Mała Ojczyzna” w BWA

19 kwietnia 2012 r. w ramach projektu „Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie”, koordynatorzy postanowili, że w tym samym dniu odbędą się 2 konkursy i ogłoszenie wyników konkursu filmowego „Weekend na sportowo”. Całość odbyła się w BWA. Dziękujemy Janinie Hobgarskiej Dyrektorowi BWA.

Na czym polegały te konkursy?

„Weekend na sportowo”, zorganizowany przez Klaudię Ostojewską – koordynatora w Zespole Szkół Elektronicznych. Przedmiotem konkursu były reportaże filmowe, nawiązujące do hasła *Weekend na sportowo* i promujące nasz region.

Konkurs „Taka będzie moja Jelonka”, zorganizowany przez Krzysztofa Raczkę – koordynatora w Zespole Szkół Rzemiosł Artystycznych. Każda z drużyn otrzymała sztalugi, czystą kartkę formatu A3, następ-

nie wylosowała zdjęcie fragmentu Jeleniej Góry, które musi stanowić część kompozycji. Następnie dowolną techniką plastyczną drużyna tworzyła pracę pod tytułem „Taka będzie moja Jelonka”. Czas pracy 90 minut. W materiały do pracy zgodne z wybraną techniką plastyczną drużyna zaopatrywała się sama. Oceniana była treść pracy zgodna z tytułem „Taka będzie moja Jelonka” (50% punktów) i ogólna wartość artystyczna (50% punktów).

Konkurs „**Tajemniczy Rynek Jeleniej Góry**” zorganizowany przez Pawła Dernogę – koordynatora w Zespole Szkół Przyrodniczo-Żywnościowych. Każda z drużyn 2-osobowych otrzymała mapkę konturową Jeleniej Góry oraz zestaw pytań – zagadek dotyczących obiektów znajdujących się na rynku i wokół starej części miasta Jeleniej Góry. Po odgadnięciu zagadki i znalezieniu miejsca uczniowie nanosili poprawną odpowiedź na mapkę konturową. Po wypełnieniu wszystkich zadań uczniowie wrócili na miejsce startu. Oceniane były: poprawność odpowiedzi oraz dokładność w naniesieniu odpowiedzi na mapkę, a także czas ukończenia rywalizacji (odpowiednio 20 pkt, 15 pkt, 10 pkt i 5 pkt). Jelonka.com*

* Petr. *Stawiają na swoją małą ojczyznę. Konkursowo w BWA*. W: Jelonka.com [online]. 19 kwietnia 2012 [dostęp 16 listopada 2014]. Dostępny w: <http://www.jelonka.com/news/single/init/article,39707>

Wycieczki do Huty Szkla „Julia” w Piechowicach i Zamku Książ

Jak co roku, tak i w III edycji projektu, uczniowie z jeleniogórskich szkół ponadgimnazjalnych uczestniczyli w wycieczkach dofinansowanych przez Urząd Miasta Jelenia Góra. Były to wycieczki do huty szkła „Julia” w Piechowicach i do zamku Książ. I tak w Piechowicach byli uczniowie I LO, II LO, ZSET, ZSE, ZST „Mechanik”, ZSLiZ nr 2. Natomiast do Książa pojechali uczniowie: ZSLiZ nr 2, ZST „Mechanik”, ZSET, ZSP-Ż, II LO, ZSOiT, ZSE. Z takiej możliwości skorzystało około 480 uczniów.

III ZLOT GWIAZDZISTY – turystyczne zakończenie III edycji projektu

6 czerwca 2012 obyło się turystyczne zakończenie III edycji projektu – III Zlot Gwiazdzisty. Korzystając z zaproszenia Dyrektora Muzeum Miejskiego Dom G. Hauptmanna Julity Zapruckiej – III Zlot Gwiazdzisty zorganizowaliśmy na terenie Muzeum. Uczniowie z poszczególnych szkół przybyli wybranymi przez siebie trasami. Najliczniejszą grupą była grupa z „Ekonomo” licząca 150 osób, która wspólnie z uczniami z „Handlówki” i reprezentacją ze Stredni Zdravotnickiej Skoli z Turnova pokonała trudną trasę z Piechowic do muzeum w Jagniątkowie. Należy zaznaczyć, że po raz pierwszy na Zlocie Gwiazdzistym gościliśmy reprezentację z Turnova.

A oto relacja Edyty Rząsy z zakończenia III edycji w Jagniątkowie: Dzisiaj, 6 czerwca 2012 r. przed długim weekendem, młodzież z dziesięciu szkół ponadgimnazjalnych uczestniczyła w zakończeniu III edycji Mojej Małej Ojczyzny. Trzecia impreza tym razem odbyła się w Domu Gerharta Hauptmanna w Jagniątkowie. Młodzież na miejsce dotarła

różnymi trasami. Na miejscu czekał na nich gorący posiłek i przednia zabawa prowadzona przez wodzirejów, którzy zaszokowali wszystkich świetnym wycuciem muzyki oraz kontaktem z młodzieżą. Uczestnicy stanęli na wysokości zadania i w kulturalny sposób pokazali, czym dla nich jest uczestnictwo w tak dumnym projekcie. Młodzież przez cały rok brała udział w potyczkach międzyszkolnych, konkursach, a także w wycieczkach oraz uczestniczyła w kulturalnych wydarzeniach, takich jak: wystawy, prelekcje, czy spotkania literackie. Dzięki temu wzbogacili wiedzę na temat swojego regionu, a także zdobywali punkty do odznaki. W tym roku po raz pierwszy zostały wręczone złote odznaki, aby je dostać młodzież musiała przejść poprzednie etapy, czyli zdobyć najpierw zieloną, a potem srebrną odznakę. Przy okazji zakończenia III edycji projektu uczniowie obecni na zakończeniu mogli spotkać się z młodym niemieckim poetą.

Puchar przechodni w tym roku otrzymał Zespół Szkół Technicznych „Mechanik”, który za całokształt zdobył pierwsze miejsce, drugie miejsce ex aequo zdobyły Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 oraz Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych.

Nagrody dla zwyciężkich szkół oraz gości ze szkoły w Czechach, wręczył Prezydent naszego miasta Marcin Zawita wraz z Panią Dyrektorem Muzeum, w którym odbyło się zakończenie MMO, Julitą Izabelą Zaprucką. Nie zabrakło także sponsorów, sympatyków i samego po-

mysłodawcy projektu Kasi Pitery, która wspierana przez Alicję Raczek Dyrektor Książnicy Karkonoskiej oraz Zastępcę Naczelnika Wydziału Edukacji i Sportu w Jeleniej Górze Barbarę Latosińską, koordynuje wszystkie działania między dziesięcioma szkołami, które zgłosiły się do udziału w projekcie.

Wycieczka nagrodowa do Czeskiego Raju

Uczniowie i koordynatorzy z pięciu szkół ponadgimnazjalnych wzięli udział w wycieczce do Czech. Była to nagroda za całoroczną pracę w projekcie. W programie było zwiedzanie: zamku Hruby Rohożec, centrum Turnova i Jaskiń Bożkowskich. 6 uczniów (3 osoby z „Ekonomi” i 3 z „Mechaniki”) oraz 2 nauczycieli z „Ekonomi” w godzinach 8-12 byli w zaprzyjaźnionej Stredniej Zdrawotnickiej Skole w Turnovie na pokazach pierwszej pomocy. W pokazach rywalizowały zespoły czeskie i jeden zespół z Niemiec. Reprezentacja z Polski miała okazję tylko oglądać pokaz uczniów ze szkół medycznych. Współorganizatorem rywalizacji zespołów był Czerwony Krzyż.

Refleksja

Tak oto zakończyła się III edycja. Uważam ją za równie udaną jak dwie poprzednie. Zmienił się niektórzy koordynatorzy, ale potyczki międzyszkolne przygotowywane były z takim samym zapałem, jak poprzednie. Obserwując uczniów na III Zlocie Gwiazdzistym miałam wrażenie, że nie tylko dobrze się bawią, ale także doceniają to, że taki projekt funkcjonuje, że jest dofinansowany przez władze miasta, co pozwala na organizację konkursów, wycieczek i wreszcie tej kończącej edycję wspólnej zabawy. W tym roku w Zlocie Gwiazdzistym uczestniczyło 300 uczniów wraz opiekunami. To niebagatelna ilość.

IV EDYCJA PROJEKTU

Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie

Rok szkolny 2012/2013

PROGRAM IV EDYCJI:

Udział w spotkaniu członków Stowarzyszenia Jeleniogórski Klub Literacki	76
Spacerkiem po Cieplicach z Lutowską pod rękę	76
Spotkanie z Małgorzatą Lutowską i ocena blogów	78
Seminarium „Edukacja i propagowanie turystyki wśród uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych”	79
Warsztaty w „Handlówce”	84
Spotkanie z Cezarym Wiklikiem w Książnicy Karkonoskiej	87
Konkurs historyczno-literacki: „Studium kwarcu, czyli historia szklarstwa w Szklarskiej Porębie i Jakuszycach”	87
I Rajd Krajoznawczy z elementami pierwszej pomocy	89
Turystyczne zakończenie IV edycji projektu	91
Podsumowanie IV edycji projektu	91

W dniu 30 sierpnia 2012 roku na zebraniu koordynatorów chęć przystąpienia do IV edycji projektu zgłosiły wszystkie jeleniogórskie szkoły ponadgimnazjalne oraz Gimnazja nr 1 i 2.

Koordynatorzy projektu Moja Mała Ojczyzna w IV edycji:

Szkoły ponadgimnazjalne:

1. II Liceum Ogólnokształcące – Anna Koziara
2. Zespół Szkół Elektronicznych – Klaudia Ostojewska
3. Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych – Katarzyna Pitera
4. Zespół Szkół Ogólnokształcących – Agnieszka Słowik
5. Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych – Małgorzata Pawlak
6. Zespół Szkół Przyrodniczo-Usługowych – Paweł Dernoga
7. Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych – Krzysztof Raczek
8. Zespół Szkół Technicznych „Mechanik” – Aneta Palińska
9. Zespół Szkół Zawodowych nr 2 – Edyta Rząsa

Szkoły gimnazjalne:

Gimnazjum nr 1 – Jolanta Łukasiewicz
Gimnazjum nr 2 – Magdalena Nazarowa

III edycja projektu zakończyła się wspaniałą imprezą jaką był III Zlot Gwiazdzisty w Muzeum Miejskim Dom G. Hauptmanna, w której udział wzięło 300 uczniów wraz z nauczycielami. Była część oficjalna z Panem Prezydentem Marcinem Zawią i gośćmi z Turnova, były zabawy zorganizowane przez Marka Kamianowskiego i Mateusza, animatora czasu wolnego, i była też radość ze wspólnej zabawy. Organizacją III Zlotu Gwiazdzistego, tak jak i poprzednich dwóch, z racji roli koordynatora projektu, zajmowali się nauczyciele ZSE-T i w związku z tym na początku IV edycji nie byliśmy w stanie zorganizować kolejnej wielkiej imprezy, jaką jest coroczny rajd lingwistyczno-krajoznawczy.

Udział w spotkaniu członków Stowarzyszenia Jeleniogórski Klub Literacki

Elżbieta Kotlarska – Prezes Stowarzyszenia Jeleniogórski Klub Literacki była członkiem jury konkursów literackich, organizowanych w ramach naszego projektu. W rewanżu zaproponowała udział uczniów w corocznych imprezach klubu „Wielkie wierszowanie”. Bardzo duża grupa uczniów ZSE-T i ZST „Mechanik” uczestniczyła w takiej imprezie 15 czerwca 2012 r. w stadninie koni „Gostar”. Prace uczniów, które powstały na warsztatach znalazły się w publikacji wydanej z tej okazji, a 12 października 2012 r. uczniowie zostali zaproszeni na promocję tej książki i otrzymali po egzemplarzu na pamiątkę.

Spacerkiem po Cieplicach z Lutowską pod rękę

IV edycja zaczęła się nietypowo od wycieczki po Cieplicach, niesamowitej trzeba przyznać. 12 listopada 2012 r. miała miejsce I część potyczki „Spacerkiem po Cieplicach z Lutowską pod rękę”. Uczestnicy wycieczki mieli okazję zobaczyć miejsca, których zwykle nie udostępnia się wycieczkom, poznać wspaniałych ludzi i przekonać się na własne oczy, że opisane przez Małgorzatę Lutowską w „Skarbach drzewa” miejsca i rzeczy istnieją.

Oto relacja Anny Koziary, organizatora wycieczki po Cieplicach: W ramach I potyczki ZSO nr 2 w Jeleniej Górze zorganizował wycieczkę po Cieplicach z przewodnikiem. Wzięło w niej udział 18 uczniów i 9 nauczycieli. Młodzież miała za zadanie przeczytać książkę Małgorzaty Lutowskiej *Skarby drzewa*, uczestniczyć w wycieczce, udokumentować to zdjęciami i opracować własną trasę wycieczki

po Cieplicach w dowolnej formie: strona internetowa, blog, folder do wydruku, pt. „Spacerkiem po Cieplicach z Lutowską pod rękę” Przewodnikiem przybliżającym nam historię miasta i bardzo ciekawie opowiadającym był Wojciech Dziedziela, nauczyciel języka niemieckiego z II Liceum Ogólnokształcącego i przewodnik sudecki. Spacer po Cieplicach miał na celu zapoznanie młodzieży jeleniogórskich szkół z zabytkami miasta. Zobaczyliśmy z zewnątrz kościół ewangelicki, a następnie pałac Schaffgotschów, obecnie siedzibę Politechniki Wrocławskiej. Dzięki uprzejmości Witolda Dziadosza, mieliśmy okazję podziwiać zabytkowe wnętrza pałacu z salą Balaową, Lustrzaną, Czerwoną. Uczniowie, którzy przeczytali „Skarby drzewa” Małgorzaty Lutowskiej (taki był warunek uczestnictwa w wycieczce) mogli sprawdzić, czy opisana w książce szafa istnieje w rzeczywistości, czy tylko w wyobraźni autorki.

Zwiedziliśmy również barokowy kościół św. Jana Chrzciciela oraz za zgodą ojca rektora Stanisława Wojdy mogliśmy obejrzeć tablice drzewa genealogicznego Piastów i Schaffgotschów, znajdujące się w części klasztornej.

Na koniec przeszliśmy przez park do Muzeum Przyrodniczego. Tam przywitał nas Dyrektor Muzeum Stanisław Firszt i wygłosił wykład na temat historii rodu Schaffgotschów i ich drzewa genealogicznego, które wcześniej oglądaliśmy w kościele św. Jana Chrzciciela. Wycieczka była tak absorbująca, że zupełnie straciliśmy rachubę czasu. Niemniej zaplanowane zebranie koordynatorów w bibliotece II LO odbyło się.

Spotkanie z Małgorzatą Lutowską i ocena blogów

Konsekwencją wycieczki po Cieplicach były świetne blogi pod tytułem „Spacerkiem po Cieplicach z Lutowską pod rękę”, które 19 lutego 2013 r. o godz. 13.30 w sali projekcyjnej Książnicy Karkonoskiej prezentowali autorzy. W spotkaniu wzięli udział oprócz autorów blogów, stron internetowych, także goście zaproszeni: Małgorzata Lutowska i Stanisław Firszt, organizatorzy projektu, koordynatorzy z poszczególnych szkół. Uczniowie przedstawiali swoje prace, Małgorzata Lutowska dodawała komentarz do każdej z nich i na koniec wręczała dyplomy i upominki w postaci płyt CD

z nagranyymi legendami karkonoskimi. Po wszystkich wystąpieniach uczniów Stanisław Firszt przedstawił zebrany losy drzew genealogicznych Piastów i Schaffgotschów, które znajdują się w klasztorze w Cieplicach. Koniec spotkania to pytania do autorki odnośnie treści zawartych w jej książkach i jej samej. Relacje ze spotkania można było obejrzeć w [TV Dami](#).

Były także podziękowania dla Stanisława Firszta, ojca rektora Stefana Wojdy i Witolda Dziadosza z Politechniki w Cieplicach za umożliwienie młodzieży zobaczenia miejsc, opisanych w *Skarbach drzewa*.

Seminarium „Edukacja i propagowanie turystyki wśród uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych”

Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze. Foto: Krzysztof Tęcza

22 stycznia 2013 r. w Muzeum Karkonoskim w Jeleniej Górze odbyło się, organizowane przez Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w ramach projektu „Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie”, seminarium nt. **Edukacja i propagowanie turystyki wśród uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych**. Relacje z seminarium znalazły się w wielu gazetach, na wielu portalach, ale najbardziej oddał klimat i atmosferę tego spotkania p. Krzysztof Tęcza ilustrując ją doskonałą jakością zdjęciami. Ta relacja zamieszczona jest w Jeleniogórskiej Bibliotece Cyfrowej. A oto i ona:

Dnia 22 stycznia 2013 roku w Muzeum Karkonoskim w Jeleniej Górze odbyło się seminarium pt. Edukacja i propagowanie turystyki wśród uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Organizatorem spotkania był Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych, a osobą odpowiedzialną za całość Kazimiera Pitera. Zanim rozpoczęto prezentację zbierającym się widzom czas umilała Natalia śpiewając znane

Duet Natalia i Maciek
Foto: Krzysztof Tęcza

wszystkim piosenki. Akompaniował jej na gitarze Maciek. Aż żał im było przerywać.

Seminarium otworzyła Gabriela Zawifa, Dyrektor Muzeum oraz gospodarz. Przywitała wszystkich gości, a tych bardziej znamienitych wymieniła z nazwiska. Jak się okazało zaszczyściło nas swoją obecnością wiele osób, znanych ze swojej niecodziennej działalności. Oczywiście, korzystając z okazji, pochwaliła się, iż w przyszłym roku Muzeum będzie obchodzić swoje 100 urodziny. Zaprosiła wszystkich do obejrzenia ekspozycji muzealnej.

Prezydent Miasta Jeleniej Góry Pan Marcin Zawifa, w nawiązaniu do tematu seminarium, wspominał początki swojego zainteresowania turystyką. Przypomniał panią Jarmoluk, która organizowała swego czasu konkursy krajoznawcze. Wspomniał Tadeusza Stecia i jego pierwsze dzieło. To właśnie w tej publikacji znalazł pierwsze wiadomości, które wywarły wpływ na jego późniejsze zainteresowanie górami. Z bliższych nam czasów podzielił się swoimi wrażeniami z uczestnictwa w rajdach

Gabriela Zawifa i Marcin Zawifa.
Foto: Krzysztof Tęcza

lingwistycznych. Na koniec jednak dodał, iż ma wrażenie, że dzisiaj na ulicach Jeleniej Góry mniej widać osób chodzących z plecakami. Może to i prawda?

Ponieważ w roku obecnym rozpoczynamy czwartą edycję projektu „Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie” musimy wiedzieć, że od samego początku głównym organizatorem tego zamierzenia jest Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych reprezentowany przez Joannę Marczewską – Dyrektor szkoły oraz Kazimierę Piterę pełniącą trudną rolę koordynatora. Jak wiele dotąd zrobiono w ramach tego projektu dowiedzieliśmy się z obszernej relacji zaprezentowanej właśnie przez Kazimierę Piterę. Najważniejsze jest jednak adresowanie projektu do uczniów szkół ponadgimnazjalnych z Jeleniej Góry, a głównym celem upowszechnianie wiedzy o naszym regionie. By to osiągnąć organizuje się wycieczki, konkursy, spotkania itp. Ich różnorodność pozwala na

Kazimiera Pitera,
Paweł Domagała,
Joanna Marczevska
i Andrzej Rapacz.
Foto: Krzysztof Tęcza

to, iż niemal każdy z uczniów znajdzie coś, co go zainteresuje. Oczywiście nie ma mowy o żadnym przymusie brania udziału w realizowanym przedsięwzięciu. Dlatego właśnie tak duży nacisk kładzie się na tę różnorodność. Zaprasza się uczniów do muzeów, do kina, teatru, na wystawy, no i oczywiście na wycieczki, będące najbardziej ulubioną formą wypoczynku w ruchu. Rozwijają one nie tylko zainteresowanie krajoznawstwem ale pozwalają także na poprawianie kondycji fizycznej. Organizowane spotkania z autorami książek, konkursy piosenki turystycznej, konkursy literackie czy prelekcje filmowe oraz wystawy fotograficzne to doskonałe uzupełnienie działań w ramach projektu. Wszystko to, o czym mówiono wcześniej powoduje, że uczniowie coraz chętniej biorą udział w tych działaniach. Coraz częściej angażują się w ich organizację i, gdy tylko stworzono taką możliwość, zdobywają specjalną odznakę „Moja Mała Ojczyzna-Sudety Zachodnie”. Dzięki stworzeniu strony internetowej wszyscy mogą przypomnieć sobie miłe chwile nawet gdy zawieruszą gdzieś swoje notatki.

Po wysłuchaniu tych słów i obejrzeniu filmu zrealizowanego przez uczniów z ZST „Mechanik” widzimy, że projekt „Moja Mała Ojczyzna” mimo, iż wrósł w społeczność szkolną to wciąż się rozwija. Dostrzegają to także władze miasta i oprócz Patronatu Honorowego udzielonego projektowi przez Prezydenta Jeleniej Góry wspierają podejmowane działania dotacją finansową. Prof. Andrzej Rapacz z Uniwersytetu Ekonomicznego w Jeleniej Górze zapytał, dlaczego warto propagować turystykę wśród młodych? Nie czekając jednak na odpowiedź z sali odpowiedział, iż nie tylko warto, ale wręcz należy propagować turystykę gdyż spełnia ona cały szereg funkcji wobec człowieka. A w stosunku do młodego człowieka ważnych funkcji. Bo czyż funkcja wypoczynkowa nie jest potrzebna w działaniach dla młodzieży, która to, z natury rzeczy, jest grupą osób bardzo aktywnych. A funkcja zdrowotna? Akurat tak się składa, że ta pierwsza funkcja musi mieć i ma wpływ na tę drugą. A patrząc na uzależnienie młodzieży od Internetu obie te funkcje są niezwykle istotne w życiu młodego człowieka. Do tego

należy dodać funkcje związane z propagowaniem ochrony przyrody, dóbr kultury czy zabytków.

Kolejne pytanie zadane przez prof. Rapacza dotyczyło udziału praktycznego młodych ludzi we wspomnianych działaniach. Okazuje się, iż w Polsce udział w takich działaniach deklaruje tylko co czwarty młody człowiek. W innych badanych krajach (Niemcy, Anglia, Japonia) w takich działaniach bierze udział co trzeci pytany młodzieniec. Jak więc widać nieznacznie ustępujemy naszym sąsiadom. Przeprowadzone niedawno badania w szkołach wrocławskich pokazały, że aż 88% pytanych odpowiedziało, iż lubi podróżować w celach turystycznych. Prawie połowa z biorących udział w ankiecie stwierdziła, że preferuje czynną formę wypoczynku połączoną z krajoznawstwem. Ale gdy zapytano o turystykę kwalifikowaną to do tej formy wypoczynku przyznała się już tylko co ósma osoba. Z badań tych wynika także, że to właśnie szkoła jest tym miejscem, w którym powinno się organizować działania turystyczne. Młodzież bowiem bardzo chętnie bierze udział w wycieczkach. Trzeba tylko odpowiednio ich do tego zachęcić. Aby podsumować jak ważne jest podejmowanie takich działań wystarczy jedno zdanie: Turystyka wychowuje, ale trzeba też poprzez turystykę wychowywać.

Sabina Tabaka,
Alicja Raczek
i Ivo Łaborewicz.
Foto: Krzysztof Tęcza

Pani Sabina Tabaka z Karkonoskiego Parku Narodowego nie musiała nikogo przekonywać o tym, jak ważnym jest Park dla turystyki. Wszyscy o tym doskonale wiedzą. Przedstawiła zatem tylko niektóre działania podejmowane przez Park, a kierowane do młodzieży. Zaprezentowała obiekty stworzone z myślą o przekazywaniu podstawowej wiedzy o roślinności, o wyjątkowych zjawiskach czy ciekawych miejscach. Ponieważ Karkonosze zaliczane są pod względem występowania szaty roślinnej do gór wysokich oznacza to, że na dużo niższej wysokości napotkamy rośliny zazwyczaj rosnące kilkaset metrów wyżej. Dlatego mamy u nas krajobraz alpejski i właśnie to jest jednym z naszych skarbów.

„Młodzież w instytucjach kultury” to tytuł wystąpienia Alicji Raczek – Dyrektora Książnicy Karkonoskiej. Na początek jednak wyjaśni-

Widzowie w sali
Muzeum Karkonoskiego.
Foto: Krzysztof Tęcza

ła nam, że instytucjami kultury są te, które działają na mocy ustawy o działalności kulturalnej. Bo mimo, iż jakaś instytucja ma w nazwie słowo kultura (w różnych odmianach) wcale do takich się nie zalicza. Obecnie instytucje kultury otrzymując osobowość prawną mogą prowadzić działalność gospodarczą. Oczywiście w większości wypadków wypracowane środki zużywają one na organizowane działania kulturalne. W instytucjach kultury młodzież występuje przede wszystkim jako odbiorca. Ale jest także drugi cel wizyt młodzieży, cel edukacyjny. Coraz częściej młodzi ludzie wnoszą świeże pomysły w ramach działalności wolontariatu. Pomysły te są kontynuowane nawet po odejściu ich twórców. Oczywiście gdy okażą się wartymi tego. Jeśli chodzi o Książnicę Karkonoską to podjęto w niej trud dokumentowania wszystkich zauważonych działań na naszym terenie. Zamieszczane są one w utworzonej bibliotece cyfrowej (www.jbc.jelenia-gora.pl). W ramach projektu e-Pogranicze, współtworzonego wraz ze stroną niemiecką, pozyskiwane są dokumenty do tej pory nieznane oraz opisy współczesne, dzięki którym zachowujemy dla kolejnych pokoleń nasze dzisiejsze życie. W dużej mierze jest to dorobek ludzi związanych z naszym regionem. Coraz częściej ludzi młodych.

Ivo Łaborewicz, kierownik Archiwum Państwowego, mówił o metodach archiwizacji m.in. takich właśnie działań, o jakich słyszeliśmy wcześniej. Ważnym jest, by wiedzieć jak i jakie należy gromadzić materiały, by przedstawić siebie tym, którzy przyjdą po nas. Obecnie mamy dokumenty tradycyjne i nowoczesne. Zarówno jedne jak i drugie są zagrożone procesem niszczenia. Podstawowym do tej pory nośnikiem był papier. Wbrew pozorom jest to najtrwalszy dokument. Nawet podczas wielkich kataklizmów zawsze zachowa się jakaś jego część. Natomiast zapisy w formie elektronicznej mogą zniknąć w każdej chwili. Trzeba zatem robić ich kopie. Ba, nie wystarczy uczynić tego jeden raz. Zasadą jest, że co pięć lat powinno się skopiować dane na nowy nośnik. Zagrożeniem braku dokumentacji jest jednak brak

woli zachowania tych dokumentów. Tworzy się przecież wiele kronik szkolnych, klubowych, harcerskich, zakładowych itp. Jednak, gdy osoba prowadząca te kroniki kończy szkołę, pracę czy zmienia adres zamieszkania kroniki te najczęściej ulegają zatraceniu. Nikt nie myśli, by umieścić je w miejscu zapewniającym im przetrwanie. I to właśnie jest najważniejsze. Nie ich wytworzenie, ale ich zachowanie.

Teraz miał wystąpić piszący te słowa (Krzysztof Tęcza), jednak zabrakło na to czasu. Dlatego zapraszamy wszystkich zainteresowanych tematem spotkania by odwiedzili stronę internetową projektu (www.sudetyzachodnie.pl), na której zamieszczono w całości referat przygotowany przez Krzysztofa Tęczę.

Relacje z seminarium można było znaleźć w różnych mediach i TV Dami. Również Jelonka.com napisała o seminarium w artykule „Jeleniogórska młodzież poznaje perełki regionu...”

Warsztaty w „Handlówce”

15 marca 2013 r. przedstawiciele szkół uczestniczących w IV edycji projektu zostali zaproszeni do Zespołu Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 na pieczenie ciasteczek. Były też pokazy fryzjerskie, kosmetyczne i barmańskie. Oto jak opisali udział w warsztatach i swoje wrażenia:

CZY WARTO...

Po przybyciu do szkoły Zawodowej nr 2 w Jeleniej Górze, zaproszono nas do auli. Tam bardzo serdecznie przywitała nas Dyrektor mgr Danuta Pawłowicz. Pokrótce opowiedziała, jakie atrakcje zostały przygotowane na nasze przyjęcie.

Szybko podzieliliśmy się na dwie grupy. Nasza grupa poszła w pierwszej kolejności do Sali fryzjerskiej. Tam już czekały na nas uczennice szkoły. Na manekinach pokazywały nam różne sztuczki fryzjerskie. Między innymi techniki zaplatania warkoczy, upinanie koka oraz robienia fal na mokrych włosach. Lecz to nie wszystko; można było również testować na koleżankach (oczywiście za ich zgodą) robienie loków

* Mea. *Jeleniogórska młodzież poznaje perełki regionu...* W: Jelonka.com [online]. 26 sierpnia 2009 [dostęp 15 listopada 2014]. Dostępny w: <http://www.jelonka.com/news/single/init/article,44322>.

prostownicą oraz modelowanie. Zaś tuż obok stanowisk fryzjerskich, koleżanki pokazywały dosyć ciekawą technikę malowania paznokci, a mianowicie „ombre”.

Następnie gdy poznaliśmy już wszystkie tajemnice przygotowane dla nas, związane z tą dziedziną, przeszliśmy do baru. Tam oglądaliśmy jak się przyrządza drinki bez alkoholu, oraz technikę robienia cafe latte macchiato. Oczywiście mogliśmy wszystkie spróbować oraz zrobić własnego drinka. Baristki, które pod okiem pani profesor wszystko przyrządzały, krok po kroku wszystko tłumaczyły, abyśmy jak najwięcej wynieśli z tego spotkania.

Na koniec, zaprowadzono nas do kuchni i tam pani pokazywała nam jak się piecze kruche ciasteczka. Podzieliliśmy się na grupy i każdy dostał kawałek ciasta, żeby rozwałkować i wykroić wzorki, następnie piekliśmy ciasteczka. Na sam koniec została nam słodka uczta przy naszych wyrobach.

Reasumując, uważam, że warto było przyjść. Osobiście uważam, że takie wyjścia zawsze integrują, można poznać nowych ludzi, nawiązać nowe przyjaźnie. Oraz tematyka tego spotkania była bardzo przydatna, ponieważ zawsze można się w domu wykazać nowo nabytymi umiejętnościami fryzjerskimi jak i baristycznymi. Miejmy nadzieję, że takich spotkań będzie jeszcze więcej – Anita i Angelika z ZSET.

Relacja uczniów z ZST „Mechanik”:

„Tu byłem...” – Tony Halik, czyli wrażenia z warsztatów w ZSLiZ nr 2, w ramach projektu „Moja Mała Ojczyzna” – relacja „Mechanika”

Dnia 15 marca 2013 roku trzech uczniów wraz z opiekunem panią Danutą Kotowską uczestniczyło w warsztatach w ramach projektu „Moja Mała Ojczyzna”. Ugościli nas uczniowie i nauczyciele z Zespołu Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 w Jeleniej Górze.

Huuurraa!!! W końcu zobaczyliśmy coś innego niż przekładnie, suwaki, wsporniki.

Mieliśmy okazję, przy specjalnym barze, nauczyć się poprawnie przygotowywać drinki oraz parzyć różnego rodzaju kawę. To były zapachy! Aby to sprawdzić wystarczy pochylić się nad zdjęciem, zamknąć oczy i powąchać. Czujecie? Nie? To jeszcze raz, tylko tym razem się skupcie!

Następnym naszym wyzwaniem były warsztaty stylizacji fryzur. Loki, koki, irokezy, kucyki i inne zawijasy pojawiły się na naszych głowach. Szczególnie zaangażował się Adam, który uwielbia eksperymenty w sztuce „rozczochniania”.

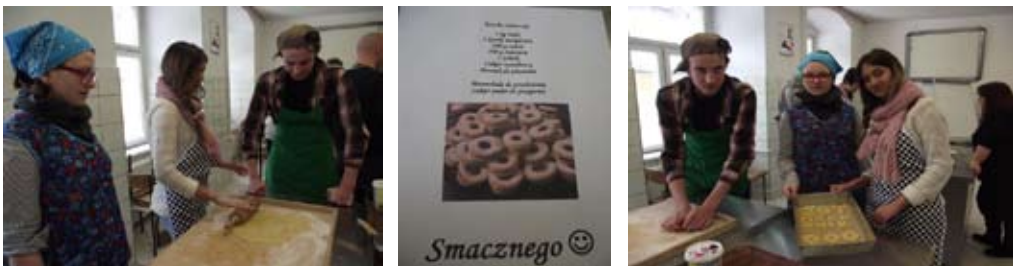

Powiedzenie „po pazurach poznajemy lwa” Alkajosa z Mityleny sprawdzilo się podczas zajęć z kosmetyki paznokci. To dopiero jest sztuka! Dla Joli, „stuprocentowej kobiety” malowanie staropolskich „paznogi” podobało się najbardziej.

A teraz uwaga!

Do tych, którym nie udało się poczuć parzonej kawy. Ostatnia szansa. Najbardziej aromatyczne i czarowne warsztaty. Pieczenie kruchych ciasteczek. To moje ulubione, nie żebym była łasuchem! Ale kto nie uwielbia polukrowanych, pieczonych skarbów? Gustowne fartuszki, fantazyjne chustki i ....wałek. To ja go złapałam i już nie wypuściłam, jak przystało na stereotypową kobietę. Poczuliśmy się jak prawdziwi ciastkarze podający na dworze Windsorów.

Pochylcie się nad zdjęciem. Jeszcze po tylu dniach unosi się nad nim cudowny zapach. Końcowy efekt przerósł nawet nas. To nie skromność! To docenienie pracy naszych nauczycieli i opiekunów.

Dziękujemy za wspiane warsztaty!

A czy warto brać w nich udział? Też pytanie!

Mówiąc oficjalnie: poszerzyłam swoje horyzonty, zdobyłam doświadczenie, odnalazłam nowe pasje.

Mówiąc szczerze: dobrze się bawiłam, rewelacyjnie się czułam, pokonałam własne lęki.

Amina Pasha z „Mechanika”

P.S. Za rok też tam idę! Jestem już na liście!

Jelonka.com też pisała o warsztatach*

* Mea. *Uczniowie poznawali różne zawody w jeleniogórskiej Handlówce*. W: Jelonka.com [online]. 16 marca 2013 [dostęp 15 listopada 2014]. Dostępny w: <http://www.jelonka.com/news,ingle,init,article,45341>

Spotkanie z Cezarym Wiklikiem w Książnicy Karkonoskiej

9 kwietnia 2013 r. uczniowie ze szkół projektu mieli okazję spotkać się z Cezarym Wiklikiem, autorem wielu książek o Jeleniej Górze, dowiedzieć się wiele o miejscach w centrum Jeleniej Góry, na które nie zwracamy uwagi, a które na to zasługują, ze względu na znaczenie, na swoje piękno, na swoją unikalność.

Konkurs historyczno-literacki: „Studium kwarcu, czyli historia szklarstwa w Szklarskiej Porębie i Jakuszycach”

Relacjonuje organizator konkursu i koordynator projektu w ZST „Mechanik” – Aneta Palińska

27 maja 2013 roku Zespół Szkół Technicznych „Mechanik” zorganizował międzyszkolny konkurs historyczno-literacki dla 8 szkół realizujących projekt „Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie”. Do udziału w konkursie zatytułowanym „Historia kwarcu, czyli historia szklarstwa w Szklarskiej Porębie i Jakuszycach” zgłosiło się 7 szkół ponadgimnazjalnych i Gimnazjum nr 1. Uczestnicy konkursu wzięli udział w wycieczce do Szklarskiej Poręby.

Wycieczka rozpoczęła się w Jeleniej Górze przy Teatrze C.K. Norwida, skąd autobus PKS zawiózł nas do Szklarskiej Poręby. Aneta Palińska – organizator konkursu oraz przewodnik sudecki poprowadziła grupę 39 osób do Wodospadu Szklarki, a następnie do Chaty Walońskiej. Uczniowie wzięli udział w rytuale walońskim, wysłuchali opowieści o kamieniach szlachetnych oraz poznali historię odkrywania Karkonoszy i Gór Izerskich. Następnie rozwiązywali przygotowane za-

dania. Drużyny 4-osobowe zostały podzielone na dwie grupy. Dwóch uczestników rozwiązywało test z historii szklarstwa, a dwie kolejne osoby tworzyły pracę literacką na zadany temat. Po konkursie odbyło się ognisko i pieczenie kiełbasek.

W tym czasie, powołana komisja konkursowa sprawdzała i punktowała prace. Następnie wycieczka udała się czarnym szlakiem do Leśnej Huty w Szklarskiej Porębie. Tu młodzież zapoznała się z metodami wyrobu szklanych przedmiotów i sama mogła spróbować pracy hutnika. Po zwiedzaniu odbyła się uroczystość ogłoszenia wyników konkursu.

I miejsce zajęli uczniowie ZST „Mechanik”, II miejsce zajęli uczniowie z Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystycznych, III miejsce zajęli uczniowie z Zespołu Szkół Elektronicznych. Wyróżnienie za tekst literacki przyznano reprezentantkom Gimnazjum nr 1.

Zwycięzcy konkursu otrzymali nagrody wyprodukowane w Leśnej Hucie. Zakończenie wycieczki odbyło się w Michałowicach, do których doszliśmy zielonym szlakiem. O godzinie 15.00 autokar PKS zawiózł nas do Jeleniej Góry.

I Rajd Krajoznawczy z elementami pierwszej pomocy

7 czerwca odbył się na trasie: Cieplice – Marczyce – Grodna – Staniszków – Cieplice I Rajd Krajoznawczy z elementami pierwszej pomocy. Rajd zorganizowany został przez ZSET wspólnie z Komendą Straży Pożarnej w Jeleniej Górze. Relacjonuje Ewa Steyer zastępca koordynatora projektu w Zespole Szkół Ekonomiczno-Turystycznych:

Dnia 07.06.2013 drużyny reprezentujące 7 jeleniogórskich szkół (ZSE, ZSET, II LO, ZSOiT, ZST „Mechanik”, ZSLiZ nr, i Gimnazjum nr 1) wzięły udział w rajdzie krajoznawczym na trasie Cieplice – Marczyce – Grodna – Staniszków – Cieplice. Organizatorami oraz opiekunami tejże wyprawy byli nauczyciele Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystycznych.

O godzinie 8.00 przy przystanku „Korona” w Cieplicach Michał Judziński oraz Kasia Pitera odprawili pierwszy zespół, rozpoczynając tym samym rajd: uczniowie i opiekun zespołu, otrzymali identyfikatory imienne oraz mapę wraz z dokładnymi objaśnieniami. Grupą otwierającą rajd byli uczniowie z Ekonoma pod nadzorem pana Maksymiliana Olejniczaka. Wsparcie na tym etapie trasy udzieliła Ewa Steyer, która następnie została zaangażowana w sytuacje symulacyjne przy udzielaniu pierwszej pomocy.

Nie była to jedynie piesza wędrówka, gdyż uczniowie brali udział w dwóch konkurencjach. Pierwszą z nich był sprawdzian umiejętności z zakresu udzielenia pierwszej pomocy w terenie górskim. W tej konkurencji zespoły czteroosobowe udzielały pomocy na dwóch stacjach, gdzie symulowano wypadek. Stacje zostały przygotowane oraz sędziowane przez ratowników Komendy Straży Pożarnej w Jeleniej Górze. Na każdy zespół czekały trudne zadania niesienia pomocy osobie poszkodowanej z zakresu resuscytacji oraz urazów kończyn. Zadanie należało wykonać w ciągu 10 min. Po dotarciu na szczyt wzgórza Grodna uczniowie stawili czoła kolejnej konkurencji. Był to konkurs wiedzy o Wzgórzach Łomnickich i Kotlinie Jeleniogórskiej. Każda z konkurencji była punktowana, do tej punktacji dodawana była ocena za posiadanie wyposażonej apteczki, przygotowanie do rajdu (strój, obuwie). Kulminacją wyprawy było przygotowanie i rozpalenie ogniska oraz oczywiście skosztowanie smacznych pieczonych kiełbasek, a następnie wręczenie nagród zwyciężcom drużynom.

Należy zaznaczyć, że to odpowiedzialne zadanie po tak uporczywych i obfitych opadach deszczu przypadło do wykonania zespołowi, który jako pierwszy wyruszył w trasę, a mianowicie uczniom klas IB i ID z EKONOMA wraz z zacnym opiekunem panem Maksymilianem Olejniczakiem.

Wszyscy uczestnicy rajdu z zapałem przystępowali do przygotowanych konkurencji. Wyniki wyglądają następująco: miejsce I – II LO im. C.K.Norwida, miejsce II – Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych, miejsce III – Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych Według oceny ratowników Komendy Straży Pożarnej w Jeleniej Górze uczestnicy naszych szkół byli bardzo dobrze przygotowani do niesienia pomocy w sytuacjach zagrożenia, odważnie podejmowali działania, nawet najmłodsze uczestniczki rajdu – uczennice gimnazjum nr 1 pod opieką Anny Franczak – nieśli pomoc zarówno medyczną jak i wsparcie psychiczne, co przemawia za ich dojrzałą i odpowiedzialną postawą. Przy nich każdy może się czuć bezpiecznie.

Turystyczne zakończenie IV edycji projektu

26 czerwca 2013 roku na terenie DW Lubuszanin w Sosnowce zakończyła się IV edycja projektu: „Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie”. Super plany pokrzyżował nam ulewny deszcz. Tak to się skończyło. Wsiadliśmy na ulicy Teatralnej w Jeleniej Górze do dwóch wielkich autobusów MZK, które dowiozły nas na miejsce, tj. do DW Lubuszanin. Było bardzo tłoczno, mimo, że był to 26 czerwca, czyli dwa dni przed zakończeniem roku szkolnego i uczniowie generalnie nie chcą chodzić już do szkoły. A tu drzwi ledwo się zamykały w autobusach. W założeniu mieliśmy dojechać do Karpacza Górnego i na miejsce przejść na piechotę, jednak ze względu na ulewny deszcz, dojechaliśmy prawie na miejsce. Miało się odbyć wiele konkurencji sportowych, np. rozgrywki w piłkę siatkową plażową, ale odbyły się tylko trzy rozgrywki. Najważniejsze, że ulewa nie zepsuła humorów. Były tańce, były śpiewy. I wszyscy do domu również wracaliśmy ze śpiewem, przynajmniej w autobusie, w którym ja wracałam.

Podsumowanie IV edycji projektu

A tak nas widział nasz gość – Krzysztof Tęcza:

W dniu 26 czerwca 2013 roku polana przy DW Lubuszanin w Sosnowce zapętniła się młodzieżą przybyłą na Wielki Piknik MMO. Spotkanie zostało zorganizowane jako podsumowanie IV edycji projektu Moja Mała Ojczyzna. Przygotowano, co prawda, dla wszystkich pieszy spacer z Karpacza, a na zakończenie kolejny do Sosnowki, jednak tym razem pogoda pokrzyżowała te plany. Lało tak mocno, że uczestnicy od razu zostali przywiezieni na miejsce spotkania. Ponieważ w projekcie brała udział młodzież z kilku szkół, uczestników było tak wielu, że w zadaszonych szalaszach zrobił się niezły tłok. Niestety trzeba było zrezygnować z wielu zaplanowanych konkurencji. Nie było np. chętnych do rozegrania meczu piłki siatkowej. Szkoda, że nie zamieniono tego na np. ślizg na trawie, który pewnie wyszedłby wspaniale.

Nie ma to jak ognisko w deszczowy dzień.
Foto: Krzysztof Tęcza

Deszcz nie przeszkodził w rozegraniu innych konkurencji. Zarówno rzut podkową jak i rzut bulami, dostarczyły wielu emocji. Zwłaszcza rzucanie podkową do celu okazało się czynnością wielce skomplikowaną.

Śpiewać każdy może.
Foto: Krzysztof Tęcza

Trzeba było wiele razy próbować, by wreszcie zrobić to prawidłowo. Niestety, gdy uczestnicy nabrali wprawę konkurs dobiegał już do końca. Najbardziej podczas całego spotkania obleganym miejscem była specjalna wiata, pod którą rozpalono ognisko. Każdy chciał się zagrzać przy ciepłym ogniu. Dużym powodzeniem, choć nie od początku, cieszył się konkurs piosenki. Jak zwykle pierwsze podejścia były bardzo nieśmiałe. Przedstawiciele poszczególnych szkół momentami trzeba było zachęcać do wzięcia udziału w tym konkursie. Ale tylko do czasu. Gdy wystąpiła pierwsza reprezentacja, kolejnych wykonawców opuściła trema i następne śpiewy były coraz miłsze dla ucha.

Jako pierwsi zaśpiewali przedstawiciele, a właściwie przedstawicielki Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystycznych. Osiem dziewcząt udowodniło, że mają bardzo mocne głosy. Zaśpiewały one „Tyle słońca w całym mieście, nie widziałeś tego jeszcze...”. Jakże słowa tej piosenki kontrastowały z mającym właśnie miejsce ulewnym deszczem. Uczniowie z Gimnazjum nr 1 wykonali piosenkę z własnym tekstem. To naprawdę była prawdziwa piosenka rajdowa, której słowa zachę-

Zespół muzyczny z „Mechanika”.
Foto: Krzysztof Tęcza

cały do wyjścia w góry. Przedstawiciele Handlówki ułożyli słowa do starej, znanej wszystkim muzyki. W strugach deszczu do naszych uszu docierały poszczególne wersy: „... krótkie spodnie i plecak; bo ja mam tylko jeden świat; i nic mnie więcej nie obchodzi; bom turystą się urodziłem”. Najlepsze w tym wszystkim było zaśpiewanie tekstu po wojskowemu a następnie tak jak w szkole wypada. Różnica była niesamowita. Przedstawicielka Chemika zaśpiewała smętną piosenkę o niebie, które nosi w kieszeni. Za to dziewczyny z Elektronika zaprezentowały piosenkę o swojej szkole: „...Prosty świat, elektronik zawsze z tobą”.

Aby rozruszać towarzystwo prowadzący imprezę zarządził wspólną zabawę. O dziwo, po pierwszych oporach pomysł został zaakceptowany. Wszyscy poskakali, pokręcili swoim ciałem, pośpiewali. Zrobiło się wesoło i luzacko. Okazało się, iż był to świetny pomysł. Po takiej rozgrzewce zaproszono wszystkich na posiłek. Ciepły bigosik z herbatką to było to, o czym w tym momencie wszyscy marzyli. Od razu widać było jak młodzieży poprawiły się humory. Większość zrobiła się odważniejsza i bardziej rozmowna. Nic więc dziwnego, że gdy rozpoczął się występ zespołu muzycznego uczniów z Mechanika widzowie szybko powrócili scenę. Zespół grając to, co młodzi lubią, zrobił furo-

Janina Hobgarska,
Julita Zaprucka, Aneta Firszt,
Alicja Raczek, Kazimiera Pitera i Joanna Marczevska.
Foto: Krzysztof Tęcza

Zabawa na maksie.
Foto: Krzysztof Tęcza

re. Czworo gitarzystów, klawiszowiec, dwie wokalistki i wymiatająca perkusistka nie poddawali się żądaniom o bisy tylko wciąż grali nowe utwory. Koncert ten pozwolił jurorom na podsumowanie wyników i okazało się, że w konkursie piosenki rajdowej pierwsze miejsce zajęli przedstawiciele „Mechanika”, drugie – „Ekonomia”, trzecie Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych.

I tak oto nadeszła długo oczekiwana przez wszystkich chwila. Dyrektor Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystycznych Joanna Marczevska zarządziła wręczanie dyplomów i wyróżnień. Pomagały jej w tym Alicja Raczek (Dyrektor Książnicy Karkonoskiej), Janina Hobgarska (Dyrektor BWA) i Julita Zaprucka (Dyrektor Muzeum Miejskiego Dom Gerharta Hauptmanna). Miłym zaskoczeniem dla uczniów, którzy zdobyli

Zabawa na żywo. Otwórz film. Foto: Krzysztof Tęcza

odznaki MMO w stopniu zielonym była przekazana przez Anetę Firszt wiadomość, że uprawnia ich to do darmowego wstępu do Muzeum Karkonoskiego przez cały najbliższy rok. Również Muzeum Miejskie Dom G. Hauptmanna ogłosiło bezpłatny wstęp na swoje imprezy dla zdobywców odznaki MMO w stopniu złotym. Natomiast Biuro Wystaw Artystycznych zaprasza wszystkich bez wyjątku na organizowane wystawy, a dla zdobywców srebrnej odznaki wstęp jest bezpłatny. Pani Alicja Raczek przekazała podziękowania wszystkim, którzy przyczynili się do sprawnego przebiegu tegorocznej edycji projektu Mojej Małej Ojczyzny oraz osobom najbardziej zaangażowanym w pracy przy projekcie. Byli to koordynatorzy szkół projektu: Edyta Rząsa z Zespołu Szkół Zawodowych nr 2, Małgorzata Pawlak z Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych, Aneta Palińska z Zespołu Szkół Technicznych „Mechanik”, Klaudia Ostojevska z Zespołu Szkół Elektronicznych, Jolanta Łukasiewicz z Gimnazjum nr 1 i Krzysztof Raczek z Zespołu Szkół Rzemiosł Artystycznych. Do tych wszystkich podziękowań powinno się dodać jeszcze jedno: dla głównego koordynatora projektu pani Kazimierzy Pitery. Bez jej zaangażowania nie byłoby tego wszystkiego.

Ponieważ powrót do domu miał nastąpić dopiero za jakiś czas, rozpoczęła się prawdziwa zabawa. Młodzież była w swoim żywiole. I nie wiadomo było tylko, czy rozgrzali się prawie do czerwoności z powodu rytmicznej muzyki i szaleńczego tańca czy było to wynikiem żaru bijącego od ogniska.

Refleksja:

Kolejna edycja za nami. Zmęczeni, ale i zadowoleni, myślę tu o koordynatorach i o sobie, mogliśmy zamknąć kolejny etap. Czy zechcemy dalej wspólnie się bawić i wspólnie przeżywać nasze małe sukcesy i porażki w V edycji? Zobaczymy.

V EDYCJA PROJEKTU Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie Rok szkolny 2013/2014

PROGRAM V EDYCJI:

Szkoły ponadgimnazjalne

IV Rajd Lingwistyczno-Krajoznawczy	97
Wycieczka nagrodowa do Wlenia	101
Na sportowo w „Mechaniku”	102
Koncert kolęd i pastorałek w językach obcych	103
Warsztaty w Książnicy Karkonoskiej „Jelenia Góra w Regionalnej Bibliotece Cyfrowej”	105
Wycieczka do Muzeum Przyrodniczego w Cieplicach	105
Turystyczne zakończenie V edycji projektu w schronisku „Kamieńczyk”	106

Szkoły gimnazjalne

Zabytki Jeleniej Góry	110
Zmagania lingwistyczne Jelenia Góra w językach obcych, czyli po angielsku i po niemiecku	111
Koncert kolęd i pastorałek w językach obcych	113
Gra miejska na podstawie książki Małgorzaty Lutowskiej „Skarby drzewa”	113
Parada Średniowieczna	114
Konkurs „Zabytki i historia Jeleniej Góry na tle dziejów Śląska”	116
Konkurs krasomówczy „Jelenia Góra i okolice” i spotkanie z Małgorzatą Lutowską	116
Rajd literacki „Śladami Jana Sztaudyngera”	117
Turystyczno-sportowe zakończenie	119

Od trzech lat pierwsze zebranie koordynatorów zaczyna się od zasadniczego pytania: czy kontynuujemy? I jak dotąd odpowiedź na nie brzmiała: tak. Dobra wiadomość na początek V edycji – patronat medialny nad „Małą Ojczyzną” obejmuje Portalik24.pl

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

Czas na V edycję projektu Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie 30 sierpnia 2013

Uwaga – owocne zebranie, a na nim: Oj działa się... A co najważniejsze: kontynuujemy projekt, czyli rusza V edycja. A ponadto w planie dwudniowy rajd lingwistyczno-krajoznawczo-integracyjny z udziałem uczniów z Turnowa i we współpracy z Uniwersytetem Ekonomicznym we Wrocławiu.

Książką projektu zostaje książka „Saffgotschowie. Panowie na Chojniku i Cieplicach” Arkadiusza Kuzio-Podruckiego.

IV Rajd Lingwistyczno-Krajoznawczy

IV Rajd Lingwistyczno-Krajoznawczy pod hasłem: „Turystyka w Karkonoszach – tradycja i współczesność”, a właściwie dwudniowa impreza integracyjno-lingwistyczno-krajoznawcza z pokazem pierwszej pomocy w wypadkach w górach został zorganizowany przez Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w ramach V edycji projektu „Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie”, we współpracy z Uniwersytetem Ekonomicznym we Wrocławiu, XVI Festiwalem Nauki i dofinansowany przez Miasto Jelenia Góra.

XVI Festiwal Nauki

10 października 2013 r. rajd rozpoczął się od wykładu prof. Jacka Potockiego w auli Uniwersytetu Ekonomicznego w Jeleniej Górze pod takim samym tytułem: „Turystyka w Karkonoszach – tradycje i współczesność”. Wykład zgromadził ponad 300 uczniów ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Po wykładzie uczestnicy IV Rajdu Lingwistyczno-Krajoznawczego, reprezentacje jeleniogórskich szkół ponadgimnazjalnych, 11 osobowa grupa z Czech ze Stredniej Zdrawotnickiej Skoli w Turnovie i jedna reprezentantka Meksyku udali się do Karpacza. Tutaj zgodnie z ideą rajdu lingwistycznego, wszyscy uczestnicy podzielili się na dwie grupy: tę posługującą się językiem niemieckim i tę posługującą się językiem angielskim. Trasa wiodła od kościółka Wang do schroniska Samotnia, a przewodnicy opowiadali o atrakcjach regionu w języku grupy. Wiadomości zdobyte podczas przejścia trasy były wykorzystane na zajęciach popołudniowych.

Zajęcia popołudniowe odbyły się w salach językowych w Zespole Szkół Ekonomiczno-Turystycznych, uczniowie w językach obcych odpowiadali na pytania o schroniska sudeckie, reklamowali region i przedstawiali inscenizację legend i bajek. Całość zmagania językowych przygotowali nauczyciele języków obcych ZSET panie Ewa Łapot i Ewa Steyer. Przyznano wiele nagród, które ufundował Uniwersytet Ekonomiczny i XVI Festiwal Nauki. Przewodniczący komisji oceniających w obu grupach językowych – pracownicy nauki Karkonoskiej Państwowej Wyższej Szkoły w Jeleniej Górze, dr Beata Telązka i dr Józef Zaprucki byli zachwyceni poziomem wypowiedzi i pomysłowością uczniów podczas zmagania językowych. Na uwagę zasługuje fakt, że po raz pierwszy przy realizacji zadań Rajdu Lingwistycznego połączyły siły jeleniogórskie uczelnie i jeleniogórskie szkoły ponadgimnazjalne.

Pierwszy dzień Rajdu trwał bardzo długo, dopiero po godzinie 20.00 podsumowano wyniki i wręczono zwycięzcom nagrody.

Niewątpliwą atrakcją pierwszego dnia był występ Grzegorza Żaka, autora limeryków „Dookoła Jeleniej Góry”, który zabawił uczestników rajdu w auli Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystycznych, śpiewając humorystyczne piosenki nie tylko w języku angielskim i niemieckim, ale także po hiszpańsku dla uczestniczki z Meksyku i po czesku.

Dzień drugi IV Rajdu – 11 października 2013 r. – również obfitował w wiele atrakcji. Rozpoczął się od spaceru po Jeleniej Górze z przewodnikami w grupach językowych angielskiej i niemieckiej. Uczestnicy mieli poznać najważniejsze zabytki i miejsca historyczne Jeleniej Góry, poczynając od Wzgórza Krzywoustego, poprzez Plac Ratuszowy, Kościół Garnizonowy i Muzeum Karkonoskie. W Muzeum Karkonoskim oprócz zwiedzania uczniowie tworzyli pocztówki z zabytkami Jeleniej Góry i w językach grupy omawiali zabytek znajdujący się na ich pocztówce. W związku z tym, że poziom wypowiedzi był wyrównany, to zwycięzców wytypowali pracownicy Muzeum Karkonoskiego, którzy fachowym okiem ocenili prace i przygotowali te warsztaty, panie: Aneta Firszt i Natalia Kryszpin.

Ponad wszelką wątpliwość IV Rajd Lingwistyczno-Krajoznawczy należy uznać za udany. Przedstawiciele Uniwersytetu Ekonomicznego i XVI Festiwalu Nauki, panie mgr Tamara Chorążyczewska i dr inż. Agnieszka Orkusz już zapowiedziały, że włączą się w kolejne działania projektu Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie w przyszłym roku.

Jako pokłosie II dnia IV Rajdu Lingwistyczno-Krajoznawczego uczestnicy warsztatów „Turystyczna impresja na

mojej pocztówce” przygotowali foldery reklamujące warsztaty i Muzeum Karkonoskie z okazji 100 rocznicy powstania budynku Muzeum. Wyniki ogłoszono na koncercie kolęd i pastorałek w Muzeum Miejskim Dom G.Hauptmanna 13 grudnia 2013 roku. O rajdzie napisał Portalik24.pl*

Wycieczka nagrodowa do Wlenia

Z cyklu „Poznajemy region” 20 listopada 2013 r. uczestnicy IV Rajdu Lingwistyczno-Krajoznawczego mieli okazję poznać zabytki Wlenia, w tym odrestaurowany Pałac Książęcy. Mimo niesprzyjającej aury (mgła, że „oko wykol”) uczestnicy wycieczki świetnie się bawili, nawet opowieści o duchach grasujących w Pałacu Książęcym nie zwały humorów. A bigos w pałacu serwowany po trudach zwiedzania botnistymi szklakami był przepyszny. Wielu szło po dokładki.

* *Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie* w Portalik24.pl. W: Portalik24.pl [online]. 07 października 2013 [dostęp 16 listopada 2014]. Dostępny w: <http://portalik24.pl/home-page/informacje/1590-moja-mala-ojczyzna-sudety-zachodnie>

Na sportowo w „Mechaniku”

25 listopada 2013 roku w sali sportowej ZST „Mechanik” w Jeleniej Górze odbył się konkurs „Sportowcy Ziemi Jeleniogórskiej” zrealizowany w ramach projektu „Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie”. Konkurs wpisuje się w ogólnopolską kampanię Ministerstwa Sportu i Turystyki „Stop zwolnieniom z WF-u”.

W projekcie bierze udział 9 szkół ponadgimnazjalnych z Jeleniej Góry. W omawianej rywalizacji wzięli udział opiekunowie i uczniowie z 8 szkół.

Relacja Anety Palińskiej:

Spotkanie miało na celu zintegrować uczniów z różnych szkół podczas sportowej rywalizacji oraz przybliżyć sylwetki znanych sportowców zamieszkujących Kotlinę Jeleniogórską: Izabelę Daniło, Sylwię Bogacką-Strzelecką, Maję Włoszczowską, Tomasza Kałużnego, Egona Myśliwca, Jana Cycha oraz zaproszonego Dariusza Kruczkowskiego.

Na początek głos zabrała Pani Dyrektor Wanda Kozyra, która przypomniała zebranym, jak ważny jest sport w życiu młodego człowieka. Działania nauczycieli są więc alternatywą dla ogólnego przyzwolenia rodziców i dzieci na unikanie wysiłku fizycznego podczas zajęć wf-u. Przypomniała również, że najwięksi mistrzowie zaczęli swoją przygodę ze sportem podczas zajęć wf-u, ponieważ sport to nie tylko lekcje na sali, bieganie z piłką, czy ćwiczenia rozciągające. Sport to przede wszystkim poszerzanie własnych możliwości i dobra zabawa, której nie doświadczymy na lekcji matematyki czy języka polskiego. Podczas sportowej rywalizacji uczniowie uczą się, jak uczciwie wygrywać i przegrywać z honorem. To są umiejętności, które przydadzą się młodemu człowiekowi w dorosłym życiu.

Konkurs poprowadziła Aneta Palińska – szkolny koordynator projektu w ZST „Mechanik” przy współpracy nauczycieli wychowania fizycznego: Małgorzaty Wieczorek, Kazimierza Hamowskiego, Joli Brzozowskiej. Na początek, uczestnicy projektu zapoznali się z Panem Dariuszem Kruczkowskim, który opowiedział o swojej przygodzie ze

sportem, a następnie przeprowadzono konkurencje sportowe w nowo otwartej hali sportowej „Mechanik”.

Także i o tym konkursie napisała Jelonka.com. Cytuję zamieszczone tam wypowiedzi uczestników konkursu:

Uczniowie byli zadowoleni z uczestnictwa w konkursie sportowo-naukowym. – Fajne połączenie, bo był test z wiedzy o sportowcach z regionu jeleniogórskiego i część sportowa rywalizacji. Dobrze poradziłem sobie w konkurencji wchodzenia po linie. Ciekawym pomysłem była też współpraca podczas konkurencji z nauczycielami. Poprzez takie działania zachęcamy koleżanki i kolegów do brania udziału w zajęciach wf-u – mówił Paweł Gackowski z II klasy matematyczno-fizycznej w I LO. – Jest to bardzo fajna zabawa, mam nadzieję, że będzie więcej takich konkursów. Największym wyzwaniem było dla mnie wspinanie się po linie, bo nigdy tego nie robiłam, ale poszło mi dobrze i wspięłam na tę linę, jako jedyna dziewczyna – powiedziała Weronika Tkaczuk z I klasy d ZSEiT.*

Koncert kolęd i pastorałek w językach obcych

Na zakończenie 2013 roku reprezentacje 12 jeleniogórskich szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, w ramach projektu Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie, wzięły udział w koncercie kolęd w językach obcych w Muzeum Miejskim Dom G. Hauptmanna. Jako wprowadzenie do koncertu odbyła się prelekcja Anny i Robba Maciągów pt. „Boże Narodzenie dookoła świata”. Mówili o tradycjach wigilijnych, choinkach, ciekawych tradycjach bożonarodzeniowych w różnych krajach świata. Wszyscy z zainteresowaniem obejrzyli slajdy, na których pokazane były nakryte stoły wigilijne, choinki i ozdoby świąteczne charakterystyczne dla danego kraju.

Jelonka.com napisała:

Anna i Robert Maciąg są podróżnikami pochodzącymi ze Świerzawy. Małżeństwo zwiedziło świat jeżdżąc na rowerach. Byli m.in. w Nepalu. Obecnie prowadzą wykłady etnograficzne w szkołach całej Polski. – Tym razem mówiliśmy o różnorodności obchodów Świąt Bożego Na-

* Mea. Na sportowo w Mechaniku. W: Jelonka.com [online]. 26 listopada 2013 [dostęp 16 listopada 2014]. Dostępny w: <http://www.jelonka.com/news,single,init,article,49528>

rodzenia. W Meksyku szopki przygotowuje się z rzodkiewki, a w Indiach chrześcijanie ozdabiają bombkami i słodkościami bananowce. Z kolei w Kamerunie akurat w okresie Bożego Narodzenia są żniwa, więc dzieci robią jasełka a dorośli idą w pole – opowiadał Robert Maciąg. – Dziwów również świąteczne dania, np. eskimoski kiwak. To ptaki zaszyte pół roku wcześniej w skórce foki i fermentujące do świąt – dodał. *

Po krótkiej przerwie rozpoczął się koncert kolęd i pastorałek. Rozpoczął go ZSE pastorałką „Kołysanka dla Jezusa”, następnie kolędę Mariah Carey „O holy night” zaśpiewała uczennica z ZSLiZ nr 2, a „Have your self a merry little Christmas” reprezentantka z ZSOiT. ZSP-U i I LO zaprezentowały „Uciekali” z repertuaru musicalu Metro, kolędę „Holy night” zaśpiewały dziewczyny z ZSET i zespół z Gimnazjum nr 4, a „Wśród nocnej ciszy” – zespół z Mechanika. Koncert zakończył się

.....
* Mea. *O świątecznych tradycjach na świecie w Jagniątkowie*. W: Jelonka.com [online]. 19 grudnia 2013 [dostęp 16 listopada 2014]. Dostępny w: <http://www.jelonka.com/news/single/init/article,49895>

wspólnym kolędowaniem: występujących i publiczności. Organizatorem konkursu był ZSE-T. Funkcję konferansjera pełnił Paweł Dernoga – koordynator z ZSP-U. Informacja ukazała się na Portaliku24.pl *

Podczas tego spotkania zostały także ogłoszone wyniki konkursu na folder reklamujący Muzeum Karkonoskie i warsztaty „Turystyczna impresja na mojej pocztówce”. I tak: I – miejsce przyznano ZSET, II ZST Mechanik, III – ZSP-U.

Wycieczka do Muzeum Przyrodniczego w Cieplicach

Uczestnicy projektu ze szkół ponadgimnazjalnych rok 2014 rozpoczęli w nowej siedzibie Muzeum Przyrodniczego w Cieplicach. 10 marca zgodnie z planem zwiedzili część muzeum (w wielu pomieszczeniach trwały prace wykończeniowe) i wysłuchali krótkiego wykładu Pana Stanisława Firsztę, Dyrektora Muzeum Przyrodniczego, na temat: „Cieplickie wątki odsieczy Wiedeńskiej”.

Warsztaty w Książnicy Karkonoskiej „Jelenia Góra w Regionalnej Bibliotece Cyfrowej”

29 kwietnia 2014 roku w Książnicy Karkonoskiej miało miejsce kolejne działanie w ramach projektu „Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie”.

Młodzież została zaproszona na warsztaty pt.: „Jelenia Góra w Regionalnej Bibliotece Cyfrowej”. Warsztaty zostały zorganizowane przez Agnieszkę Słowik z I LO im. S. Żeromskiego w Jeleniej Górze we współpracy z pracownikami Działu Informatyki i Digitalizacji Zbiorów Książnicy Karkonoskiej. Nad przebiegiem i organizacją warsztatów czuwały: Zastępca Dyrektora Książnicy – Alicja Raczek i Katarzyna Piłtera – koordynator projektu.

Podczas spotkania uczniowie mogli obejrzeć wystawę rysunków Kasi Dowgiałto, uczennicy z ZSE-T.

.....
* Kpitera. *Koncert kolęd i pastorałek w językach obcych w Muzeum Miejskim Dom G. Hauptmanna w Jagniątkowie*. W: Portalik24.pl [online]. 19 grudnia 2013 [dostęp 16 listopada 2014]. Dostępny w: <http://test.portalik24.pl/home-page/informacje/2097-koncert-koled-i-pastorałek>

Turystyczne zakończenie V edycji projektu w schronisku „Kamieńczyk”

18 czerwca 2014 uczniowie z jeleniogórskich szkół ponadgimnazjalnych – uczestnicy projektu – wzięli udział w turystycznym zakończeniu V edycji projektu „Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie”. Było przejście turystyczne z dolnej stacji wyciągu w Szklarskiej Porębie do schroniska „Kamieńczyk”, były odznaki, była część artystyczna w wykonaniu wszystkich reprezentacji i .... były też tańce i konkursy, a nawet chyba powstał hymn projektu. A oto, jak nas widział gość zaproszony z PTTK, pan Krzysztof Tęcza:

W środę 18 czerwca 2014 roku w schronisku „Kamieńczyk” miał miejsce finał V edycji projektu Moja Mała Ojczyzna. Myliłby się jednak ten, kto pomyśli sobie, że to jeszcze jedno nic nie warte spotkanie. Zwykle gadanie i tyle. Nic z tych rzeczy. Biorący udział w imprezie zo-

Uczestnicy wycieczki.
Foto Krzysztof Tęcza

stali dowiezieni w rejon dolnej stacji wyciągu w Szklarskiej Porębie, skąd przeszli dalszy odcinek drogi na własnych nogach. Nie ma więc mowy o łatwiznie. Szlak prowadzący na Kamieńczyk jest na tyle wymagający, że nie było takiej osoby, która by się nie spociła. Mimo to dobry humor nie opuścił nikogo. Tym bardziej, że zaraz podano stosowny poczęstunek.

Oczywiście była część oficjalna, podczas której prowadząca Kazimiera Pitera zaprezentowała osoby oraz instytucje związane z tym projektem. Przedstawiła także przybyłych na uroczystość gości. Gorące podziękowania przekazała dla Krzysztofa Raczkę, który był naszym

przewodnikiem. Nie tracąc czasu Pani Kazimiera szybko przedstawiła szkoły, których przedstawiciele przybyli na spotkanie. Zaraz też rozpoczęto konkursy. Jako pierwszy wystąpił zespół z *Ekonomu*. Wykonana przez nich piosenka od razu stała się przebojem. Uczniowie z *Elektronika* przygotowali stosowny do okazji tekst, natomiast przedstawiciele *Mechanika* zachęcali do zwiedzania naszych jakże pięknych gór. Przedstawicielka *Handlówki* zabawiła się w reportera, który przeprowadził wywiad ze zdobywcami odznak MMO. Każdy z nich musiał odpowiedzieć na jedno proste pytanie. Co ci osobiście dał udział w tym projekcie. Mimo, że odpowiedzi nie były już takie proste, wyłaniała się

Opiekunowie młodzieży.
Foto: Krzysztof Tęcza

z nich jedna myśl. Udział w projekcie miał wpływ na ich postępowanie, zwłaszcza jeśli chodzi o utrwalenie w sobie umiłowania do stron, w których przyszło im mieszkać. Uczniowie z *III LO* przeczytali bardzo ładny wiersz i musieli konkurować ze swoimi rówieśnikami z *II LO*, którzy również wpadli na ten sam pomysł. Oni z kolei zaprezentowali wiersz *Nad Wielkim Stawem* i drugi *Karkonosze*.

Przeciąganie liny.
Foto: Krzysztof Tęcza

Gospodarz schroniska „Kamieńczyk” szykuje poczęstunek.
Foto: Krzysztof Tęcza

Aby rozładować napięcie i nieco zmniejszyć powagę sytuacji prowadzący część rozrywkową zarządził tańce. Miały one pozwolić na pozbycie się zbędnych kalorii. Nie przewidział on jednak jednego. Zabawa szybko tak się rozkręciła, że w szałasie uniósł się kurz. Prowadzący ze zdumienia zdjął perukę z głowy. W ramach przerywnika Kazimiera Pitera zaczęła wręczać odznaki MMO. Otrzymali je wyróżnieni goście oraz uczniowie, którzy zaliczyli normy na poszczególne stopnie. Nigdy bym nie przypuszczał, że aż tylu uczniów zbiera odznakę. To bardzo budujące.

Zespół okazjonalny.
Foto: Krzysztof Tęcza

W ramach złapania świeżego oddechu rozegrano na dworze zawody w przeciąganiu liny. I jak zwykle okazało się, że uważani za faworytów niekoniecznie muszą być zwycięzcami. Gdy wróciliśmy do środka nasz gospodarz mieszał już na ogromnej patelni pierogi pilnując, by się nie przypaliły. Zanim jednak mogliśmy ich skosztować ponownie rozkręciła się wspaniała zabawa. Wciągnięto do niej nawet wycieczkę dzieci, które nieopatrznie weszły do środka. Początkowo były one

Dzieci, które odwiedziły szałas.
Foto: Krzysztof Tęcza

Uczniowie Ekonoma, którzy zaśpiewali najciekawszą piosenkę.
Foto: Krzysztof Tęcza

zaskoczone, ale w końcu przełamały nieśmiałość i bawiły się równie dobrze jak starsi. Po chwili do akcji wkroczył „znany” zespół. Jego występy porwały wszystkich do zabawy. Rozpoczął się prawdziwy szoł. Wkrótce fruwały w powietrzu koszulki. Było głośno i radośnie. Zespół z Ekonoma wykonał kilka przyjemnych kawałków, jednak najciekawszym było ponowne zaśpiewanie piosenki o MMO, która ma szansę zostać hymnem projektu.

W końcu jednak trzeba było zakończyć zabawę i ostudzić rozżarzoną młodzież, by przygotować się do spaceru w stronę oczekującego autokaru. Wcale nie było to takie łatwe, a jak się wkrótce okazało, nie udało się do końca. W autobusie słychać było początkowo nieśmiałe próby śpiewu. Szybko jednak kolejni uczestnicy dołączali się do chóru i już wkrótce rozbrzmiewał wesoły śpiew w całym autobusie. W tak miłych okolicznościach dojechaliśmy do Jeleniej Góry.

SZKOŁY GIMNAZJALNE

I znowu ruszyło współzawodnictwo jeleniogórskich gimnazjów w ramach projektu „Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie”. W tym roku szkolnym bierze w nim udział aż sześć szkół gimnazjalnych. Zaczęło się oczywiście od spotkania koordynatorów szkolnych projektu we wrześniu 2013 roku. Poszczególne gimnazja reprezentowali wybrani w szkołach koordynatorzy:

Gimnazjum nr 1 im. T. Kościuszki – Jolanta Łukasiewicz
Gimnazjum nr 2 – Magdalena Nazarowa
Gimnazjum nr 3 – Kamila Janulewicz-Mantuło
Gimnazjum nr 4 im. Noblistów Polskich – Anna Woźniak
Gimnazjum nr 5 – Karolina Jankowska
Gimnazjum w ZSO – Małgorzata Smaś i Joanna Kozłowska
Gimnazjum w ZSRA – Krystyna Szychowska

Zabytki Jeleniej Góry

Pierwsza potyczka organizowana przez Gimnazjum nr 1 i Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych odbyła się 18 listopada 2013 r. Relacjonuje Jola Łukasiewicz – koordynator projektu w Gimnazjum nr 1.

Szkoły reprezentowały pięcioosobowe drużyny pod opieką koordynatorów szkolnych, a tytułowy spacer po mieście – od Wzgórza Krzywoustego do

Kościła Garnizonowego – poprowadził pan Krzysztof Uruski – przewodnik sudecki, który na co dzień uczy historii w jeleniogórskiej „Jedynce”. W pierwszej potyczce gimnazjów udział wzięło 6 reprezentacji gimnazjów: nr 1, nr 2, nr 3, nr 4, nr 5 i gimnazjum w ZSRA.

Druga część imprezy odbyła się w Muzeum Karkonoskim, które współpracuje z „Małą Ojczyzną” od początku projektu i gościło jego uczestników nie pierwszy raz. Tu każdy z uczestników malował pocztówkę, na której widniał jeden z jeleniogórskich zabytków i ta część pracy była oceniana indywidualnie przez plastyków z Działu Oświatowego Muzeum. Potem drużyny prezentowały ustnie namalowane zabytki i tę część pracy zespołowej oceniali opiekunowie drużyn.

W czasie, gdy młodzież raczyła się herbatką i kanapkami oraz zwiedzała aktualne wystawy, jury podliczało punkty. Drużynowo zwyciężyło Gimnazjum nr 4, drugie miejsce zajęło Gimnazjum nr 1, a trzecią pozycją cieszyło się Gimnazjum nr 5. Pozostałe drużyny otrzymały dyplomy i drobne upominki za udział w imprezie. Indywidualnie za pocztówki przyznano: I i II miejsce uczennicom z Gimnazjum nr 4, a III uczennicy z Gimnazjum nr 1. Wyróżniono prace 2 uczennic z „Jedynki”, „Czwórki” i Gimnazjum w Zespole Szkół Rzemiosł Artystycznych. Nagrody ufundowane przez Gimnazjum nr 1 i Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych wręczyła pani Barbara Latosińska – Zastępca Naczelnika Wydziału Oświaty Urzędu Miasta Jelenia Góra wspólnie z Joanną Marczewską – Dyrektorem ZSET.

Nagrody za plastyczną część konkursu przyznawali pracownicy Muzeum, a wręczyła je pani Gabriela Zawila – Dyrektor Muzeum Karkonoskiego.

Zmagania lingwistyczne Jelenia Góra w językach obcych, czyli po angielsku i po niemiecku

13 grudnia 2013 r. 6-osobowe zespoły reprezentujące gimnazja jeleniogórskie, uczestników projektu Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie, wzięły udział w zmaganiach lingwistycznych w Zespole Szkół Ekonomiczno-Turystycznych. W październiku z podobnymi zadaniami zmagali się uczniowie jeleniogórskich szkół ponadgimnazjalnych. W związku z faktem przystąpienia do projektu 6 gimnazjów taka rywalizacja mogła się odbyć na dwóch poziomach: szkół ponadgimnazjalnych i szkół gimnazjalnych. W roku poprzednim niestety rywalizacja była nierówna, albowiem w projekcie uczestniczyło 9 szkół ponadgimnazjalnych i 2 gimnazja. A oto pełna relacja:

13 grudnia w Zespole Szkół Ekonomiczno-Turystycznych nauczyciele tej szkoły (Ewa Steyer, Ewa Łopot, Katarzyna Pitera) została zorganizowali drugą potyczkę dla uczniów gimnazjów w ramach projektu Moja Mała Ojczyzna –Sudety Zachodnie. Wzięło w niej udział 36 gimnazjalistów z 6 jeleniogórskich gimnazjów wraz z nauczycielami języka angielskiego i niemieckiego, po trzech uczniów z każdej szkoły w grupie niemieckiej i angielskiej.

Uczestnicy zmagania językowych musieli opowiedzieć o wylosowanym zabytku w języku grupy, odpowiedzieć na pytania dodatkowe, wykonać plakat reklamujący Jelenią Górą w tym języku, a na koniec przygotować inscenizację legendy w języku angielskim i bajki w języku niemieckim. Uczniowie bawili się świetnie, szczególnie przygotowując inscenizację z rekwizytami i strojami. Jeden z uczestników zapytany o ocenę konkursu, stwierdził, że był to nietypowy konkurs, raczej zabawa, a nauczyciele uczestniczący w konkursie podkreślili, że taka forma konkursu pozwoliła uczniom dobrze się bawić i bez stresu mówić w języku obcym. Taka forma konkursu spowodowała także, że uczniowie z różnych szkół bardzo szybko się zintegrowali i pracowali wspólnie.

Na pozbycie się stresu konkursowego miał także wpływ sposób przywitania gimnazjalistów przez uczniów Technikum Handlowego, którzy w dowcipny sposób zaprezentowali szkołę i kierunki kształcenia w ZSE-T. Wyświetlili także 3-minutowy film „Wesoła szkoła”, nakręcony komórką przez Mateusza, ucznia klasy III Technikum Hotelarskiego. Za tę cześć zmagania językowych odpowiadały Ewa Ignaczak i Anna Zawierucha.

Na zakończenie konkursu Pani Joanna Marczevska – Dyrektor ZSET, podziękowała nauczycielom, przygotowującym uczniów do konkursu, a uczniom wręczyła skromne nagrody ufundowane przez Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych. Każdy z uczniów otrzymał także dyplom i gadżety reklamowe. Relacja na Portaliku24.pl*

Gra miejska na podstawie książki Małgorzaty Lutowskiej „Skarby drzewa”

28 marca 2014 po raz kolejny uczniowie jeleniogórskich gimnazjów mieli okazję rywalizować w ramach projektu Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie. Podstawowym celem konkursu było uczenie przez zabawę, i ten cel został osiągnięty.

Tym razem nauczyciele i uczniowie, a nawet absolwenci Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystycznych, przygotowali dla uczniów gimnazjów grę miejską na podstawie książki Małgorzaty Lutowskiej Skarby drzewa. Konkurs obejmował test z treści tej książki oraz zadania w terenie. W konkursie wzięły udział 5-osobowe drużyny z 5 jeleniogórskich gimnazjów. Uczestnicy z godnym podziwu zaangażowaniem realizowali kolejne zadania w dużo krótszym czasie, niż przewidziany przez organizatorów. Świadczy to o doskonałym przygotowaniu uczestników do konkursu.

* kpitera. O Jeleniej Górze w językach obcych, czyli po angielsku i po niemiecku. W: Portalik24.pl. [online]. 19 grudnia 2013 [dostęp 16 listopada 2014]. Dostępny w: <http://www.portalik24.pl/homepage/informacje/2070-druga-potyczka-gimnazjow>

” Uczestnicy konkursu dobrze się bawili, a jednocześnie poznali literaturę regionalną i odnaleźli, niezauważane na co dzień, miejsca w centrum miasta, którego przecież wszyscy uczestnicy są mieszkańcami.

Oczywiście, były dyplomy za zajęcie kolejnych miejsc, ale nie o nie przede wszystkim chodziło, tutaj nie było przegranych. Wszyscy uczestnicy otrzymali gadżety i nagrody w postaci map Jeleniej Góry i okolic, Karkonoskiego Parku Narodowego, Rudaw Janowickich lub Karkonoszy. Należy mieć nadzieję, że zachęceni do poznawania miasta wybiorą się też w dalsze okolice i wykorzystają otrzymane mapy. Uczestnicy konkursu dobrze się bawili, a jednocześnie poznali literaturę regionalną i odnaleźli, niezauważane na co dzień, miejsca w centrum miasta, którego przecież przecież wszyscy uczestnicy są mieszkańcami. Relacja na Portalik24.pl*

Parada Średniowieczna

W ramach projektu „Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie” miała miejsce kolejna potyczka dla uczniów gimnazjów, które są uczestnikami tego projektu – Parada Średniowieczna. Organizatorzy potyczki: Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych i Gimnazjum w Zespole Szkół Rzemiosł Artystycznych przygotowali sporo atrakcji, ale także należało się wykazać wiedzą o tym okresie.

Obowiązkiem uczestników była wycieczka do jednego z zamków średniowiecznych, znajdujących się niedaleko od Jeleniej Góry: zamek Chojnik, zamek Bolców, zamek Bolków, Świny i Wieża Książęca w Siedlęcinie i przygotowanie relacji z tej wycieczki. Następnie zmierzli się z pytaniami w teście, np. jakie cechy miał idealny rycerz lub wymienić cechy stylu gotyckiego. Oprócz tego musieli namalować mapkę z zaznaczeniem okolicznych zamków i ulepić z plasteliny makietę zamku średniowiecznego. Nie była atrakcją była wystawa zamków i pałaców Kotliny Jeleniogórskiej wykonana z drewna, właśnie przez uczniów

* kpitera. *Gra miejska na podstawie książki*. W: Portalik24.pl. [online]. 31 marca 2013 [dostęp 16 listopada 2014]. Dostępny w: <http://portalik24.pl/home-page/informacje/2852-gra-miejska-na-podstawie-ksiazki>

Gimnazjum w Zespole Szkół Rzemiosł Artystycznych. Pani Krystyna Szychowska pięknie zaprezentowała wystawę.

Kolejnym zadaniem uczestników konkursu było rozpoznanie modeli pałaców i zamków znajdujących się na wystawie. Ostatnią konkurencją konkursu była inscenizacja znanej legendy jednego z zamków lub stworzenie własnej. Tutaj oceniano nie tylko grę aktorską, ale także stroje z epoki i sposób przedstawienia legendy. Kiedy członkowie Jury konkursu w składzie: Barbara Latosińska (Zastępca Naczelnika Wydziału Edukacji i Sportu), Alicja Raczek (Zastępca Dyrektora Książnicy Karkonoskiej), Piotr Jędrzejak (Dyrektor Teatru im. C.K.Norwida) i Małgorzata Sokołowska (nauczyciel wiedzy o kulturze w ZSET) podsumowywali punkty zdobyte przez poszczególne zespoły, uczniowie kl. III b Technikum Hotelarskiego ZSET podawali jadło średniowieczne przygotowane przez uczennice z kl. IV c pod kierunkiem Ireny Oleńkiewicz (nauczyciel przedmiotu obsługa konsumenta). Relacja z konkursu także na Portalik24.pl*

Do konsumpcji uczestnicy otrzymali tężki drewniane, które mogli zabrać ze sobą. Wydaje się, że nie było osób, którym to „jadło” nie smakowało. Po zjedzeniu niewielkich porcji „jadła średniowiecznego” jury ogłosiło wyniki. Mimo trudnego wyboru jury wytypowało zwycięzców konkursu „Parada Średniowieczna”. I tak: I miejsce i wycieczkę do Chaty Walońskiej dla jednej klasy wywalczyło Gimnazjum nr 3; II miejsce przypadło Gimnazjum nr 1, a III miejsce przyznano Gimnazjum nr 5. Na koniec konkursu wszyscy uczestnicy zajęli miejsca na scenie auli ZSET i pozowali do wspólnego zdjęcia.

* kpitera. *Parada średniowieczna*. W: Portalik24.pl. [online]. 9 kwietnia 2014 [dostęp 16 listopada 2014]. Dostępny w: <http://portalik24.pl/home-page/informacje/2852-gra-miejska-na-podstawie-ksiazki>

„Ciężkie było zadanie jury, albowiem młodzież pięknie się przygotowała do konkursu.

Konkurs „Zabytki i historia Jeleniej Góry na tle dziejów Śląska”

Dnia 8 maja 2014 roku w Gimnazjum nr 4 im. Noblistów Polskich w Jeleniej Górze odbyło się kolejne spotkanie uczniów jeleniogórskich szkół w ramach projektu „Moja Mała Ojczyzna”. Tym razem uczestnicy pokazali swoje umiejętności w konkursie „Zabytki i historia Jeleniej Góry na tle dziejów Śląska”. Konkurs miał dwa etapy. W pierwszej części uczniowie rozwiązywali test – pytania były związane z historią, zabytkami i znanymi postaciami Jeleniej Góry, w tym Cieplic, Sobieszowa oraz podstawowymi wydarzeniami z historii Śląska. W części drugiej – finałowej, do której zakwalifikowało się 6 uczniów, finaliści rozpoznawali i omawiali zabytki z Jeleniej Góry i okolic przedstawione na slajdach. Konkurs uatrakcyjniła wystawa zdjęć zabytków jeleniogórskich przygotowana przez uczniów Gimnazjum nr 4. Sponsorem konkursu była Książnica Karkonoska.

Finaliści:

I miejsce: Krzysztof Pietrzak – Gimnazjum nr 1

II miejsce: Jakub Nagłowski – Gimnazjum nr 1

III miejsce: Aleksandra Siepiela – Gimnazjum nr 1

IV miejsce: Weronika Rosiak – Gimnazjum nr 3

V miejsce: Oliwia Michalak – Gimnazjum nr 4

VI miejsce: Monika Nastula – Gimnazjum nr 3

Powyższą relację przygotował koordynator Gimnazjum nr 4 i organizator konkursu – Anna Woźniak.

Konkurs krasomówczy „Jelenia Góra i okolice” i spotkanie z Małgorzatą Lutowską

PROTOKÓŁ Z KONKURSU

W dniu 30 maja 2014 r. w Zespole Szkół Elektronicznych i Gimnazjum nr 3 w Jeleniej Górze w ramach projektu MOJA MAŁA OJCZYZNA – SUDETY ZACHODNIE, odbył się konkurs krasomówczy pt.: „JELENIA GÓRA I OKOLICE”, do którego przystąpili uczniowie ze wszystkich gimnazjów biorących udział w projekcie. Zadaniem uczestników konkursu było zaprezentowanie oraz omówienie wcześniej przygotowanych prezentacji multimedialnych na jeden z wybranych tematów:

DZIEJE MOJEJ RODZINY NA TLE HISTORII DOLNEGO ŚLĄSKA;

PEJZAŻE SUDECKIE – MOJE MIEJSCA

PORTRETY WYBITNYCH ARTYSTÓW ZIEMI JELENIOGÓRSKIEJ – moje zetknięcia z postaciami świata kultury wywodzącymi się z regionu lub związanych z nim.

Ocenie podlegały: oryginalność w realizacji tematu, poprawność merytoryczna, wartość estetyczna i wkład pracy oraz walory krasomówcze.

I miejsce w konkursie zajęła uczennica Gimnazjum przy ZSO nr 1 w Jeleniej Górze, II miejsce z Gimnazjum nr 5 w Sobieszowie oraz III miejsce ex aequo uczennice z Gimnazjum nr 1 i Gimnazjum nr 4 w Jeleniej Górze.

Gratulujemy i dziękujemy wszystkim uczestnikom i nauczycielom za udział w konkursie.

*Kamila Janulewicz-Montuła
Danuta Rosiak*

Konkurs odbywał się w ramach Festiwalu Nauki, organizowanego w Zespole Szkół Elektronicznych i Gimnazjum nr 3. Przed samym konkursem uczniowie mieli jeszcze okazję spotkać się z Małgorzatą Lutowską.

Rajd literacki „Śladami Jana Sztudyngera”

Dnia 10 czerwca 2014r. odbył się w ramach projektu „Moja Mała Ojczyzna” rajd literacki „Śladami Jana Sztudyngera”. W rajdzie uczestniczyli uczniowie wraz z opiekunami z sześciu jeleniogórskich gimnazjów: Gimnazjum nr 1 im. Tadeusza Kościuszki, Gimnazjum nr 3 im. Janusza Kusocińskiego, Gimnazjum nr 4 im. Noblistów Polskich, Gimnazjum nr 5, Gimnazjum – Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych, Gimnazjum w ZSO Nr 1 oraz organizator projektu pani Katarzyna Pitera. Tym razem autorem programu rajdu literackiego było Gimnazjum w ZSO Nr 1. Celem projektu było upowszechnienie wiedzy o historii regionu, również literackiej, poprzez przybliżenie sylwetki pisarza związanego ze Szklarską Porębą. Z Jeleniej Góry do Szklarskiej Poręby wyjechaliśmy o godz. 8.00. Pierwszy punkt programu to było podziwianie Wodospadu Szklarki. Jan Sztudynger wielokrotnie był w tym urokliwym miejscu, zainspirowany jego malowniczością tworzył liczne wiersze. W tym miejscu pani Joanna Kozłowska wygłosiła prelekcję na temat Jana Sztudyngera i śladów jego pobytu w Szklarskiej Porębie. Następnie szlakiem turystycznym doszliśmy do Chaty Walońskiej. Tam odbył się konkurs dwuetapowy: I etap: „Bitwa na fraszki” – uczniowie podzielili się na sześć grup z poszczególnych szkół i następnie recytowali zapamiętane fraszki Jana Sztudyngera. W tym konkursie zwyciężyli uczniowie z Gimnazjum nr 1 im. Tadeusza Ko-

ściuszki. II etap: uczniowie indywidualnie układali fraszki inspirowane twórczością Jana Sztudyngera. Jury przyznało następujące nagrody: I miejsce – Krzysztof Lis z Gimnazjum – ZSZRZA; II miejsce – Iza Kubik – Gimnazjum nr 5; III miejsce – Karolina Ostrówka – Gimnazjum nr 5; dwa wyróżnienia – Paulina Stafisz – Gimnazjum nr 3 i Sebastian Dąbrowski – Gimnazjum nr 3. Zwycięzcy otrzymali dyplomy i nagrody w Hucie Leśnej. Po tych emocjach bardzo smakowały kielbaski pieczone na ognisku.

Następnie uczestniczyliśmy w programie przygotowanym przez gospodarzy Chaty Walońskiej – I stopień wtajemniczenia walońskiej. W wymienionych humorach ruszyliśmy szlakiem turystycznym do Leśnej Huty, zwłaszcza, że każdy uczestnik wycieczki otrzymał pamiątkę – wisiorek z kamienia półszlachetnego na rzemyku. Tam po rozdaniu nagród i dyplomów zobaczyliśmy pokaz dmuchania szkła metodą sprzed wieków, który bardzo zainteresował uczniów. Na zakończenie udaliśmy się do autokaru i wróciliśmy do Jeleniej Góry.

Nagrodzone fraszki:

I miejsce

Gdy los daje Ci cytryny –
nie rób kwaśnej miny.

II miejsce

To, co dziś jest dla nas
najważniejsze na świecie
za rok czy dwa utonie w kłozecie.

III miejsce

Chcąc wszystko pod ręką mieć,
nie można zbyt dużo chcieć.

Wyróżnienia:

Wszędzie słyszę „Apsik”
to alergii mit.

* * *

Za oknem śpiewa mi skowronek,
To ja Ci kupię ten pierścionek.

*Relację przygotowała Joanna Kozłowska
– koordynatorka projektu w Gimnazjum
w ZSO nr 1 i organizatorka konkursu.*

Turystyczno-sportowe zakończenie

23 czerwca 2014 o godzinie 9.00 uczniowie gimnazjów rozpoczęli turystyczne zakończenie V edycji projektu. W związku z tym, że większość potyczek gimnazjalistów miała miejsce w zamkniętych przestrzeniach, turystyczne zakończenie V edycji projektu dla uczniów gimnazjów zorganizowano w postaci wycieczki pieszej na trasie: Cieplice – Marczyce – Grodna – Staniszków. Wzięło w niej udział 85 uczniów wraz z opiekunami. Po drodze miały miejsce rozgrywki sportowe i umysłowe, które gimnazjalistom zapewnili uczniowie ZSET. We wszystkich konkurencjach wygrało Gimnazjum nr 4. Na Grodnej było ognisko, pieczenie kielbasek, tym razem przyniesionych przez młodzież, występy artystyczne ilustrujące udział uczniów w projekcie i wreszcie podsumowanie całości i wręczenie odznak. Najwięcej odznak zdobyli uczniowie Gimnazjum nr 1 i nr 3.

Refleksja:

Z satysfakcją należy stwierdzić, że V edycja należała do bardzo udanych, szczególnie jeśli chodzi o gimnazja. Wspomniane powyżej potyczki międzyszkolne to tylko jedna część projektu. Wiele się działo w szkołach. Uczniowie wzięli udział w wielu ciekawych wycieczkach, zabawach, grach nie tylko językowych, spotkaniach z pisarzami, itp. Mamy nadzieję, że zachęci ich to do dalszego poznawania małej Ojczyzny.

Moja przygoda z „Małą Ojczyzną”

Koordinator projektu

Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w Jeleniej Górze,
reprezentowany przez Kazimierę Katarzynę Piterę,

Organizatorzy

Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Jelenia Góra,
reprezentowany przez Barbarę Latosińską,
Książnica Karkonoska, reprezentowana przez Alicję Raczek,
MM Dom G. Hauptmanna, reprezentowany przez Julitę Zaprucą,
Muzeum Karkonoskie reprezentowane przez Anetę Firszt

Koordinatorzy szkolni – szkoły ponadgimnazjalne

Zespół Szkół Elektronicznych – Agnieszka Tomaszewska, Klaudia Ostojewska,
Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych – Kazimiera Katarzyna Pitera,
Zespół Szkół Licealnych i Usługowych – Anna Rajzer i Marzena Owsiany, Anna Ziętek
Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych nr 1 – Paweł Dernoga

Po połączeniu szkół, powstał

Zespół Szkół Przyrodniczo-Usługowych – Paweł Dernoga
Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 – Kazimierz Bielawski, Edyta Rząsa
Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych – Małgorzata Pawlak,
Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych – Dorota Graczyk, Krzysztof Raczek
Zespół Szkół technicznych „Mechanik” – Piotr Wilk, Aneta Palińska
I Liceum Ogólnokształcące im. S. Żeromskiego – Agnieszka Słowik
II Liceum Ogólnokształcące im. C.K. Norwida – Anna Koziara

Koordinatorzy szkolni – szkoły gimnazjalne

Gimnazjum nr 1 im. Tadeusza Kościuszki – Jolanta Łukasiewicz
Gimnazjum nr 2 – Magdalena Nazarowa
Gimnazjum nr 3 im. Janusza Kusocińskiego – Joanna Peczenenko, Kamila Janulewicz-Montuła
Gimnazjum nr 4 im. Noblistów Polskich – Anna Woźniak
Gimnazjum nr 5 – Karolina Jankowska
Gimnazjum w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1 – Joanna Skórecka, Małgorzata Smaś, Joanna Kozłowska
Gimnazjum w Zespole Szkół Rzemiosł Artystycznych – Celina Żochowska, Krystyna Szychowska

KAZIMIERA PITERA, ale bardziej jestem znana jako Katarzyna Pitera, a jeszcze bardziej jako Kasia Pitera. I przyznaję, że sama to zamieszanie tworzę, ponieważ nie przepadam za swoim imieniem i zawsze przedstawiam się jako Katarzyna. Jednym słowem Kazimiera Pitera i Katarzyna Pitera to ta sama osoba.

Pięć lat wspólnych działań z koordynatorami bardzo nas zbliżyło. Poznaliśmy się. Za te pięć wspaniałych lat bardzo Państwu dziękuję. Mam nadzieję, że tak, jak i ja, jesteście zadowoleni, że po drodze Wam było z projektem „Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie”.

Przychodzi taki moment, kiedy warto spojrzeć wstecz i zastanowić się: jak to było? Czy znaleźliśmy dla siebie tę obiecaną ścieżkę? Oto co napisali koordynatorzy:

PIOTR WILK. Koordynator projektu w ZST „Mechanik” w latach 2009-2011. Nauczyciel historii. Kreatywny. Zaangażowany. Opuścił nas, ponieważ został zastępcą dyrektora ZST „Mechanik”.

To już 5-lat! Niebawem projekt „Moja Mała Ojczyzna” będzie świętował swoje 5-te urodziny.

Jest to, moim zdaniem, najlepszy projekt edukacyjny, który ma na celu nie tylko poznanie przez młodzież szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych najbliższej okolicy, ale też rozbudzenie w młodych ludziach zainteresowania Jelenią Górą.

To, że Ziemia Jeleniogórska jest jednym z najpiękniejszych zakątków w naszym kraju, wie wielu z nas, dorosłych, jednak młodzież już tak nie myśli. Z ankiet wypełnianych przez młodych ludzi mieszkających w Jeleniej Górze i okolicach, wynikało wprost, że większość z nich nigdy nie była na Śnieżce, w Świątyni Wang, na zamku Chojnik czy w wieży rycerskiej w Siedlęcinie.

Pięć lat trwania projektu „Moja Mała Ojczyzna” zmieniło tę rzeczywistość. Młodzież z jeleniogórskich szkół mogła wreszcie wspólnie zwiedzać najpiękniejsze zakątki naszego regionu, poznawać jego historię, zabytki, brać udział w wykładach i spotkaniach z ciekawymi ludźmi. Wszystko to dzięki Pani Katarzynie Piterze, nauczycielce Zespołu Szkół Ekonomicznych w Jeleniej Górze, która swoim zapalem zaraziła

*„Takie będą
Rzeczypospolite,
jakie ich
młodzieży
chowanie”*

kilku nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych, w tym i mnie. Korzystając z okazji chciałbym w kilku zdaniach opisać to, co mnie osobiście dał udział w projekcie.

Przed wszystkim była to wspaniała przygoda, możliwość poznania nowych ludzi, uczestniczenia w wydarzeniach, spotkaniach, wycieczkach, które dawały satysfakcję, radość wynikającą już z samego faktu działania. Wspominam wspólne obrady koordynatorów, burze mózgów, kolejne rodzące się pomysły, organizowanie wycieczek dla młodzieży i wspólne z nimi wędrowanie oraz poznawanie kolejnych, coraz piękniejszych miejsc.

Gdy przypominam sobie pierwsze lata projektu, to, z jakim zapałem koordynatorzy przystępowali do działań w swoich szkołach, wspólne dysputy, głosy „za” i „przeciw” różnym pomysłom, to tza się w oku kręci.

Życzę Pani Kasi Piterze i wszystkim koordynatorom wytrwania w projekcie. Oby za pięć lat nowe pokolenie młodzieży jeleniogórskiej było bardziej świadome przynależności do swojej Małej Ojczyzny i mogło uczestniczyć w dziesięcioleciu tego projektu!

Pozdrawiam wszystkich, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do sukcesu projektu „Sudety Zachodnie – Moja Mała Ojczyzna”.

Piotr Wilk

Piotra w projekcie zastąpiła **ANETA PALIŃSKA**. Nauczyciel języka polskiego w ZST „Mechanik”, przewodnik sudecki i, co najważniejsze, koordynator szkolny projektu. A oto jej wypowiedź:

– Aneta, weźmiesz MMO? – powiedział, łapiąc mnie na korytarzu Piotr Wilk, wicedyrektor „Mechanika”.

MMO? MMO? Znowu jakiś nieudolny dokument do stworzenia. Już tyle tego w oświacie – modny tutoring, ewaluacja, WSO, PSO, SORE. Teraz jakieś MMO.

– Dobra, dobra, trzeba to się zrobić – rzuciłam i od razu zapomniałam, o tym MOM, MOO? Jak to było?

Po tygodniu, znowu złapał mnie Piotrek i zaprosił na „poważną rozmowę”. Tego bałam się najbardziej. Będzie mi coś objaśniał, a ja udam, że rozumiem. Ale od czego jest Internet?! Sprawdzę, co mam zrobić i będę wszystko wiedziała.

– Pamiętasz, ten konkurs, na który pojechałaś do Chaty Walońskiej w zastępstwie za mnie? – rzucił Piotrek.

– Pamiętam! Fajna zabawa, ciekawi ludzie i podchwytliwy konkurs. A co to ma wspólnego z tym MMO?

– To działanie było właśnie w ramach tego projektu, którego skrót oznacza „Moja Mała Ojczyzna”. Będiesz koordynatorem tego projektu – zdecydował. – Dasz radę!

Projekt, jak projekt, wszystko się da zrobić. Kilka papierków wydrukuję, zrobię jakiś konkurs i będzie dobrze – pomyślałam.

Pierwsze spotkanie koordynatorów odbyło się tradycyjnie w bibliotece ZSET. Wdrapałam się na trzecie (wysokie) piętro i pomyślałam, że nieźle się zaczyna – będzie pod górę. Wchodzę, a tu same znajome twarze: Edyta z Handlówki, Klaudia z Elektronika, Ania z II LO, Agnieszka z Żeroma i oczywiście Kasia z Ekonomoma. Po chwili poznałam pozostałych koordynatorów: Pawła, Dorotę, Krzyśka. Zrobiło się swajsko, rodzinnie i zabawnie. Każdy miał jakiś pomysł, trudno było dojść do głosu, „burza mózgów” w najlepszym wydaniu. Tego się nie spodziewałam.

Tak to się zaczęło. I tak w to wsiąknęłam, że dzisiaj czas w ZST „Mechanik” datuję na przed MMO i po MMO.

Objęłam koordynację działań po Piotru Wilku – nauczycielu historii, więc trudno mi było forsować swoje pomysły. Ale powoli, powoli udało się wprowadzić „siebie” do MMO.

Czym dla mnie jest „Moja Mała Ojczyzna”?

Nie da się na to pytanie odpowiedzieć jednoznacznie. Czasami to wielka przygoda, a czasami olbrzymia praca, której, myślę, że nie poślę. Ale na pewno to wyzwanie.

Posiadam uprawnienia przewodnika sudeckiego, mieszkam w Górach Izerskich, wędruję często po naszych terenach, a jednak zadania projektu potrafiły mnie zaskoczyć. Po raz pierwszy byłam w hucie w Piechowicach, obejrzałam drzewa genealogiczne w klasztorze pijarów przy kościele św. J. Chrzyciela, poznałam historię tajemniczej szafy „Narnia” na terenie Politechniki w Cieplicach, „spenetrowałam” Jaskinie Bożkowskie. Można by wymieniać i wymieniać. Obiekty robią wrażenie, szczególnie, gdy posiadają mroczną historię. Najciekawszy byli jednak ludzie. Poznałam Panią Małgorzatę Lutowską, Grzegorza Żaka, Przemysława Wiatera, Rafała Fronię, Stanisława Firsztę, Iwo Łabowicza i wielu, wielu innych.

Pomyślałam, że skoro dla mnie ten projekt jest atrakcyjny, to tym bardziej dla uczniów, którzy wcześniej nie mieli okazji poznać choćby fragmentu historii regionu. Inwestycja w rozwój kulturalny i artystyczny uczniów jest bezcenna. Nie przynosi wprawdzie efektów od razu, ale w przyszłości na pewno zaowocuje. Mam wrażenie, że tylko dzięki

” Pomyślałam, że skoro dla mnie ten projekt jest atrakcyjny, to tym bardziej dla uczniów, którzy wcześniej nie mieli okazji poznać choćby fragmentu historii regionu. Inwestycja w rozwój kulturalny i artystyczny uczniów jest bezcenna. Nie przynosi wprawdzie efektów od razu, ale w przyszłości na pewno zaowocuje.

takim zadaniom uczeń zaczyna uspołeczniać się, otwierać na wielokulturowość. Sokrates twierdził, że zło rodzi się z niewiedzy (głupoty). Można więc uczyć tolerancji, akceptacji, empatii, pokazując człowieka w tej wielokulturowości. Myślę, że projekt spełnia najwyższe standardy humanizmu. Stał się dla wielu moich uczniów możliwością poznawania nie tylko tego, co nas otacza, ale również samych siebie. Pomyślowawcom i wszystkim zaangażowanym mogę tylko podziękować za „zmuszenie” mnie do tego projektu.

Aneta Palińska

MAŁGOSIA PAWLAK i KLAUDIA OSTOJEWSKA

zaczęły działać w projekcie nie od pierwszego zebrania. Dopiero pod koniec 2009 roku dołączyły do grona koordynatorów, wcześniej inne osoby reprezentowały ich szkoły. A oto ich wrażenia:

Moja Mała Ojczyzna w Zespole Szkół Elektronicznych i Gimnazjum nr 3

„Na pewno zaszczepiłam młodzieży chęć poznania miasta i regionu. Zainteresowani projektem uczniowie twierdzą, że pojawiła się w nich chęć pogłębienia wiadomości o miejscu swego zamieszkania...

Moim zadaniem było rozbudzenie w uczniach zainteresowań turystycznymi walorami ziemi jeleniogórskiej i okolic oraz ukazanie im historii Jeleniej Góry. Za bardzo ubogacające uważam spotkania i współpracę z koordynatorami innych szkół. Wspaniałym doświadczeniem było wspólne organizowanie imprez, jakimi były konkursy czy wycieczki dla uczniów wszystkich szkół uczestniczących w projekcie. Ponadto zyskałam wiele umiejętności w pracy z uczniami. Pomogły mi w tym rozmowy z nauczycielami, spojrzenie na ich sposób realizacji działań projektowych. Na pewno zaszczepiłam młodzieży chęć poznania miasta i regionu. Zainteresowani projektem uczniowie twierdzą, że pojawiła się w nich chęć pogłębienia wiadomości o miejscu swego zamieszkania, niektórzy czekają na wakacje, by (nawiązując do przewodniej książki projektu „Dla siebie znalezionej ścieżką” Małgorzaty Lutowskiej) wyruszyć na poszukiwania „swojej własnej ścieżki”.

Uczniowie czynnie w projekcie działający mają szansę poznać przedstawicieli innych szkół i często zweryfikować swoje poglądy na temat problemów środowiska lokalnego.

Raduje fakt, że organizowane przez naszą szkołę konkursy filmowe cieszyły się dużym zainteresowaniem młodzieży. Przez pięć lat edycji projektu powstało kilkanaście wspaniałych filmów promujących nasz region. Dwa lata z rzędu wraz z p. Konradem Żurawskim organizowaliśmy dla uczestników konkursu warsztaty video, które p. Konrad prowadził, aby przygotować przyszłych reżyserów do pracy z kamerą i programami komputerowymi ułatwiającymi obróbkę filmów.

W tym roku szkolnym wyszliśmy naprzeciw oczekiwaniom i przygotowaliśmy konkurs fotograficzny, uwieczniający magiczne miejsca Cieplic. Ponieważ młodzież fotografująca towarzyszyła swoim kolegom uczestniczącym w konkursie o cieplickich tajemnicach, wśród zdjęć nie mogło zabraknąć fotografii reportażowej.

Realizując obowiązki koordynatora projektu, nie sposób pominąć współpracy z instytucjami środowiska lokalnego. Globalne kształcenie ma sens tylko wówczas, gdy młodzież potrafi korzystać z oferty kulturalnej rodzinnego miasta, a projekt jest doskonałym sposobem na jej poznanie.

Uczniowie mają szansę uczestniczyć w szeregu spotkań kształcących wrażliwość artystyczną w Biurze Wystaw Artystycznych w Jeleniej Górze. Mogą zwiedzać wystawy, brać udział w prelekcjach, pokazach filmów czy dyskusjach, które mają przybliżyć problemy współczesnego świata. Dla wielu z nich spotkania w BWA są pierwszymi spotkaniami z kulturą.

Odwiedzamy również Muzeum Karkonoskie i Muzeum Przyrodnicze. Uczniowie zwiedzają wystawy trwałe i czasowe oraz biorą udział w lekcjach muzealnych i warsztatach.

Ważną współpracą, kształtującą wrażliwość młodzieży, są spotkania w Książnicy Karkonoskiej. Uczniowie uczestniczący we wcześniejszych edycjach projektu Moja Mała Ojczyzna, uczestniczyli w spotkaniu z pisarką, Małgorzatą Lutowską, z panem Wiaterem i innymi ważnymi postaciami projektu.

Współpraca z Teatrem Animacji oraz Teatrem im. C.K. Norwida owocuje uczestnictwem w spektaklach prezentowanych na scenie teatru w Cieplicach oraz na dużej scenie.

Uczniowie Elektronika co najmniej raz w roku szkolnym słuchają koncertów przygotowanych przez muzyków Filharmonii Dolnośląskiej oraz uczniów PSM w Jeleniej Górze.

Już to wszystko powoduje, że projekt jest atrakcyjny dla młodzieży, a przecież jest to zaledwie cząstka tego, co oferuje.

Dzięki wycieczkom uczniowie mogą poznać miejsca atrakcyjne historycznie i turystycznie, do których, nie uczestnicząc w projekcie, na pewno by nie dotarli. Niezwykle cieszy zaangażowanie młodzieży w rozliczne konkursy organizowane w ramach projektu i chęć pogłębienia wiedzy na temat regionu. Wielką radość sprawiają mi wizyty młodzieży w celach doinformowania a czasem nawet „do-edukowania”, a także (jak w przypadku konkursu Piosenki Turystycznej czy Bożonarodzeniowego spotkania w Domu Hauptmanna) wspólnego

„Dzięki wycieczkom uczniowie mogą poznać miejsca atrakcyjne historycznie i turystycznie, do których, nie uczestnicząc w projekcie, na pewno by nie dotarli.

śpiewania. Konkursy proponowane przez koordynatorów innych szkół są niezwykle rozwijające ze względu na swą różnorodność – od kulinarnego poczynając, na historycznym kończąc.

Cieszy mnie ogromnie, że to, co na początku uczestnictwa w MMO było trudne do ogarnięcia, przerażające rozmiarami zadań do realizacji, w pewnym momencie stało się czytelne i przynosi wymierne efekty. Zachwyca fakt, że nauczyciele chcą zabierać uczniów na różnego rodzaju eskapady. Że wpadają do biblioteki z pytaniem, czy ta lub inna wycieczka może zostać wpisana w projekt.

Uczniowie, widząc zaangażowanie nauczycieli, zarażają się bakcylem fascynacji okolicą, miastem, jego historią i legendami. Cieszę się tym bardziej, że mam już szlaki przetarte i zdecydowanie łatwiej jest mi znaleźć chętnych do eskapad i konkursów.

Realizacja zadań założonych w projekcie przynosi wiele korzyści:

- uczniom – rozwój intelektualny i emocjonalny, samokształcenie, umiejętność zaprezentowania wiadomości,
- szkole – splendor i promocję w środowisku lokalnym i mediach.

Klaudia Ostojewska –
szkolny koordynator projektu

I Małgosi przemyslenia:

Mieszkam w Jeleniej Górze od 1997 roku. Mogę powiedzieć, że miasto znam dobrze, a i okoliczne góry, wioski i parki nie są mi obce. Byłam przekonana, że ludzie, którzy urodzili się w tych okolicach znają je jak własną kieszeń. Tak znali je moi przewodnicy – jeleniogórzanie – którzy pokazywali mi w swoim czasie naszą małą ojczyznę. Tymczasem doświadczenia z projektem „Moja

mała Ojczyzna” pokazały, że tylko nieliczni wędrują, czytają, poznają. Miłość do swojego miejsca na ziemi wynosi się z domu. Jeśli dom tego nie zapewni – zostaje jeszcze szkoła. I tych już w tej chwili kilkanaście szkół biorących udział w projekcie pokazuje, że młodzież chce wiedzieć o swojej ojczyźnie więcej niż tylko gdzie znajduje się galeria handlowa czy znana knajpka.

Drugą cenną wartością uczestnictwa w projekcie jest wspólnie spędzany czas i to nie spędzany byle jak, ale według najwyższych standardów: aktywnie i rozumnie.

Niewątpliwie wartością naddaną uczestnictwa w projekcie są międzyskolne przyjaźnie, a kto wie, może i coś więcej... No... lubimy się!

Małgorzata Pawlak

„Drugą cenną wartością uczestnictwa w projekcie jest wspólnie spędzany czas i to nie spędzany byle jak, ale według najwyższych standardów: aktywnie i rozumnie.

Również **PAWEŁ DERNOGA** wytrwał z nami przez pięć lat. Jest nauczycielem historii. A oto jego wrażenia z obecności w projekcie:

Funkcję szkolnego koordynatora projektu *Moja Mała Ojczyzna – Sudety Zachodnie* pełnię od I edycji. Ponieważ pochodzę z ziemi lubuskiej podjąłem się tego zadania z lekkimi obawami. Nie wiedziałem, czy sobie poradzę nie znając tych terenów. Dzisiaj z całą pewnością mogę powiedzieć, że projekt był strzałem w dziesiątkę. Jest to w tej chwili jedyny projekt, który łączy szkoły ponadgimnazjalne w zdrowej rywalizacji. Sam byłem pomysłodawcą i autorem kilku konkursów z pogranicza historii Jeleniej Góry i przyrody Karkonoszy. Największą frajdę sprawiło mi tworzenie zagadek o rynku w Jeleniej Górze i Cieplicach, a jeszcze większą gdy z zagadkami musieli zmierzyć się uczniowie naszych szkół. W ten sposób poznałem i poznaję moją dzisiejszą małą ojczyznę przynajmniej w wystarczający sposób by stwierdzić, że jest to piękne miejsce, że pełno w niej skarbów, i że warto pogłębiać swoją wiedzę o regionie.

„Dzisiaj z całą pewnością mogę powiedzieć, że projekt był strzałem w dziesiątkę.

EDYTA RZAŚA szkolny koordynator projektu w Zespole Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2.

Moja przygoda z *Małą Ojczyzną* trwa już piąty rok. Jako koordynator projektu ZSZLiZ nr 2 przeżyłam wiele wspaniałych chwil, poznałam wielu nowych przyjaciół, ludzi kultury i jeleniogórskiego biznesu. Miejsca, które dzięki projektowi mogłam zobaczyć na zawsze zajmą miejsce w mojej pamięci. Młodzież biorąca udział w projekcie mogła poprzez konkursy i wycieczki zdobyć ogromną wiedzę historyczną, przyrodniczą i kartograficzną. Zobaczyć uśmiechy na twarzy młodzieży, to rzecz bezcenna. W dobie komputerów, mediów, gier dla niektórych z uczniów to jedyna okazja zobaczyć własne okolice. Niejednokrotnie sprawdziło się powiedzenie Stanisława Jachowicza: „Cudze chwalicie Swego nie znacie”. Za wszystkie wspólnie spędzone chwile – dziękuję pomysłodawcy – Katarzynie Piterze i moim koleżankom, kolegom koordynatorom, bez których nic by się nie udało!

Edyta Rzaśa

„W dobie komputerów, mediów, gier dla niektórych z uczniów to jedyna okazja zobaczyć własne okolice.

A tak widziała swój udział w projekcie **ANIA ZIĘTEK**, która na krótko zastąpiła Anię Reizer w Zespole Szkół Licealnych i Usługowych. Po połączeniu Zespołu Szkół Licealnych i Usługowych oraz Zespołu Szkół Przyrodniczo-Żywnościowych obie szkoły reprezentuje teraz Paweł Dernoga. A oto jak widziała Ania swoją przygodę z Małą Ojczyzną:

Moja przygoda z „Moją Małą Ojczyzną” trwała niestety krótko, bo tylko 1,5 roku. Pierwszy raz zetknęłam się z tym projektem w 2011 r. Natomiast w roku szkolnym 2011/2012 pełniłam już samodzielnie funkcję szkolnego koordynatora „Mojej Małej Ojczyzny”. Czas ten wspominam bardzo miło. Uczestniczenie w projekcie było, zarówno dla mnie, jak i uczniów, szansą na poznanie wielu wybitnych osób związanych z naszym regionem. Uczniowie mieli okazję dowiedzieć się ciekawych informacji na temat Jeleniej Góry i okolic, zwiedzić nowe miejsca a także świetnie się bawić w gronie rówieśników z innych jeleniogórskich szkół. Była to niesamowita przygoda i jedyne, czego żałuję, to że trwała tak krótko.

:-) Ania Ziętek

» Uczniowie mieli okazję dowiedzieć się ciekawych informacji na temat Jeleniej Góry i okolic, zwiedzić nowe miejsca a także świetnie się bawić w gronie rówieśników z innych jeleniogórskich szkół.

W Zespole Szkół Ekonomiczno-Turystycznych funkcję koordynatora szkolnego pełniłam ja. W projekcie udział biorą nie pojedynczy uczniowie lecz całe klasy, a wychowawcy koordynują wszystkie działania w ramach swojej klasy. W organizacji potyczek, szczególnie międzyszkolnych pomagali mi różni nauczyciele, między innymi Ewa Ignaczak i Ewa Steyer.

Tak swoją przygodę z „Małą Ojczyzną” widzi **EWA STEYER**:

Moje spotkanie z Moją Małą Ojczyzną jest dla mnie niezapomnianym przeżyciem, które zawsze po wytrwałej pracy i wielu wysiłkach dawało wspaniałe odczucie poznania nowych, choć starych miejsc, zmierzenia się z nowymi zadaniami w wymiarze innym niż w sali lekcyjnej. Dzięki MMO zarówno nauczyciel jak i uczniowie oraz sztab zaangażowanych w ten projekt osób spoza szkoły miały możliwość odkrycia na nowo

*ciekawych ludzi,
zakątków,
pieśni,
legend,
przedmiotów,
szlaków,
książek,
wierszy,*

*obrazów,
obrazków,
roślin,
zwierząt,
kruszców,
skarbów,
minerałów,
ksiąg*

*i zamożnych rodzin szlacheckich,
map i szlaków
oraz wszystkich tajemnych znaczeń
i powiązań,
które łącząc się dają
kształt i formę naszej Małej Ojczyźnie.*

Ktokolwiek podjął się niełatwego zadania poznania tych zależności i tajemników tworzenia tegoż kształtu, z pewnością ma być może nieskromne poczucie bycia odkrywcą i może choć trochę znawcą tych miejsc i historii. Takimi słowami właśnie i ja pozwolę sobie ubrać w słowa to, co myślę o tym projekcie i jego znaczeniu.

I EWA IGNACZAK:

W projekcie Moja Mała Ojczyzna uczestniczyłam głównie jako opiekun młodzieży podczas wycieczek. To pozwoliło mi lepiej poznać i zintegrować się z uczniami i nauczycielami, zarówno z naszej, jak i z innych jeleniogórskich szkół. Nie muszę chyba nikogo przekonywać jak ważne jest budowanie pozytywnych relacji międzyludzkich i jaką okazję stwarzają ku temu projekty „wychodzące” poza szkolne mury.

Przez pięć ostatnich lat miałam szansę aktywnie spędzić wolny czas, zgłębić tajemniki regionu, jego bogatej historii, kultury, świata roślinnego i zwierzęcego. Ta niezwykła inicjatywa pozwoliła mi na nowo odkryć piękno naszych okolic w gronie osób, podobnie jak ja kochających naszą Małą Ojczyznę. Jestem przekonana, że każdy biorący udział w projekcie jest teraz bardziej świadomy wartości miejsca, w którym żyjemy.

Była to dla mnie również doskonała sposobność do oderwania się od szkolnej rzeczywistości, sal lekcyjnych, książek, tablic i pogłębienia swojej wiedzy przez doświadczenie.

Ewa Ignaczak

» Ktokolwiek podjął się niełatwego zadania poznania tych zależności i tajemników tworzenia tegoż kształtu, z pewnością ma być może nieskromne poczucie bycia odkrywcą i może choć trochę znawcą tych miejsc i historii.

» Ta niezwykła inicjatywa pozwoliła mi na nowo odkryć piękno naszych okolic w gronie osób, podobnie jak ja kochających naszą Małą Ojczyznę. Jestem przekonana, że każdy biorący udział w projekcie jest teraz bardziej świadomy wartości miejsca, w którym żyjemy.

To tyle koordynatorzy ze szkół ponadgimnazjalnych. A teraz prezentuję koordynatorów ze szkół gimnazjalnych. Niestety nie są w projekcie tak długo jak ich koledzy, niektórzy pracowali jeden rok, niektórzy 3 lata.

ASIA PECZENENKO. Polonistka, koordynator szkolny w Gimnazjum nr 3, koordynator projektu dla szkół gimnazjalnych w II edycji. Oto jej wypowiedź:

W roku szkolnym 2010/2011 po raz pierwszy do udziału w projekcie „Moja Mała Ojczyzna” zostały zaproszone gimnazja. Pełniłam funkcję koordynatora projektu z ramienia Gimnazjum nr 3. Od samego początku wraz z uczniami i nauczycielami postanowiliśmy aktywnie włączyć się w proponowane działania. Projektem zostało objętych łącznie 243 uczniów naszej szkoły. Pierwsza wycieczka krajoznawcza odbyła się

już we wrześniu 2010 r., uczniowie odwiedzili Skansen Uzbrojenia Wojska Polskiego. W trakcie trwania projektu realizowaliśmy działania wynikające z harmonogramu „Mojej Małej Ojczyzny”: zwiedzanie Zamku Chojnik, wycieczka na Wodospad Szklarki, zwiedzanie Jeleniej Góry (z omówieniem najważniejszych zabytków naszego miasta), wycieczka piesza na Wzgórze Krzywoustego i Wzgórze Kościuszki, odwiedziny w Starej Chacie Walońskiej oraz w muzeum „Wysoki Kamień” w Kopańcu. Uczniowie naszej szkoły zwiedzili również wystawy

przygotowane przez Biuro Wystaw Artystycznych, Książnicę Karkonoską i Muzeum Karkonoskie. Braliśmy także udział w wykładach i prelekcjach dotyczących naszego regionu. Uczestniczyliśmy w potyczkach międzygimnazjalnych przygotowanych przez gimnazja uczestniczące w projekcie oraz przygotowaliśmy konkurs krasomówczy, którego mottem były słowa „Moja Mała Ojczyzna to świat, w którym żyjemy na co dzień. To miasto, szkoła, rodzina, to wspólnota żyjąca w konkretnym miejscu. To tu każdy z nas jest u siebie”.

Młodzież uczestnicząca w projekcie „Moja Mała Ojczyzna” aktywnie podejmowała działania polegające na poznawaniu regionu, odkrywaniu dotąd nieodkrytych przez nią miejsc, miejsc pięknych, malowniczych, miejsc o bogatej historii, naszych miejsc...

Joanna Peczenenko

Z kolei **JOLA ŁUKASIEWICZ**, koordynator projektu w Gimnazjum nr 1, była z nami przez 3 lata i nadal działa w projekcie. Tak widzi swoją przygodę z „Małą Ojczyzną”:

Moja przygoda z „Moją Małą Ojczyzną – Sudety Zachodnie”

Właściwie to nie „moja”, lecz „nasza” przygoda, bo w naszym gimnazjum w programie uczestniczy co roku wielu uczniów i nauczycieli. Staramy się uczestniczyć we wszystkich imprezach z projektu, kilka z nich organizowaliśmy lub współorganizowaliśmy, w wielu znaleźliśmy się na wysoko punktowanych miejscach. Ale największą przyjemnością nie są zdobywane punkty, lecz oglądanie Jeleniej Góry i jej okolic wciąż na nowo, z nowymi ludźmi, zawsze w świetnym towarzystwie z różnych jeleniogórskich szkół. To właśnie jest bezcenne doświadczenie, które daje udział w „Mojej Małej Ojczyźnie”. Gimnazjaliści mają zapewnione, oprócz integracji z uczniami z innych szkół, poznawanie tajemnic, zabytków, literatury dotyczącej regionu. Daje im to poczucie związku z miastem, z którego pochodzą, i świadomość, że jest to miasto magiczne. Nie tylko im zresztą, lecz również nam, ich opiekunom. Pamiętam, że gdy oglądałam drzewa genealogiczne Piastów i Schaffgotschów w cieplickim klasztorze, czułam się naprawdę blisko wielkiej historii... Choć jestem jeleniogórzanką od urodzenia, wiem, że gdyby nie udział w projekcie, nie zobaczyłabym tu, w naszym mieście wielu ciekawostek, więc jest to też i moja przygoda...

Jolanta Łukasiewicz

Na zadany temat wypowiedziały się także koordynatorki, które swoją przygodę z Małą Ojczyzną rozpoczęły w V edycji:

ANNA WOŹNIAK – nauczyciel historii z Gimnazjum nr 4 – Moja przygoda z „Małą Ojczyzną”.

Projekt „Moja Mała Ojczyzna” to wspaniała wędrówka w przeszłość, w której uczestniczę razem z moimi uczniami. Różnorodność form i zadań projektowych mobilizuje Nas do kreatywności i poszukiwania ciekawych rozwiązań. Poznajemy historię lokalną, ale poznajemy też siebie nawzajem. Buduje to wartościową relację Nauczyciel-Uczeń, która jest cenna i wyjątkowa. Wycieczki, konkursy, lekcje muzealne, spotkania z ciekawymi osobami, rozmowy na temat przeczytanych książek pozwalają uczniom rozwijać zainteresowania histo-

„Ten wspaniały projekt to taka „żywa lekcja historii”, która niesie ze sobą niezapomniane przeżycia.

ryczne i poszerzają ich wiedzę regionalną. Dla nauczycieli to doskonała okazja do wymiany doświadczeń między sobą. Ten wspólny projekt to taka „żywa lekcja historii”, która niesie ze sobą niezapomniane przeżycia.

JOANNA KOZŁOWSKA:

Moja przygoda z MMO

W projekcie *Moja Mała Ojczyzna* dla uczniów klas gimnazjalnych zaczęłam brać udział w roku szkolnym 2013/2014. Zostałam koordynatorem w Gimnazjum w Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Jeleniej Górze razem z koleżanką Małgorzatą Smaś. Do projektu zaangażowałyśmy uczniów z klasy 1 B gimnazjalnej. Udział w projekcie zapewnił mi przez cały rok szkolny świetną rozrywkę, możliwość rozwijania zainteresowań historią i geografją naszego regionu, dowiedziałam się wielu ciekawostek na temat naszego miasta – Jeleniej Góry. Bardzo podobała mi się możliwość realizowania moich pasji turystycznych – wędrówek po górach, podziwiania piękna naszej przyrody.

Uczestnicząc w kolejnych spotkaniach i czuwając nad przygotowaniem uczniów z mojej szkoły mimochodem wzbogaciłam swoją wiedzę na temat regionu i nie tylko. Poprzez udział w projekcie poznałam wielu interesujących ludzi. I to nie tylko uznanych pisarzy np. panią Małgorzatę Lutowską oraz ludzi pracujących w instytucjach kultury – w Książnicy Karkonoskiej, Muzeum Karkonoskim, Muzeum Przyrodniczym ale przede wszystkim koleżanki-koordynatorki z innych gimnazjów jeleniogórskich. W trakcie ustalania szczegółów kolejnych spotkań i podczas konkursów poznawałyśmy się coraz lepiej. Jest to walor nie do przecenienia, ta możliwość integracji z kolegami z innych szkół. Poprzez wymianę doświadczeń wiele zyskałyśmy. Bardzo podoba mi się interdyscyplinarny charakter projektu, uzmysłowił mi jak skuteczne w nauczaniu jest łączenie różnych dziedzin wiedzy. Przygotowując rajd literacki „Śladami Jana Sztudyngera w Szklarskiej Porębie” zyskałam cenne doświadczenia na temat organizacji dużych imprez turystycznych. Zaskoczył mnie fakt, ile czasu należy poświęcić na przygotowanie, jak wiele szczegółów ustalić, na szczęście pomocą służyła mi wytrawna organizatorka imprez turystycznych, autorka projektu *Moja Mała Ojczyzna* – pani Katarzyna Pitera. Zamierzam w kolejnych latach nadal uczestniczyć w projekcie.

Joanna Kozłowska

KRYSTYNA SZYCHOWSKA:

Moja przygoda z „Małą Ojczyzną”

Młodzi z wielkim zapałem angażuje się w działania „*Mojej Małej Ojczyzny*”. Rozbudzenie zainteresowania regionem poprzez ich udział w prelekcjach, wycieczkach, rajdach, konkursach, grach miejskich jest dla młodych ludzi pasjonująca przygodą. Uczą się poprzez zabawę. Z szeroko otwartymi oczami, z wyrazem twarzy wyrażającym zachwyt poznają ciekawe miejsca i atrakcje turystyczne regionu. Ta wspólna lekcja geografii i historii dostarcza także opiekunom wiele wrażeń i powoduje, że jeleniogórskie szkoły integrują się, a wśród młodzieży zawiązują się przyjaźnie. Dobrze, że możemy brać udział w tak ciekawym projekcie. Mamy jednak świadomość, że nic samo się nie dzieje i zorgan-

nizowanie działań, w których uczestniczymy wymaga wielu przedsięwzięć organizacyjnych i finansowych. A moja przygoda z „*Małą Ojczyzną*”, to cieszenie się radością młodzieży i tym, że wspólnie możemy uczyć się, przeżywać i podziwiać piękno regionu. W imieniu własnym i uczniów Zespołu Szkół Rzemiosł Artystycznych im. Stanisława Wyspiańskiego w Jeleniej Górze serdecznie dziękuję.

Krystyna Szychowska

” Z szeroko otwartymi oczami, z wyrazem twarzy wyrażającym zachwyt poznają ciekawe miejsca i atrakcje turystyczne regionu. Ta wspólna lekcja geografii i historii dostarcza także opiekunom wiele wrażeń i powoduje, że jeleniogórskie szkoły integrują się, a wśród młodzieży zawiązują się przyjaźnie.

” Uczestnicząc w kolejnych spotkaniach i czuwając nad przygotowaniem uczniów z mojej szkoły mimochodem wzbogaciłam swoją wiedzę na temat regionu i nie tylko. Poprzez udział w projekcie poznałam wielu interesujących ludzi.

A oto kilka zdjęć koordynatorów z różnych „ojczyźnianych” imprez.
Tak wyglądaliśmy:

